

Tidningsnotiser m.m. ur Smålandsposten och Nya Växjöbladet
1867 – 1909.

Sammanställda av Anders Ring, Vislanda.

Ur Smålandsposten N:o 75 Onsdagen den 18 September 1867.

Från Almundsryd meddelas: Ryds marknad i Almundsryds socken sistlidne onsdag var ganska talrikt besökt, både af säljare och köpare, men penningetillgången klen, så att man kunde icke förmärka just någon liflig omsättning. Tillförseln af kreatur var ovanligt stor, hvarigenom priserna höllo sig temligen låga. Goda drag- eller slagtoxar såldes en 175, 180 och 200 rdr paret, för kor kostade 50 á 60 rdr stycket. De flesta uppköpare voro danskar, som dock inga pengar hade, utan måste de telegrafera efter sådana, sedan köpen voro afslutade. Lönkrögeriet florerade, så att man till slut knappast såg någon enda nykter mansperson. Bagarne i synnerhet hade god afsättning af fina bullar, och när brödet var slut blefvo de öfvertalade: ”Det var dåliga ångbagare, som icke hade nog bullar att hitföra”. Någon tillförsel af råg och korn fanns icke, emedan smålänningarne ämna hushålla med årets gröda så, att de icke nästa år komma i samma förlägenhet som i år. Smör gällde 35 á 40 öre och ost 28 á 33 öre skålpundet.

Ur Smålandsposten N:o 72 Onsdagen den 9 September 1868.

Från Almundsryds socken skrifwes till oss den 3 dennes:

En sorglig nyhet har jag idag att meddela, den nemligen att twenne swågrar blifwit så oense, att den ene dödade den andra genom att aflossa ett skott, som träffade midt i bröstet. Anledningen till osämjan lærer warit den, att den dödade swågern lefde i lif och krig med sin hustru, hwilka träter den andre anser sig böra göra slut uppå.

Sädesskörden, har här utfallit bättre än man under försommaren wågade hoppas, och potäterna äro till sin godhet bättre än wanligen är fallet, och har utom på högländta ställen, gifwit ganska tillräckligt. Gräset frodas också förträffligt så att wi icke behöfwa frukta foderbrist, om wi nästa år får tidig wår.

Ur Smålandsposten N:o 11 Lördagen den 6 Februari 1869.

Härlunda i Januari 1869.

Redaktionen af Smålands-Posten har wälwilligt tagit första steget att fästa svenska allmänhetens uppmärksamhet på den nöd, som under innewarande år härskar inom länet, men bland de församlingar, som uppräknats såsom nödställda, anser dock insändaren Härlunda och Westra Thorsås nästan i första rummet bort omnämnas. Den, som känner ställningen inom dessa församlingar äfwen under medelmåttiga år, den som wet, att största delen af den besuttna befolkningen brukar hemmansdelar, som i allmänhet utgöras af åttingar med sex á åtta tunnland öppen jord, bör lätt kunna förstå att under ett misswäxtår likt detta, nöden måste wara oerhörd inom dessa socknar. Och hwad göres till

dess afhjelpande? I det närmaste ingenting. Skaror af bettlande, män, qvinnor och barn genomwandra dagligen bygden, mer än dels förgäfwes bedjande om arbete och bröd. När början af året är sådant, hurudant skall wäl slutet blifwa? Denna fråga göra wi oss ofta, men wi rysa sannerligen för det swar, man twingas att gifwa på detsamma. Den nakna verkligheten är nemligen den, att hungersnöd här redan står för dörren, och att om hjelp från regeringen eller allmänheten ej snart hit anländer, uppstår här ett elände, hwars make ingen upplefwat. Den som skrifwer dessa rader, har låtit sig berätta att wid det sammanträde som den 20 dennes i residensstaden hölls under ledning af den för länets swältande befolkning ömmande ordföranden för länets hushållningssällskap, beslut blifwit fattadt att till regeringen ingå med bön om hjelp, måtte dock ej denna hjelp komma för sent beder innerligt till Gud en ännu lyckligtwis ej hungrande

Wärendsbo.

Ur Smålandsposten N:o 30 Lördagen den 13 April 1872.

Från Allmundsryd berättas, att en kringstrykande soldat derstädes frusit ihjel på ett höslinder under de senaste snöstormsdagarne.

Ur Smålandsposten N:o 38 Lördagen den 11 Maj 1872.

Från Allmundsryd skrifwes: Sistlidne fredags e. m. wid pass kl. half 6 tilldrog sig följande olyckshändelse: En 10-årig flicka, dotter af en torpare i Allmundsryds socken, skulle gå till sin fader, hwilken war anställd som sågskärare hos en bonde i Midingsbråte, dels med mat, dels för att gifwa honom till känna, att modern nedkommit med twenne söner. Flickan hade tillryggalagdt den längsta delen af vägen, då hon möter en okänd mansperson, hwilken antagligen war en kringstrykande sotare, ty hela karlen war swart som kimrök. Flickan, som troligen ej tillförne sett någon sådan der swart tingest, blef naturligtwis häpen wid blotta åsynen af honom. Och som han rytande tilltalade henne: ”Nu ska’ jag ta dig, däka”, blef hon så förskrämd, att hon så godt hennes krafter tillåto började springa utför en backe hwars gräns war Miesjö. Skrämd och förvirrad som hon war, och detta i förening med backens branthet, hade den påföljd, att hon några minuter derefter af en i närheten warande wedhuggare upptogs död ur sjön. Wedhuggaren hade hört den swarta skojaren tilltala flickan med ofwan antydda ord och derpå ropat till honom att han ej skulle skrämma flickan, men han obserwerade ej att hon sprang mot sjön, och kunde ej ana att fara war för handen. Men plötsligt fick han höra något som plaskade i wattnet, och troende att det war en större fisk, beger han sig ner till sjöstranden för att se war det war, och fann då till sin stora förskräckelse den lilla flickan drunknad med sin börda, i hwilken hon fasthöll med den ena handen. Wedhuggaren drog ögonblickligen upp henne, men hon war och förblef död. Igenkännande flickan skyndar han till hennes fader för att tillkännagifwa hwad som skett. Man kan lättare tänka än beskrifwa hwilken sorg det blef för såwäl fadern som den i barnsäng liggande modern. Huruwida den förmente sotaren är ertappad ännu, känner jag icke.

Ur Smålandsposten N:o 78 Lördagen den 28 September 1872.

Från Allmundsryd skrifwes: En gammal qwinna, som war enka efter en torpare under Kompermåla och nu af ordföranden i kommunalnämnden war inackorderad hos sin måg, snickaren Håkan Persson i Räfweboda från Urshults socken, gick den 10 dennes på morgonen ut i skogen för att hemta wed, men hördes sedan ej af. Hon eftersöktes, men blef ej funnen förrän Lördagen den 14 dennes och då befann hon sig i döende tillstånd samt oförmögen att tala. Hon dog straxt derpå. Qwinnan hade troligen i skogen fått ett slagfall, ett ondt, hwaraf hon ofta anfölls.

Marknaden härstädes, missgynnades af väderleken, som war regnig. Tillförseln af kreatur war större än wanligt, men handeln ringa och prisen låga. Mycket larm och wäsen fördes af öfwerlastade personer, äfwen slagsmål förekommo, men någon blodutgjutelse hördes ej af. Kronolänsmannen Jansson gjorde all sin flit för att upprätthålla ordning. Denna länsmän är älskad af alla hederlia människor för sitt ordningsnit och sin oegennyttia.

Ur Smålandsposten N:o 47 Fredagen den 13 Juni 1873.

Från Almundsryd berättas, att lördagen den 7 dennes föll ett ytterst häftigt hagel, hwaraf många får, som voro ute på marken, ihjelslogos och ännu flera blefvo illa skadade. Korngrödan på hemmanet Ålshult blef till en del af hagel alldeles nedslagen. Samma dag slog åskan ner i en gran på hemmanet Muggebodas egor och klyfde densamma från topp till rot. En större ladugård vid hemmanet Qvarnatorp i Virestad, antändes äfven samma dag och nedbrann till grund, en ko, några får och svin innebrändes, några åkdon och en massa virke, som låg i ladugården, blefvo äfven lågornas rof. Ladugården var brandförsäkrad, ehuru till lågt belopp, i länets brandstodsbolag.

Ur Smålandsposten N:o 85 Lördagen den 17 Juli 1875.

Samvetet slog dem. För en längre tid tillbaka blef undantagsmannen Johannes Svensson i Brändetorp af Härlunda socken ihjelskjuten af en torpare och f.d. soldat.

Hemmanssegaren Bengt Jonsson i samma gård, som af konungens befallningshafvande i länet allmänneligen efterlysts såsom skäligen misstänkt att ha öfvertalat mördaren att taga gubben, till hvilken Jonsson skulle lemna undantag, af daga, har den 14 dennes hos t.f. domhafvanden i Allbo härad sjelf anmält sig till undergående af ransakning och af denne införpassats till länshäktet. Äfven mördaren, som härstädes sitter häktad, har genast erkänt sitt brott.

Ur Smålandsposten N:o 42 Lördagen den 8 April 1876.

Drunknad. Då gossarne bland årets nattvardsbarn den 28 sistlidne mars gingo från prestgården i Almundsryd, togo somliga den vanliga vägen öfver Nyebro, men somliga fingo idén att springa på spångarne öfver ån vid Gamla Warmarne, som äro ginare. Midt för Ryds qvarnhus hade ej solstrålarne ej kommit åt bortsmälta isen på spångarne, hvilka der voro hala. De försigtige och rädde bland gossarne kröpo på händerna öfver detta ställe, men några skulle vara manhaftiga och öfver. Först ”plumsade” två af dem ned i dammen, men kommo upp. En tredje, en mjölnareson från Siggamåla, som var van vid att springa på dammar och spånger, lät sig likväl ej varnas, utan gick upprätt på det vådliga stället. Men när han kom midt för qvarnhjulet, som var igång, halkade äfven han och föll i forsen, som drog honom under stämboet, i hvilket han fick fatt i ena handen och höll sig fast en stund, men förmådde ej för strömdraget att resa sig upp. Spången var så långt ifrån stämboet, att man ej kunde räcka den hjälpbehöfvande. Ingen af gossarne vågade af fara för eget lif hoppa ned i den forsande strömmen. Dessutom blefvo alla så förskräckte och häpne, och hvad rådighet man kan vänta sig hos späda pojkar. En fick dock fatt i en stör och räckte den drunknande, som fattade den med andra handen, men för strömdragets skull förmådde han ej längre hålla sig fast, utan släppte både stören och stämboet och drogs i qvarnrännan under hjulet, som dervid stannade. Gossarne hade under tiden kallat på närboende personer, men när dessa kommo hade olyckan redan nått sin höjd. De släppte genast ned stämboet, men kunde ej få gossen loss med mindre de vredo hjulet tillbaka. Sedan de fått upp gossen gjordes alla möjliga försök att återkalla honom till lifvet, men förgäfves, ty vattenhjulet hade kanske mer bidragit till hans hastiga död mer än vattnet.

Ur Smålandsposten N:o 78 Tisdagen den 16 Maj 1876.

En gammal veteran, har i dessa dagar aflidit i Almundsryd. Han hette Johan Kant, var född 1786 således omkring 88 år gammal och i hans afskedspass kallades han ”Wargeringskarlen”, som 1809 deltagit i ”affären vid Ratan” och fått en svår blessyr i ena armen, hvarföre han på egen begäran erhöll afsked 1810 med pension, som han sedan dess med förhöjning åtnjutit under 65 år, med 10 kronor dessutom på sednare åren i gratifikation. Hade han vågat lifvet och ljutit sitt blod för fäderneslandet, så blef han också kronan en dyr pilt, för den blesseyrens skull.

En annan äldre man har också vid 80 års ålder slutat sitt jordiska lif, som långt före detta sväfvat i stor fara, hvarföre hans bana är märkvärdig. Hans namn var Johan Hjort, född i Upsala, der han lärt ut till hattmakare, hvarefter han såsom gesäll reste all verlden omkring och besökte öfver 100 städer, som han i ordning kunde uppräknat. Slutligen hamnade han i Carlshamn hos en hattmakare Westman der han uppehöll sig i 6 år tills omkring 1830, då han öfvergaf hattmakareyrket och följde med byggmästare Sjöblom till Almundsryd vid uppförandet af kyrkan derstädes och lärde sig murareyrket. Då kyrkan och tornet hvad murverket beträffar, vore färdigt, skulle ställningarne nedtagas och de hål i murarne, hvari ställningarnes tvärbjelker suttit, igenfyllas. Hjort stod på den andre bjelken från jemmurens öfversta kant och fyllde hålet efter den öfverste bjelken. Den bjelke, på hvilken Hjort stod, skred ur sitt hål och Hjort hamnade mellan väggen och de qvarvarande lemningarne af ställningen ned i marken från 38 alnars höjd och föll så väl i en liten öppning bland stenar att han under färden ned erhöll blott några smärre sår. Han var sedan vid reparation å Jemshögs kyrka, der han ramlade ned från 24 alnars höjd utan att vidare blifva skadad. Han talade ofta om sina ”Hjortahopp”.

Emellertid bosatte han sig i Almundsryd och i början kalkrappade stenbyggnader under sommaren och omstockade bondhattar under vintern. Men då de der ”kastrullerna” kommo ur modet och ”mösspartiet” tog öfverhanden, slog han sig genast på kalkrappning, hvarvid hans söner voro honom behjpliga och har vitmenat, om icke ”grifter”, dock många fähus.

Han var nykter och arbetsam, så att han genom sitt arbete hade sitt dagliga bröd. Han bevistade gudstjensten vid Almundsryds kyrka den 7:de och dog den 9:de dennes.

Dessa båda gamla gubbar, af hvilka hvardera haft sina serskilda, äfventyr här i lifvet, skulle den 14 dennes jordas i samma kyrkogård.

Ur Smålandsposten N:o 89 Tisdagen den 31 Juli 1877.

Märkligt åskslag. Vid 8-tiden på morgonen förliden onsdag slog åskan ner uti landt-handlanden Adam Olssons bostad i Härlunda socken. Blixten träffade hans hustru i hufvudet, brände ett stort hål och afsvedde större delen af håret, följde sedan kroppen utefter och slet sönder tofflorna. I köket satt vid samma tillfälle en målare A. Håkansson. Äfven han träffades af blixten och begge föllo afsvimmade till golvet. De har sedan dess varit sängliggande, men befinna sig nu den 28 juli på bättringsvägen, har dock under tiden plågats af mycken värk och vånda. Tillkallad läkare har förklarat, att de ej komma att lida något men för framtiden. Blixten sönderslog dessutom 22 st. fönsterrutor samt gick ut och in på 20 särskilda ställen, hvarvid den söndersplittrade väggarne, muren, taken, golfven och slog i stycken en mängd porslin, äfvenledes en skänk, som stod i stugan bredvid en säng. I denna lågo två små barn, hvilka ej skadades det minsta. Utvändigt splittrades en del af brädfodringen och slungades bort minst 30 fot, yttertaket skadades illa och i öfre våningen upprefs helt och hållet ett golf. Lyckligtvis antände ej blixten, då ännu större olycka kunde ha skett.

Ur Smålandsposten N:o 49 Torsdagen den 25 April 1878.

Olycklig seglats. Annandag påsk hade trenne pojkar olofligen bemäktigat sig en segelbåt vid Lomma nära Malmö och gifvit sig ut för att segla. När de kommit halfvägs mot Malmö, blef en af dem 16-årige Lars Petersson från Härlunda här i länet, af storseglet slagen öfverbord och drunknade, innan de tvenne andra hunnit göra något för hans räddning.

Häktad för stöld. Kronolänsmannen F. R. Berglund har den 20 dennes häktat och till läns cellfängelset införpassat f.d. marinsoldaten Anders Petersson Lundin för stöld, som han sjelf erkänt, af ett silfverfickur från en mjölnaredräng i Örsled. Vid förhör inför länsmannen uppgaf Lundin att han är född i Härlunda församling år 1842 och han tjent som marinsoldat i Karlskrona i fyra års tid, hvarunder han den 10 november 1864 dömts af kungliga flottans krigsrätt till 4 månaders straffarbete för första resan stöld, att han på våren 1872 dömts af Allbo häradsrätt till 1 år och 8 månaders straffarbete för andra resan stöld, samt att han i september 1874 af Kalmar rådhusrätt dömts till 2 år och 6 månader straffarbete för tredje resan stöld.

Ur Smålandsposten N:o 100 Lördagen den 24 Augusti 1878.

Nyreparerad kyrka och utvidgad begravningsplats. I södra delen af Allbo härad ligger Härlunda lilla församling, hvars kyrka af trä för några år tillbaka ej lärer sedt serdeles mycket ut. Nu hafver emellertid församlingen restaurerad och pyntat den både ut- och invändigt, så att den ter sig i ganska fördelaktig dager. Utvändigt är den hvitmålad, så att man på något afstånd tager den för en stenkyrka. Invändigt äro väggarne också hvitmålade, men bänkarne äro hållna i ekfärg. Altartaflan är äfven restaurerad. Det hela gör ett godt intryck.

Äfven den gamla ganska trånga begravningsplatsen har med mycket arbete och stora kostnader blifvit utvidgad. Nästan hela den tillagda delen har till flera alnars höjd blifvit fylld med sand, som fått hemtas c:a en half fjerding väg derifrån. Heder åt Härlunda församling för den osparda möda och kostnad, som de användt på sin kyrka och begravningsplats, och heder åt den man, som ledt arbetet, kyrkovärden Johannes Svensson i Häradsbäck.

Sistlidne söndag, den 18 dennes invigdes den nya begravningsplatsen m.m. af d:r Palmlund i Skatelöf, assisterad af kyrkoherden d:r Montelin i Wirestad, kyrkoherden Rönnbäck i Kyrkhult i Lunds stift, komminister Lindblad i Härlunda och pastoradjunkten Norlin i Skatelöf. Invigningstalet, som hade till text: ”Detta är min hvila evinnerligen, här vill jag bo, ty här behagar mig väl”. Dav. Ps. 132:14, var hjertgripande och åhördes med rörelse och andakt af den stora åhörarskaran, som hade samlats på den nya kyrkogården, dess blifvande *hvila*.

Efter invigningen förrättades gudstjensten i vanlig ordning i den ända till trängsel fyllda kyrkan. Altartjensten förrättades af d:r Montelin och predikan hölls af pastorsadjunkten Norlin.

Ur Smålandsposten N:o 133 Lördagen den 9 November 1878.

En elgtjur, med väldiga horn, har efter hvad oss berättat i onsdags af flere personer varseblifvits i Härlunda s:n, ej långt från Häradsbäcks gästgifvaregård. Dagen förut hade det ståtliga djuret syntts till ungefär $\frac{3}{4}$:s väg derifrån.

Ur Smålandsposten N:o 136 Tisdagen den 18 November 1879.

Rättegångs och polissaker.

Ransakningar å Wexjö cellfängelse

den 15 dennes.

Inför Allbo häradsrätt

(domhafvanden härads höfding och riddaren C. Hasselrot.)

Hemfridsbrottet i Gottåsa, för hvilket hvad vi först meddelat, hemmansegaren Carl Pehrsson i Bromåla blifvit häktad, företogs nu till behandling i sammanhang med åtskilliga andra slagsmål och knifskärningar, för hvilka Pehrsson förut varit af kronolänsman Hjertqvist inför Allbo häradsrätt tilltalad. Dessa senare blefvo dock ej nu föremål för någon närmare utredning, enär åklagaren först önskade att få flera vittnin hörda, emedan Pehrsson fräckt nekade för allt hvad som lades honom till last i alla målen.

I Gottåsamålet hördes trenne vittnen hvilka intygade, att då Carl Pehrsson och Pehr Pehrsson om aftonen kommit till gästgifvaregården hade de genast börjat att föra oväsen, under beklagande att gästgifvaren Carl Johansson ej var hemma, enär de mycket önskat att mäta sina krafter med honom. Personligen hade de ingenting emot Johansson, men de hade hört honom omtalas såsom en ovanligt handfast person och skulle därför tycka det vara så innerligt roligt att visa det de kunde "klå" honom.

Som detta nöje icke kunde beredas dem, visade de sin tapperhet emot gästgifvarens hustru, barn och pigor, hvilka de jagade ut ur det ena rummet efter det andra, sönderslogo möbler, slogo omkull kokande kaffekittlar på golfvet, bröto sönder ett staket m.m. Två af gårdens drängar kommo tillstädes och försökte att stilla på berserkarne, men jagades ut med dragna knifvar och fingo hvarsin våldsam spark. Hjelp anskaffades slutligen i en granngård, hvarefter det lyckades att jaga bort Pehr Pehrsson och gripa stallbrodern. En piga, hvilken för längre tid tillbaka varit sinnesrubbad, blef så förskrämd af oväsendet, att hon flera nätter efteråt både under sömn och vaka fantiserade om våldsverkarne och skrek, som om man velat mörda henne.

Målet uppsköts för vidare bevisnings åvägbringande och Pehr Pehrsson i Hårdahult ålades inställelse vid hemtnings påföljd.

Tjufligan i Härlunda, häktad för tillgrepp af handelsvaror i Elmhult, undergick till sist ransakning för åtskilliga gamla förbrytelser, hvilka det lyckats kronolänsman Robérts oafslåtliga ihärdighet att få i dagen. Tvenne nya stölder, den ena hos torparen Peter Larsson i Krampanäs af säd, ärter och bönor, den andra i Sandåsen af kopparkittel m.m., vidgingos nu af den hedervärda "firman" efter åtskilligt krångel och nekande. Ett komiskt intermezzo var det när Sven Jonasson, efter att ha envist bestridt sin delaktighet i stölden å Sandåsen, af domhafvanden tillspordes: "Men du fick ju en bunke och åtskilligt annat på din lott? Nej bara en bunke, nådig domare", svarade Jonasson. Målet uppsköts.

Samtliga mål denna dag hvarå uppskof denna dag meddelades utsattes att ånyo förekomma lördagen den 6 nästa december.

Ur Smålandsposten N:o 145 Tisdagen den 9 December 1879.

Rättegångs och polissaker.

Ransakningar å Wexjö cellfängelse

den 6 december.

Inför Allbo häradsrätt

(domhafvanden härads höfding och riddaren C. Hasselrot.)

Tjufligan i Härlunda, synes under flera år ha arbetat flitigare och med mera framgång än man kunnat ana. Kronolänsman Robért hade till dagens ransakning tagit reda på icke mindre än 6 nya stölder, utom den på Elmhults marknad begångna, för hvilken han häktat det hedervärda bolaget. Några af dessa bedrifter går långt tillbaka i tiden, men synas åklagaren, hvilken emottagit sitt distrikt sedan flere af förbrytelserna redan voro begångna, att sprida ljus öfver dem alla. Den långa raden af målsegare, tycktes ej mycket förbluffa de tre anklagade, hvilka nekade och krånglade på sitt vanliga vis. På några ställen hade det stulits säd, på andra kopparkärl, på ett ställe hade de lagt sig till med en hel liten snickareverkstad, på ett annat med 30 skålpund smör, på ett tredje med bistöckar, en gång hade Gustaf Jonasson hemfört en hel del flaskor med hallonsaft, den han sökte göra troligt att han sjelf, en fattig torpare, låtit koka. Johan Olsson, som vid ett ströftåg, då man velat gripa till i stor skala och försett sig med häst och vagn för att plundra riktigt med besked, hade den oturen att få sig ett skott i armen, sade att hela denna historia vore osanning, att han en tid gått med armen i band hade kommit sig deraf att han för

sjuklighet låtit åderlåta sig. Då anklagelserna blefvo honom alltför öfvervåldigande utropade han: ”Du milde Gud, som menniskor kunna ljuga!”

Då sannolikt måste synas att så många och stora stölder ej kunnat af dessa fattiga män bedrifvas, utan att de haft någon tjuvgömmare, som afyttrat produkterna af deras verksamhet, tillfrågades de anklagade noga och allvarligt härom, men nekade enständigt dertill.

Målet uppsköts för vidare bevisning åvägabringandet till den 27 dennes då Gustaf Jonassons hustru skall infinna sig vid hemtningsäfventyr för att i saken höras.

Gottåsamålet, hvilket derefter i sammanhang med tvenne andra slagsmål, för hvilka Carl Pehrsson i Bromåla af Härlunda församling förut tilltalats, nu företogs till behandling företedde i hufvudsak ingenting nytt till hvad sednaste ransakning uppdagade. I Gottåsamålet fungerade såsom åklagare kronolänsman Hjertqvist och i de öfriga slagsmålen kronolänsman Robért. Såsom målsegare var närvarande i det förra gästgifvaren Carl Johanssons hustru Kristina Johansson enär mannen var frånvarande då hemgången gjordes. Såväl denna som ett vittnes aflagda berättelse skildrade i lifliga färgor det oförsynta öfvervåldet, bl. a. hade de vildsinta kämparna kastat sten in i huset sedan de utkommit på gården. Flera af gårdesfolket hade dervid sväfvat i fara och en pig blifvit träffad.

En person Magnus Pehrsson i Linnefälle af Wirestads församling, hade stämt Carl Pehrsson för knifskärning, en annan August Svensson för bitt i näsan och i ett finger. På båda dessa hade Carl Pehrsson uttagit genstämning för misshandel och låtit inkalla vittnen. Åklagaren lär ock höra tvenne vittnen. Härlunda församling hade i ett kommunalstämmaprotokoll gifvit Pehrsson ett mycket fullt videtur, det hette bl. a. att han ofta varit inkallad för kyrkorådet, brukat hota sina grannar med stryk, om de vägrat att gå i borgen för hans penningelån och att, såsom orden i protokollet lydde, att inom församlingen har ej funnits någon så vådlig person för allmänna säkerheten. Åklagaren anmälde jäf mot ett af de af Pehrsson inkallade vittnena, men kunde häradsrätten ej fästa afséende vid de därför anförda skäl. Med undantag af detta vittne hade alla de öfriga flere för Pehrsson graverande omständigheter att omförmåla.

Åklagaren och målsegandena Magnus Pehrsson och August Svensson yrkade uppskof i målet, hvilket äfven af häradsrätten beviljades till den 27 dennes, då Pehr Pehrsson i Hårdahult, hvilken som bekant varit mest våldsamt på Gottåsa, men nu ej kunnat med stämning anträffas, skall med tjenliga medel till rätten hemtas.

Ur Smålandsposten N:o 153 Tisdagen den 30 December 1879.

Rättegångs och polissaker.

Ransakningar å Wexjö cellfångelse

den 27 december.

Inför **Allbo** häradsrätt

(domhafvanden härads höfding och riddaren C. Hasselrot.)

Gottåsamålet. Carl Pehrsson i Bromåla, nekade äfven denna gång till att dels på en auktion i Wirestads socken hafva misshandlat Magnus Pehrsson i Linnefälle, dels i Gottåsa tillsammans med Pehr Pehrsson i Hårdahult hafva gjort hemgång och uppfört sig våldsamt. Ett af ene målsegaren M. Pehrsson åberopat vittne Christina Sandberg, hade ej med kallelse kunnat anträffas, hvarföre man öfvergick till Gottåsamålet, i hvilket åklagaren instämt inhysesmannen Nils Israelsson i Gottåsa att såsom vittne höras. Denne berättade, att han jemte annan person vid namn Carl Danielsson befunnit sig på gästgifvaregården, då de båda Pehrssonerna derstädes föröfvade sina våldsbragder.

Gästgifvarens hustru hade anmodat Carl Danielsson att i anséende till mannens frånvaro söka afstyra ofoget, då han gått in i det rum, der Pehrssonerna befunno sig, men att han snart kommit tillbaka, sedan han af dessa blifvit misshandlad. Ånyo uppmanad att gå in och söka stilla oväsendet hade han, då han kommit in i rummet, mötts af våldsverkarne och af Carl Pehrsson, som var försedd med en piska i ena handen och något tillhygge i den andra, blifvit sparkad så att han dignat ned i dörröppningen. Pehr Pehrsson, som haft dragen knif i handen, hade förklarad att om gästgifvaren varit hemma, skulle de hafva velat "lötta" honom. Pigorna blefvo tvenne gånger af orosstiftarne utkörda och en af dem hade för vittnet förklarad att hon hotats med knif. Sedan oväsendet inom huset afstannat, hade ett plank på gården blifvit kullvräkt och boningshusen utsatta för stenkastning. En sten hade i ett af dessa inträngt genom ett fönster. Carl Pehrsson nekade, såsom nämnt är, till allt hvad som lades honom till last och påstod att han tvärt sökt afstyra ofoget å Gottåsa, men att han tyvärr ingenting kunnat uträtta i anséende till reskamraternas upprymda stämning. Dessa hade blott, på hans uppmaning till dem att förhålla sig lugna förklarad, att de här skulle lefva "rallarelfvet".

Enär Pehr Pehrsson, som till denna ransakning skolat med tjenliga medel till rätten hemtas, ej kunnat anträffas, uppsköts detta mål liksom det ofvannämnda till den 14 nästkommande januari.

Det bekanta triumviratet, Johan Olsson, Gustaf Jonasson och Sven Jonasson från Härlunda infördes härefter. Kronolänsman Robért hade äfven till denna ransakning tagit reda på åtskilliga nya stölder, hvarigenom de närde männens meritlistor ytterligare ökades. Så hade de för omkring 3 år sedan hos Bengt Ohlsson i Toftahult vid tre olika tillfällen stulit, tillsammans något öfver 4 ½ lispund ost, 2 ½ d:o smör, nära 4 tunnor spannmål af råg, korn och hafre, 7 kappar ärter och slutligen för säkerhets skull låsen till förvaringsrummet.

Gustaf Jonassons hustru Bengta Svensdotter hafva nu infunnit sig för att i saken höras och förklarade, att hon ej hade haft närmare reda på stölderna, ej heller visste hon hvart det stulna tagit vägen. Hennes man hade väl några gånger kommit hem med småsaker, såsom lite frukt, som han på mindre ärligt sätt åtkommit, men hade hon då sökt förmå honom att bära det stulna tillbaka. Efter Elmhultsstölden hade Gustaf gifvit henne tyg till ett förkläde, som hon sade sig hafva köpt och på hvilket hon börjat sy, men då hon kommit till Johan Olssons, der delningen af rofvet skedde och fått se de många stulna tygerna, hade hon misstänkt att de varit stulna och sagt att "de nu väl handlat från sig". På grund af dessa misstankar hade hon ej heller sedan velat sy förklädet färdigt. Vid polisundersökningen i makarnes hem hade hon ej sökt undanröja något, lika litet som hon förut tagit hand om något hvad mannen möjligen kunde hafva stulit, ej heller hade hon någon reda på om någon annan person varit medveten om mannens bedrifter.

Tvenne vittnen, hemmanegaren Johan M. Nilsson och Johannes Jacobsson, båda från Knihult, hvilka varit med vid polisundersökningen hos Gustaf Jonasson, berättade att Bengta vid deras ankomst till stället sprungit upp å öfra våningen och der sökt undandölja åtskilliga saker, men att de, som dit följt efter, härvid varnat henne och sagt, att detta nu vore för sent, att Bengta ingalunda godvilligt framlemnad något af de stulna sakerna, utan vid hvarje nytt fynd förklarad att det nu ej fanns mer.

De häktade nekade med den mest lugna min i verlden till allt utom till Elmhultsstölden, hvarom de först voro öfverbevisade, och Gustaf förklarade att hans hustru ej kunde hafva reda på det stulna, alldenstund han sjelf gömt det på åtskilliga ställen i huset. Johan Olsson vidhöll sin uppgift sedan förra rättegångstillfället, att han ingalunda såsom påstått, vid en af honom föröfvad inbrottsstöld fått ett skott i armen, utan han burit armen i band, derföre att han en gång för "bröst och magvärk" låtit en man vid namn Håkan Ohlsson i Karsamåla åderlåta sig. Håkan vore dock nu död och kunde derföre ej inför denna domstol intyga detta.

Ur Smålandsposten N:o 6 Lördagen den 17 Januari 1880.

Rättegångs och polissaker.

Ransakningar å Wexiö cellfångelse

den 14 januari.

Inför **Allbo** häradsrätt

(domhafvanden häradshöfding och riddaren C. Hasselrot.)

Slagskämpan Carl Pehrsson i Bromåla infördes, och fortsattes ransakningen med anledning af de af honom och Pehr Pehrsson i Hårdahult föröfvade, från föregående rättegångstillfälle omnämnda våldsbragderna. Som ock den sistnämnde rymt, afstod åklagaren för målets upptagande mot honom och fick Carl Pehrsson nu, såsom förut, ensam redogöra för deras delvis gemensamma bedrifter.

Hvad då först den anklagelsen beträffar, att svaranden vid något tillfälle skulle hafva bitit en man vid namn August Svensson i näsan så förklarade den förre, att han ingalunda skulle kunna göra något sådant, då det vore djuriskt och onaturligt. August Svensson hade emellertid ej infunnit sig, hvadan man öfvergick till ett annat mål, i hvilket Carl Pehrsson var anklagad för att på en auktion hafva illa misshandlat Magnus Pehrsson i Linnefälle. Målsegaren var sjelf närvarande och fem vittnen voro inkallade, af hvilka fyra voro tillstädes neml. Pigan Maria Johannesdotter i Wrångaböke, Gustaf Magnusson i Thorbjörnshult, skräddaren Magnus Johannesson och dennes son, ynglingen Johan Magnusson från Långhult.

Maria Johannesdotter, som tjänat hos den tilltalade vid den tid, då ofvannämnda auktion egt rum, berättade att han dagen efter auktionen yttrat, att så fort han under slagsmålet föregående dag tappat det han hade i näfven, han fått något nytt istället, dermed antydande, att några välvilliga personer alltjemt försett honom med tillhyggen.

Gustaf Magnusson intygade, att ljusen blifvit släckta i det rum, der slagsmålet egt rum och att den tilltalade m. fl. då stått nära målsegaren, men han kunde ej för mörkret se hvilka som slogos. Dock synets den sistnämnde, då ljusen åter blifvit tända, vara illa skuren och Carl Pehrsson hade sedan yttrat att det varit en Guds nåd, att de ej skurit ihjel hvarandra.

Magnus Johannesson hade ej varit närvarande vid auktionen och då sonen ville gå dit, hade han bedt honom blifva hemma, tilläggande att om Carl Pehrsson komme dit, det bara blefve oväsen. Sonen hade dock gått åstad och då han kom hem, hade han till fadern yttrat, att det gått som fadern förutsagt. Magnus i Linnefälle hade blifvit misshandlad och de båda Pehrssonerna hade varit de värste slagskämparne. När vittnet sedan träffat Carl Pehrsson, hade vittnet frågat honom huru de bara kunde reda sig, hvarpå han svarat att "när visen blifvit trodd gick det lätt med den andre", (med visen syftande på målsegaren).

Att tillhygge ej fattats, enär t.o.m. Wirestadsboar försett honom svaranden med dylika, när han tappat dem han hade.

Johan Magnusson berättade, att han hört den tilltalade före auktionen säga sig skola slå Wirestadsboarne och att denne på vittnet uppmaning att låta bli det, svarat nej och tillagt: "Den som står fast intill ändan, han skall vara salig". Derjemte hade "den tilltalade sagt att han ej fruktade någon alldenstund knifven blifvit bra vätt (slipad)". För öfrigt hade vittnet af Carl Pehrsson anmodats att släcka ljusen, men dertill nekat. När ljusen ändock blifvit släckta hade vittnet listat sig ut och då de åter tändts och vittnet kommit tillbaka, hade målsegaren blifvit illa misshandlad, såsom vittnet förmodar, af Carl Pehrsson, enär de förut vore ovänner.

Den tilltalade nekade nu lika fräckt som förut. Han hade då slagsmålet egde rum, sökt gömma sig i en säng och efter dess slut tvättat blodet af målsegaren och nu skulle han väl ej kunna "ge sig till att stå och ljuga inför sittande rätt". Han hade visst ej sjelf slagits, men om ej Gud bevarat honom hade han säkert legat död, hvilket kanske hade varit så godt det, då han sluppit de lidanden, han sedan haft att utstå.

Ur Smålandsposten N:o 13 Tisdagen den 3 Februari 1880.

Rättegångs och polissaker.

Ransakningar å Wexiö cellfängelse

den 31 januari.

Inför Allbo häradsrätt

(domhufvanden häradshöfding och riddaren C. Hasselrot.)

Slagskämpen Carl Pehrsson i Bromåla, infördes och förklarade sig idag vara hågad att tala fullkomligt sanning och uppdukade så en lång historia om den från orten afvikne Pehr Pehrsson, på hvilken han sökte vältra all skuld. Sjelf vore han alldeles oskyldig såväl till våldet å Magnus Pehrsson i Linnefälle, som till misshandeln af August Svensson och hemfridsbrottet på Gottåsa. Ett par nya vittnen hördes:

Kristina Strandberg från Femlingehult berättade, att hon och flere personer på auktionsdagen varit samlade i det rum, der våldet mot Magnus Pehrsson begicks der man roade sig med dans. Bland de dansande var äfven Magnus Pehrsson. Under det dansen pågick, kommo Carl Pehrsson och Pehr Pehrsson samt började hoppa och fintulera (figurera) mot Magnus Pehrsson. Carl Pehrsson hade nu yttrat till Pehr Pehrsson: ”Gubbe, låt nu se att Du står på Dig!” Hvarefter ljusen släcktes, och hade då vittnet jemte de öfriga, som anade att det skulle blifva något af skyndsamt begifvit sig utanför rummet. När ljusen åter blifvit tända – ungefär en 10 minuter derefter – hade vittnet gått in och då funnit Magnus Pehrsson, illa söndersargad i ansigtet och med blodiga kläder. Hvilka som, under det ljusen voro släckta, voro qvar i rummet, visste ej vittnet.

Den anklagade, härom spord, förklarade att han under tiden legat i sängen och ej sett någonting.

Peter Håkansson från Långhult hade ej någonting om sjelfva slagsmålet att förtälja. Han hade, i likhet af de öfriga, när ljusen släcktes, begifvit sig ut. En gång i somras hade Carl Pehrsson sagt till vittnet: ”När ljuset blef släckt, kastade jag mig i sängen, ty jag visste väl hvilka som togo itu med Magnus Pehrsson, men fick han något af mig, så var det när jag steg upp”. Vittnet hade blifvit förbjudet att omtala detta yttrande.

Peter Nilsson i Gottåsa vidhöll sitt förra vittnesmål.

Kronolänsman Hjertqvist, ombud för Robért, ansåg att alldenstund hotelser blifvit fällda mot husbonden på Gottåsa, svarade med sällskap i afsigt att begå hemgång, infunnit sig derstädes och yrkade straff härför.

Häradsrätten fann den tilltalade säker till hemfridsbrott enligt 11 kap. 10 § strafflagen, äfvensom till misshandel af August Svensson, ehuru det ej kunnat bevisas, att han bitit honom i näsan, enligt 14 kap. 13 § strafflagen. Hvad våldet mot Magnus Pehrsson beträffar, kunde den tilltalade ej i brist på bevisning fällas, men ålades att infinna sig vid Allbo härad nästa sommaring och med ed betyga sin oskuld. Härpå lösgafs han ur fängelset.

De tre tjufvarne från Härlunda, Johan Olsson, Sven Jonasson och Gustaf Jonasson äfvensom den sistnämndes hustru Bengta hördes derefter ånyo. För stölden af bränvin från baron Koskull nekade alla. Äfvenså förnekade Bengta all vetskap om stölderna. Då häradsrätten ansåg nödigt att höra målsegarne, uppsköts målet till de 21 nästkommande februari.

Ur Smålandsposten N:o 22 Tisdagen den 24 Februari 1880.

Rättegångs och polissaker.

Ransakningar å Wexiö cellfängelse
den 21 dennes.

Inför **Allbo** häradsrätt

(domhufvanden häradshöfding och riddaren C. Hasselrot.)

Härlundaligan. Med för stöld häktade Johan Olsson, Sven Jonasson och Gustaf Jonasson från Härlunda samt den sistnämndes hustru Bengta, anklagad att hafva varit medveten om och att sökt dölja det stulna, företogs åter ransakning. Målsegaren Erik Danielsson på Hagverksmo var närvarande, men kunde icke bestämdt uppgifva huru mycket brännvin, som blifvit honom frånstulet, dock minst 2 å 300 knr. De anklagade påstodo deremot att de fyra särskilda gånger blott tagit 4 knr pr man åt gången, således ungefär 48 knr.

Den förut omnämnda stölden 90 knr sprit från baron Koskull beriktigades så tillvida att stölden föröfvats hos en dennes brukare Anders Persson, då bonde på Torp. Denna stöld förnekade fortfarande de anklagade.

Sedan åklagaren öfverlemnade målet, afkunnade rätten sitt utslag, enligt hvilket Johan Olsson för icke mindre än 7 inbrottsstöld, Sven Jonasson och Gustaf Jonasson enligt 30 kap. strafflagen och deri åberopade paragrafer ansågos skyldige, men för slutransakning och dom hänvisades till Kinnevalds häradsrätt. Hustrun Bengta dömdes till 2 månaders straffarbete och 1 års förlust derutöfver förlustig medborgerligt förtroende.

Ur Smålandsposten N:o 31 Tisdagen den 16 Mars 1880.

Rättegångs och polissaker.

Ransakningar å Wexiö cellfängelse
den 13 mars.

Inför **Kinnevalds** häradsrätt

(domhufvanden notarien L. Petersson.)

Tjufligan i Härlunda. J. Olsson, Gustaf Jonasson och Sven Jonasson, hvilken som läsaren tordse erinra sig, nu fått sina bragder inom Allbo utredda för denna häradsrätt och blifva förvisade till Kinnevalds för att äfven der ransakas och slutligen dömas, förnekade enstämmigt såväl att den vid stölden på Toftahult af smör, ost m.m. föröfvat inbrott som äfven all delaktighet i en annan stöld, angående hvilket åklagaren kronolänsman Bredberg fann sig föranlåten att afstå från åtalets fullföljande, enär för bevis af densamma ej lära kunna anskaffas. Trenne vittnen voro inkallade, men af dessa hade ett uteblifvit utan anmaldt förhinder, det andra vid namn Nils Johan Andersson lät ingifva bevis öfver att han huggit sig så illa i en fot att han ej kan lemna hemmet. Det tredje vittnet, hustrun Anna Svensson i Fanhult, som vid tiden för stöldens begående tjenat hos målsegaren, intygade att denne, som vore synnerligen mån om att ständigt hafva säkra lås för sina hus, hade försett den bod, ur hvilken tillgreppet skedd, med dubbla lås, men kunde ej taga på sin ed att dessa voro låsta och nycklarna uttagna vid det ifrågavarande tillfället, ansåg dock detta alldeles säkert. Johan Olsson invände att i så fall måtte bonden gått från sina vanor, ty då han och kamraterna helsade på voro dörrarne gästvänligt öppna.

Domhufvanden anhöll på det bevekligaste, att då alldeles tydligt vore, att inbrottet skett och då det hedervärda bolaget redan var öfverbevisadt om så många stölder med och utan inbrott, det nu i frågavarande målets rubricerande som det ena eller andra ej kunde hafva något vidare inflytande på det slutliga straffet. Tjufvarna måtte afge en ärlig och öppen bekännelse, då de derigenom utom den lättnad skulle tillskynda deras samveten, kunde få slut på den genom deras krängel allt för långa ransakningstiden. Härpå svarades att man så innerligt gerna ville "tas mä" allt hvad man gjort, men se ljuga på sig sjelf det kunde en då inte". Under sådant förhållande och fastän Johan Olsson enständigt yrkade på slut i målet, fann åklagaren böra begära uppskof för att få höra vittnet Nils Johan Andersson. Med bifall härtill resolverades att målet skall ånyo förekomma lördagen den 3 nästa april, då N. J. Andersson skall tillstädsekomma vid 50 kr:s vite och åkl. vara försedd med all den bevisning hvarmed han vill sig i målet begagna.

Ur Smålandsposten N:o 39 Tisdagen den 6 April 1880.

Rättegångs och polissaker.

Ransakningar å Wexiö cellfängelse

den 3 april.

Inför Kinnevalds häradsrätt

(domhufvanden notarien L. Petersson.)

Härlundatjufvarne, förnekade enstämmigt äfven denna gång att de genom inbrott åstadkommit de från Bengt Ohlsson i Toftahult stulna sakerna, och så de tvenne i målet inkallade vittnena, Nils Johan Andersson från Karlstorp af Almundsryds församling och Karl Jönsson från W. Thorsås, ej hade något af vigt att i saken upplysa, samt målet, af kronolänsman Bredberg öfverlemnades till afgörande, afkunnades utslag, enligt hvilket Johan Olsson dömdes till straffarbete i 2 år och 9 månader samt i 8 år derutöfver vara medborgerligt förtroende förlustig, Gustaf Jonasson till straffarbete i 2 år och 3 månader, samt 6 års utöfver strafftiden utsträckt förlust af medborgerligt förtroende och Sven Jonasson till 2 år och 6 månader straffarbete samt förlust af medborgerligt förtroende i 7 år derutöfver, hvarjemte de hvar för sig och till sammanräknadt mycket höga beloppen ålades att utgifva ersättning åt målsegandena för deras förluster och inställelser vid ransakningstillfällena samt godtgöra de i målen hörda vittnena. Som våra läsare torde erinra sig, har denna tjufliga förut inför Allbo häradsrätt öfverbevisats om en mängd stölder, för hvilka straffet äfven är inberäknadt i ofvannämnda dom. Utom flera stölder, om hvilket det snygga triumviratet icke kunnat genom fulla bevis öfvertygas, men som de sannolikt begått, dömdes Johan Olsson nu för 9 och Gustaf Jonasson för 6 tillgrepp med och utan inbrott. Sven Jonassons meritförteckning var ej fullt så rikhaltig. Första upptäckten af den under en lång följd af år bedrifna oärligheten skedde som bekant i början af sistlidne oktober månad, då de förstnämnde stallbröderna medelst inbrott i en vagnbod i Elmhult tillagnade sig ett helt varulager af en handlande Svensson från Sunnerbo. Strax derefter häktades de alla tre och har alltsedan genomgått täta ransakningar inför Allbo och Kinnevalds häradsrätter.

Ur Nya Wexiö-Bladet N:o 70 Lördagen den 19 Juni 1880.

Härlunda artar sig, att blifwa ett samhälle af idel hyggligt folk, alldenstund alla mindre wäl renommerade personer synas finna det klokast att emigrera. För någon tid sedan afreste den beryktade slagskämpen Carl Pehrsson i Bromåla. En tid förut hade en winglare – wi erinra oss för tillfället ej namnet—skuddat stoftet af sina fötter och ”schappat”. Nu senast tillskrifwes oss, att den bekanta Bengta Svensdotter från Karsemåla, tilltalad såsom kompanjon i firman ”Tjufligan från Härlunda”, samt hennes fader Sven Nilsson i dagarne lemnat orten. Nog har Härlundaboarna skäl att jubla, men hurudan skall wäl Amerikas befolkning wara, då den ensamt från en så obemärkt wrå inom gamla werlden som en liten socken i Småland på kort tid rekryteras med icke mindre än 4 personer af ganska ”twifwelaktigt anseende”.

Ur Smålandsposten N:o 4 Torsdagen den 13 Januari 1881.

Till lärarinnor, i Härlunda församlings båda småskolor antogos af skolrådet den 11 dennes Gustafva Andersson från Ryssby och Hanna Pehrsson från Kyrkhult i Blekinge.

Ur Smålandsposten N:o 44 Lördagen den 16 April 1881.

Ett olycksbarn. Minderårige Johan Magnus Håkansson, född 1866 i Härlunda församling, hvilken efter en från spädaste barndomen vanartig vandel ändtligen för olofligt tillgrepp blef i Stockholm den 23 sistl. december dömd att föras till allmän uppfostringsanstalt, hade under det han i afvaktan på att vederbörande skulle hinna bereda honom plats å kolonien Hall, t. v. förvarades å Wexiö fattighus, flera gånger afvikit derifrån, oakadt all vaksamhet, och ånyo begifvit sig ut på äfventyr. Ändtligen har han i dagarne gripits i Ystad, der han för att lyckas bättre i sitt bettleri spelat rollen af döfstum, och afforslats till Hall.

Ur Smålandsposten N:o 80 Tisdagen den 12 Juli 1881.

Sjelfmord. Från Härlunda skrifwes, att hustrun* till en hemmansegare derstädes i söndags åttadar, begått sjelfmord. Medan de öfrige medlemmarne af familjen voro i kyrkan, gjorde hustrun, som en längre tid varit tungsint och grubblande, i en ökstock uti en närbelägen mindre sjö der hon fullbordade sin förut öfvertänkta handling. Under vinterns lopp har hon flere gånger gjort försök att beröfva sig lifvet, hvilket dock misslyckats.

Orsaken till den förtviflade gerningen är ej med visshet bekant, men tros vara religionssvärmeri. *Bondehustrun Elin Svensdotter från Trolleboda, död 3 juli 1881.

Ur Smålandsposten N:o 106 Lördagen den 10 September 1881.

Olycksfall eller icke? En morgon för några dagar sedan fanns backstugusittaren Per Karlsson från Knoxhult af Härlunda församling död i en brunn nära Elmhults jernvägsstation.

Ur Smålandsposten N:o 107 Torsdagen den 14 September 1882.

Råhet i folklynnnet, är ännu beklagligtvis stor på de flesta ställen i våra bygder, trots folkskolorna och en lifligare beröring med den yttre världen. Så blef i måndags afton i Härlunda en vandrande luffare Josef Frithiof Andersson från Urshult, på väg till Hultets marknad utan anledning öfverfallen, skuren och illa misshandlad af för honom okända personer, så att han i ömkligt tillstånd måst införas till härvarande lasarett.

Ur Smålandsposten N:o 127 Tisdagen den 31 Oktober 1882.

Yrkesafvund. Som vi för några veckor sedan omtalade, hade valackaren Josef Frithiof Andersson från Urshult blifvit på det svåraste misshandlad den 6 sistlidne september. Härmed hängde enligt målsegarens uppgift, så tillhoppa att Andersson som med sin familj var på väg till Skåne, af Gustafva Johansdotter i Verahult af Härlunda församling blifvit inbjuden att hos henne taga nattqvarter, hvilket ock skedde. Senare på aftonen hade emellertid värdinnans styfsöner valackarne, bröderna Gustaf och Andreas Nilsson inkommit i stugan, hvarvid den förstnämnde under fråga: ”Nu får jag väl de 10 kronorna, Du är skyldig mig?”, dragit en knif och skurit käranden i armen hvarpå Andersson, sedan han för att värja sig föst ut Gustaf Nilsson på gården och der kullslagit honom, fick svåra ännu ej läkta knifhugg i hufvud, hals och å ett finger, hvarjemte svarandena förföljt honom och hans hustru under grymma hotelser.

Svarandena, som erkände att de begått våldet, hvari de hade lika del, då den ene skurit käranden i armen och den andre i halsen, påstod dock att det var Andersson som först kommit mot dem, och då hade de tagit till knifvarne af pur häpenhet och rädsla.

Vidare upplystes att parterna ingått förlikning med villkor att svarandena skulle betala Andersson 100 kr., af hvilka han redan uppburit 51. Andersson hade emellertid ångrat sig vid och velat hafva mer i förlikning, hvilket svaranden förklarade sig ej kunna lemna hvarpå lagen tillitades.

Såväl svaranden Andreas Nilsson som käranden äro gamla rättegångskunder, ithy att den före pliktat för inköp af stulet gods och den senare för våld mot kronolänsman Hjertqvist.

De tilltalade dömdes att undergå straffarbete i 8 månader hvardera samt att med tillsammans 50 kr. utöfver hvad han redan uppburit ersätta målsegaren för sveda och värk, hvilka i flera veckor hindrat honom att arbeta.

Illviljan mellan parterna härflyter ur en honett jalousie de metier, enär Andersson vredgats på Nilssönerna därför att dessa upptagit order att kastrera fölungar inom Kinnevalds härad, der Andersson är boende.

Rättegångs och polissaker.

Ransakningar å Wexiö cellfängelse

den 28 oktober 1882.

Inför **Allbo** häradsrätt

(domhafvande häradshöfding *M. Hasselrot.*)

En sorts hemgång, hvilken dock tydligen orsakats af oförstånd beträffande rätta vägen att komma till sin rätt, hade 71-årige mycket ålderssvage förre torparen Johan Holmgren från Siggaboda af Härlunda församling gjort sig skyldig till. Holmgren, som för 35 år sedan bebodde torpet Brändeborgsmåla under nämnda boställshemman, hade då för 30 kr. inköpt timmer från hus, som blifvit utsynta framme vid granngården, samt med detta virke gjort en tillbyggnad vid torpet, som endast hade en ytterligt usel bostad att bjuda på.

Han skulle nu bosätta sig på en lägenhet å ett annat hemmans egor och bygga der, hvadan han tyckte sig vara i sin goda rätt att nedrifva den tillbyggnad han å Brändeborgsmåla sjelf bekostat och ej begagnat sedan 1869. Uppsåtet sattes i verket, inneboende torparen Jonas Johanssons husgeråd utflyttades, och med flera karlar, som svaranden skaffat till sitt biträde, företogs nedrifningen. Detta ansågs emellertid på goda skäl af åklagaremagten såsom hemfridsbrott, Holmgren häktades och alla som varit honom behjelpig vid det otidiga flyttningsbestyret inkallades och att stå till ansvar. Holmgren sjelf vidgick alla framlagda fakta, men var tydligen alldeles oförmögen att inse det han på något sätt öfverskridit sin befogenhet. Hans legde medhjelpare, som handlat i god tro på åtgärdens berättigande, sökte göra troligt att nästan alla endast lassat och kört, men ej deltagit i rifningen.

Rätten resolverade att Holmgren, som ej längre borde för denna sak hållas i häkte, skulle jemte alla, som biträdt vid stugans flyttning, möta vid lagtima vinterting med häradet, der ärendet kommer att fullföljas.

Såsom målsegare närvaro arrendatorn af Siggaboda boställe, P. J. Magnusson, samt den ofvannämnde torparen J. Johansson.

Ur Smålandsposten N:o 57 Lördagen den 19 Maj 1883.

Lönnmord. Den 15 dennes blef enligt till Sm.-P:n. ingånget meddelande, hemmans-egaren Peter Jönsson i Trufvedstorp af Härlunda socken medelst tvenne bösskott lömskt ihjelskjuten under det han gick och körde å sin åker. Om dådet saknas ännu närmare upplysningar, men för detsamma misstänkes och efterspanas af kronobetjeningen 68-årige backstugusittaren Bengt Jönsson Karbin i Härlunda, hvilken samtidigt med lönnmordets föröfvande spårlöst försvunnit från orten utan att man ännu vet, huruvida han rymt sin kos eller tagit sig sjelf af daga.

Ur Smålandsposten N:o 58 Tisdagen den 22 Maj 1883.

Hemsk hämndlystnad. Föröfvaren af det af oss i lördags omnämnda lönnmordet i Härlunda, 68-årige backstugusittaren Bengt Jönsson Karbin från Trufvedstorp, införpassade i lördags morgon till härvarande länscellfångelse. Han hade hela tiden efter våldets föröfvande irrat kring i skogar och utmarker. Nu synes han emellertid vara rätt lugn, skrattade och pratade med den som hitförde honom, vidkändes brottet och påstod att den bössa, hvarmed detta föröfvats, varit för ändamålet laddad i fem år. Om orsaken till den hemska gerningen och huru vid dess föröfvande tillgått berättar Karbin, att han under hela nyssnämnda tid legat i tvist med den nu dräpte jordegaren om en liten åkerbit, den Peter Jönsson ville sjelf bruka, men hvilken Karbin ansåg borde medfölja hans täppa. Då nu P. Jönsson den 15 dennes kom med oxar för att uppköra den omtvistade åkern, passade Karbin på medan P. Jönsson var sysselsatt med arbetet och aflossade mot honom ett skarpladdadt hagelskott med ett gammalt soldatgevär af grof kaliber, hvaraf P. Jönsson väl sårades, men ej värre än att han kunde springande aflägsna sig vid pass 60 eller 70 fot. Under tiden hade emellertid mördaren nu tagit fram ett annat vapen, en gammal ryttarepistol, samt rusade fram och aftryckte detsamma alldeles vid offrets hufvud, då döden ögonblickligen följde, hvarpå Karbin tog till flykten.

Karbin har hustru och åtta barn samt är ganska fattig. Peter Jönsson efterlemnar äfven barn, men i någorlunda bergade omständigheter.

Otrefliga kyrkobesökare. En af våra korrespondenter i Allbo meddelar, att bland den mängd kyrkobesökare från angränsande församlingar, hvilka i år som vanligt pingstdagen besökte Wirestads kyrka, blefvo några framåt middagen särdeles oregerliga, till följe af allt för träget påhelsande af de medhafda lommaflaskorna, och då de efter gudstjenstens slut lägrade sig nära invid kyrkvallen uppstod der ganska lifligt handgemäng emellan främlingarna, af hvilka en var så vildsint, att han slutligen med grimskaffet måste bindas fast i kärran och i detta tillstånd hemforslas.

Ur Smålandsposten N:o 57 Lördagen den 19 Maj 1883.

Såsom misstänkt för mord, införpassades 72-årige lösdrivaren Jöns Nilsson Modig från Almundsryds socken af Kronobergs län. Mordet begicks för sexton år sedan sedan på en torpare i Almundsryd, hvar den häktade då var boende såsom inhysesshjon. Skäligen misstänkt såsom dådets upphofsman, försvann han straxt efter dess begående i orten och har alltsedan lyckats hålla sig fri, ehuru han enligt egen uppgift, icke på alla dessa 16 år, under hvilka han nästan uteslutande lifnärt sig genom bettlande, varit utom landet. För någon tid sedan insjuknade han i någon socken af Jönköpings län, der fattigvården måst taga hand om honom. Fattigvårdsstyrelsen anmälde saken hos konungens bhde med begäran om ersättning för sjukvården. K. bhde åter fick därför anledning att härifrån länet infordra upplysningar angående mannens antecedentia, och sålunda torde nu, om ock sent, föröfvaren af den hemska gerningen icke undgå att drabbas af den menskliga rättvisans straff. Den gamle nekar emellertid att hafva begått mordet.

Ur Smålandsposten N:o 61 Tisdagen den 29 maj 1883.

En dråparens bekännelse på dödsbädden. Som vi helt nyligen meddelade hade genom försorg af annat läns myndighet till härvarande cellfängelse införts en gammal sjuklig man Jöns Nilsson Modig från Stensmåla i Almundsryds församling, född d. 15/12 1811, såsom skäligen misstänkt för ett för 16 år sedan föröfvat mord, efter hvars uppdagande han utan att lemna fosterlandet irrat hit och dit i bygden utan rast eller ro och ofta i stor nöd.

Modig, som först nekade till brottet blef emellertid allt svagare, och då han i söndags kände sitt slut nalkas, lät han af fängelsepredikanten Wirell förmå sig att aflägga fullständig bekännelse, hvilken han sedermera inför tillkallade vittnen upprepade, hvarefter han igår morgon kl. 6 afled, synbarligen lättad genom afslöjande af den dystra hemlighet, som så länge hvilat tungt på hans medvetande.

Modigs bekännelse var af hufvudsakligen följande innehåll:

Den 24 augusti, en lördag för 16 år sedan, hade han besökt dåvarande kyrkoherden i Urshult, Linell, för utfående af arbetsbetyg samt dervid beklagat sig öfver att hans svåger Sven Ram efter sin hustrus (Modigs syster) död, genom svält och vanvård illa miss-handlat sina barn, en flicka om 5 och en gosse om 2 år, hvarvid kyrkoherden rådt Modig att genom besök hos svågern söka förmå honom att ändra behandlingssätt af barnen, och i värsta fall ställa om så att de blefve inackorderade hos andra. I sådant syfte hade Modig följande söndags eftermiddag infunnit sig hos svågern och efter hvad han påstod, fogligen förehållit honom han beteende, hvarvid denne rusat upp och ut genom dörren samt i förstugan fått tag i en bössa, den Modig, som var jägare, tillfälligtvis tagit med sig och stält der. Under varning för att olycka kunde inträffa med det laddade geväret, hade nu

Modig försökt bemäktiga sig detsamma, hvar emellertid skottet brann af och träffade Sven så illa, att han efter några jemmerrop afled.

Den dräptes 2-årige son hade under det hemska uppträdet varit ute på gården och dottern vårdats i Modigs hem, dit Modig sjelf skyndsamt begaf sig, men der han endast qvarblef öfver natten, hvarefter han tidigt följande morgon, sedan han med den lilla systerdottern delat den enda brödkaka han egde, begaf sig först åt Skåne och sedan åt öfriga Sveriges provinser, alltjemt marterad af de förfärligaste samvetsqual.

Huruvida den aflidne äfven i denna bekännelse velat framställa sig något mindre brottslig än han verkligen varit, deröfver dömer endast Han, som allting vet, men också eger magt att den ångrande allt förlåta.

Ur Smålandsposten N:o 63 Lördagen den 2 Juni 1883.

Vår värfvades lagrar ger beväringen ingen ro. I vissa delar af Allbo skrifves till oss. Vi minnas hur beväringssynglingarna ifjor huserade i närheten af Moheda, och i år har en del ynglingar – man antager att de varit från Härlunda och Thorsås – under marsch till Liatorp haft diverse okynne för sig. Der de tågat fram, voro grindarna lyftade af krokarna, gärdesgårdarna här och var sönderbrutna, grindstolpar uppryckta och en hel mängd när vägen stående jordbruksredskap på ett eller annat sätt bragte i oordning.

Ur Smålandsposten N:o 64 Tisdagen den 5 Juni 1883.

Rättegång och polissaker.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 2 juni.

(Ordf. v. häradshöfding M. Hasselrot.)

Mord af hämnd. Såsom vi förut berättat blef den 15 dennes hemmansegaren Peter Jönsson i Trufvedstorp ihjelskjuten af backstugusittaren Bengt Jönsson Karbin, hvilken senare burit hat till den mördade för det denne skulle ha orättmätigt fråntagit honom en jordbit. Samma morgon brottet begicks hade den mördade varit sysselsatt med arbete å samma jordbit och då af flere personer, äfven af den tilltalades egen hustru, varnats för Karbin och hans onda afsigter, men förklarar att han ej brydde sig derom utan tänkte fortsätta sitt arbete. En kort stund derefter skedde mordet och hade skotten hörts af de personer, som varnat Jönsson och hvilka nu skyndade tillbaka och funne Jönsson död och Karbin försvunnen.

Den tilltalade gamle erkände gråtande sitt brott, för hvars begående han såsom motiv uppgaf, det han omöjligan kunnat förlåta den aflidne hans orättvisa beteende.

För vidare utredning uppsköts målet till den 20 dennes.

Ur Smålandsposten N:o 71 Torsdagen den 21 Juni 1883.

Rättegång och polissaker.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 20 juni.

(Ordf. v. häradshöfding M. Hasselrot.)

Lönmordet i Härlunda. Trenne vittnen intygade att tvenne af dem hört Karbin aflossa såväl det sårande skottet ur bössan, som det dödande ur pistolen, att Karbin är af ett argt och våldsamt sinnelag samt gjort sig skyldig till ilska och hotfulla utlåtelse, såväl mot den mördade som mot ena vittnet, samt af tvenne af vittnena som misstänkt svaranden för

onda anslag mot den mördade, allvarligen och beveckligen budit honom afstå derifrån, hvarvid han kastat föremål efter ena vittnet utan att råka m.m., som allt synes styrka att det blodiga dramat så tillgått som vi förut berättat och som angifves i polisprotokollet, hvilket upprättades vid svarandens häktande och hvars rigtighet han vid förra ransakningen erkände.

Nu ville emellertid Karbin, som stundom lät framskymta ett vidrigt, spefullt hån i sina anmärkningar rörande vittnesberättelserna, och som i hela sitt uppträdande gjorde intrycket af en gammal förhärdad syndare – började krångla, och modifiera sin förut aflagda bekännelse. Så sade han t.ex. nu bl.a., att han ingalunda gått och rufvat på mordplanen i fem år, såsom han sjelf förut vidgått, att han inte ens vid sjelfva dådets föröfvande haft för afsigt att döda och skada utan endast skrämma sin vederdeloman, att han inte var rigtigt som han skulle, inte rådde sig sjelf, och att det varit skamligt af slägten att ej för länge sedan skaffa honom in på hospitalet, att han efter mordet gått åstad för att angifva sig sjelf i Wexiö, men besinnat sig under vägen och tyckt det vara lämpligare att begå sjelfmord, hvarför han rott ut midt i en sjö och kastat sig i vattnet, men funnit det vara för svalt för fullföljande af sitt uppsåt, att han i valet och qvalet mellan att taga lifvet af sig eller angifva sig sjelf, tillbringa två dagar och två nätter, men slutligen anträffats af sin hustru och en son samt straxt derefter häktats.

Den mördades maka och barn voro vid rätten närvarande och intygade också, att Karbin hade ett vildt, hämndgirigt lynne samt fällt hotfulla yttranden.

För vidare bevisnings förebringande uppsköts målet till den 6 instundande juli.

Ur Smålandsposten N:o 78 Lördagen den 7 Juli 1883.

Rättegång och polissaker.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 6 Juli 1883.

(Ordf. v. häradshöfding M. Hasselrot.)

Lönmordet i Härlunda. Tvenne nya vittnen hördes. Af dessa, vittnade torparen Olsson bl.a. att han på sista tiden ej märkt någon fiendskap emellan svaranden Karbin och dennes mördade husbonde Peter Jönsson, men för flera år sedan hade han hört Karbin yttra: ”Ta´r han brödet från mig, så ta´r han lifvet af sig.” Äfven så upplyste vittnet, att det då en gång haft ett gevär med sig, Karbin bedt att få låna det, ”medan det nu skulle stå krig i fjorton dagar”, hvilken begäran emellertid ej bifallits, utan gick svaranden samma dag till en handlande och köpte ett gevär, hvarmed mordet fem år senare föröfvades.

Andra vittnet, Sven Persson Lax, berättade att då denne i våras, fjorton dagar före dådets föröfvande, kommit till svaranden, denne hade yttrat att om P. Jönsson kommer och tager trädan, hvarom tvisten gälde, så skjuter jag honom.

Vittnet: Har Jönsson inte rört vid åkern ännu?

Karbin: Nej den dag han det gör, mister han lifvet.

Vittnet: Å, så tosig är väl inte Karbin?

Karbin: Jo, han skall mista lifvet.

Vidare intygade vittnet, att den mördade Peter Jönsson alltid varit en stilla och beskedlig man, den som icke gjorde någon orätt, hvaremot Karbin gjort sig känd som en häftig och argsint person.

Sedan åklagaren yrkat ansvar å Karbin för mord med berådt mod, dömdes Karbin för mord med berådt mod till straffarbete för lifstiden.

Ur Smålandsposten N:o 88 Tisdagen den 31 Juli 1883.

En vildsint kanalje. Den 24 dennes hemkom från Amerika helt oväntadt arbetaren August Grönqvist till hemmet Thorbjörnshult, Härlunda socken, der styffadern hemmansägaren Jöns Svensson var boende. Efter att der ha uppehållit sig några få timmar gick han ut på besök till några släktingar inom Wirestads församling. Följande dag återkommen till hemmet, vid det han mötte styffadern, drog han genast upp en revolver och utan föregående ordvexling aflossade mot denne tre skott, hvarefter han skyndsamt aflägsnade sig. Efterspanad anhölls han den 26 dennes nära Elmhult, dervid han erkände sig hafva haft för afsigt att mörda fadern af det skäl att denne, såsom han sade, alltid varit snål och egennyttig emot honom. Grönqvist, som är född den 24 december 1859 och vistats i Amerika sedan våren 1882, har häktats och till fängelset införpassats. Fadern lefver men är mycket sjuk och svag till följd af våldet.

Ur Smålandsposten N:o 92 Torsdagen den 9 Augusti 1883.

Blodiga uppträden, tyckas ni höra till ordningen för dagen i Härlunda. Så har häromdagen en torpare medelst ett mot sin husbonde aflossadt bösskott sökt mörda denne. Vår meddelare har uppgifvit de handlande personernas namn, dem vi dock tills vidare förtiga, enär den anfallne lär låta nåd gå före rätt.

Ur Smålandsposten N:o 94 Tisdagen den 14 Augusti 1883.

Ilskna lynnen. Det af oss senast omtalade uppträdet i Härlunda har, hvilket vår meddelare visste, af kronolänsman Robért, som vill göra slut på en del af den för öfrigt redbara befolkningens okynne, att vid minsta missämja tillgripa lifsfarliga vapen, gjorts till föremål för laga åtal. Saken hängde så tillhoppa, att då torparen J. Johannesson, under Godhult af Wirestads församling, gemenligen ”Lukas” kallad, för någon tid sedan besökte hemmansägaren Bengt Håkansson i Bromåla af Härlunda församling, bekant under pseudonymen ”Qvista-Bengt’en”, i och för uppgörande af en gammal affär, uppstod träta, under hvilken torparen – bet bonden i ena tummen, men sjelf påstår sig ha bekommit en dugtig afbasning och blifvit hotad med skjutgevärd. Hvad som kommit i dagen har dock ej funnits vara af beskaffenheten att föranleda häktning.

Ur Smålandsposten N:o 94 Tisdagen den 14 Augusti 1883.

Rättegång och polissaker.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 11 Augusti 1883.

(Ordf. v. häradshöfding M. Hasselrot.)

Attentätern från Härlunda, August Grönqvist, hvilken såsom vi i notisen om hans häktning redan berättat, nyligen kommit åter från Amerika der han någon tid vistats, och gjort sitt inträde i hemmet med ett mot styffadern hemmansägaren Jöns Svensson i Thorbjörnshult föröfvade mordförsök medelst flera revolverskott, förrådde under ransakningen en häpnadsväckande slöhet och känslolöshet samt tycktes nästan ha varit

behärskad af vissa fixa idéer. Ransakningen inleddes med följande dialog mellan rättens ordförande och honom:

Du har skjutit Din styffader?

Svar: Ja.

Vet Du om han är död?

Svar: Nej.

Hvilketdera önskar Du?

Svar: Att han inte skulle vara död.

Hvarför det?

Svar: Jo, för jag har kommit att tänka på att det kanske inte var riktigt rätt gjordt att skjuta på gubben.

Hvarför gjorde Du det då?

Svar: Jo, jag hade ett behof af att hämnas på honom och hela släkten, ty de har alltid hållit mig för en narr och gjort spektakel af mig.

Under förhörets gång framgick, att svarandens sinne alltmera förbittrats af den fixa ide, som uttryckes i detta uttalande af styffaderns hårdhet, som icke unnat honom en plats i hemmet oaktadt godt tillfälle dertill fanns, samt af förmenta orättvisor och aga hos tvenne bönder i Skåne, som svaranden tjenat hos för en längre tid sedan.

Sedan fadern 1874 aflidit, hade modern gift om sig tvenne gånger och senast med Svensson, som ej tillät svaranden vistas i hemmet, hvarföre denne först tog tjänst hos en sin svåger Per Abrahamsson i Wirestad, sedan tjenande ett år från 1881-1882 på våren hos en landtbrukare i Sealand och derefter gaf sig öfver till Amerika, dit han ankom utblottad, men fick låna 1 ½ dollar af tvenne i New York förut vistande bröder. Med växande framgång arbetade han derefter dels hos farmare, dels hos jernvägsbolag i Illinois, Chicagotrakten och i Minnesota m.fl. ställen samt köpte slutligen land af regeringen ute i den fjerran western 160 acres för 22 dollars. För att skaffa medel för att slå sig ned som egen farmare sökte han nu arbete i Kalifornien, men blef här bestulen på kläder och pengar. Nu påstår han att harmen öfver detta nya missöde sällade sig till bitterheten mot dem, som här hemma behandlat honom illa, hvilket orsakade att hen beslöt resa hem och ta lifvet af någon af dessa.

Den 19 sistlidne juli återkom han till fosterlandet och befann sig då i valet och qvalet, hvilken han skulle utse till sitt offer. Slutligen bestämde han sig för hemmansegaren Nils Svensson i Fjelkestad, en mil från Kristianstad.

På hvad sätt skulle Du nu gå till väga för att fullborda Din plan?

Svar: Jag ville bränna honom inne i hans hus.

När och hvarför utförde Du inte Ditt uppsåt, slog samvetet Dig vid tanken på denna gräsliga missgerning, som ju inte stod i något rimligt förhållande till den lilla oförrätt Du kunde ha lidit för lång tid sedan?

Svar: Nej inte just det, men han hade byggt sig nya bra hus och jag tyckte det var skada på den vackra längan och så beslöt jag knäppa honom med en revolver, som jag köpt. Men så fick jag se hans ena dotter, en riktigt hyggelig tös, som jag alltid tyckt bra om, därför att hon aldrig gjort narr af mig medan jag tjente der, och så hade jag inte hjerta i mig att göra gubben något ondt.

Nå, och sedan?

Svar: Sedan skulle jag gå till den andre bonden der nere, som hade plågat mig med att tröska natt och dag under det han inte gaf mig annat än öl och bröd att äta, men så var han flyttad, och då tyckte jag att det kunde vara så godt att knäppa styffar istället.

Härefter följde en upprörande skildring af huru Grönqvist ankommit till hemmet i Härlunda den 24 sistlidne juli och der vänligen emottagits och undfågnats af modern, men

kyligt bemötts af styffadern, der han dock den dagen ej kom sig för att göra något ondt, enär han var sysselsatt med höbergsel och andra personer ständigt voro närvarande.

Följande dags morgon hade han emellertid lagt sig bakom en buske å ängen, dit han visste att Svensson skulle komma för att taga in hö. När han så fick se honom, gick han emot honom, men bäfvade så vid tanken på hvad han ernade göra, att han gick vid offrets sida minst en half timme, darrande och med handen sluten om revolvern i fickan samt under så förvirradt tal, att han hörde hur Svensson mumlade för sig sjelf: ”Jag tror heren är galen”.

Slutligen, då Svensson med hans hjälp fått en börda på sig och skulle gå mot hemmet, repade Grönqvist mod och sände honom bakifrån en revolverkula, som träffade i sidan, hvarvid den sårade släppte bördan och föll omkull på en tufva under utropet: ”Aj, aj, - hvad i Jesu namn hvar det?”

Grönqvist, som stundtals nästan tycktes att på ett vidrigt sätt stoltsera öfver sitt dåd, sade sig nu ha gått fram och skjutit ytterligare tre skott hvaraf två träffat i hufvudet, på det att han skulle slippa ligga och gnälla så der, hvarefter han afskjutit ännu ett skott i luften och derefter gripit till flykten.

Efter hvad han sjelf uppger, skall han sedan ha likvisst sofvit någorlunda godt om natten i en ängslada, och gripits af ånger öfver sin hemska gerning och varit på väg till länsmannen för att angifva sig sjelf då han greps af dennes utskickade omkring kl. 8 på aftonen den 26 juli.

För inkallande af en minderårig flicka, hvilken skall hafva varit närvarande vid mordförsöket, samt för att den sårades men af våldet skall noggrannare kunna bestämmas, uppsköts målet till den 29 dennes.

Grönqvist är en blond man af medellängd och ett ingalunda fult utséende. I ansigtets uttryck ligger dock något dolst och motbjudande. Jöns Svensson är nu utom all fara.

Svarandens moder Bengta Hansdotter var närvarande och grät ymnigt vid ransakningen samt lade sin smärta för öfrigt i dagen på ett så våldsamt sätt, att hon för en stund måste utföras. Hon sade att Grönqvist aldrig förr visat anlag till någon ovanlig vildsinthet eller hämndlystnad, utan under uppväxten varit ”en snäller here” rörande förhållandet emellan honom och styffadern, yttrade hon att den senare aldrig just varit vidare elak mot pojken, men en vet väl ändå hur det är med styffföräldrar.

Ur Smålandsposten N:o 101 Torsdagen den 30 Augusti 1883.

Rättegång och polissaker.

Ransakning å Wexjö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 29 Augusti 1883.

(Ordf. v. häradshöfding M. Hasselrot.)

Attentätern från Härlunda, August Grönqvist vidhöll sina vid förra ransakningen lemnade uppgifter, och den åttaåriga flicka hvilken varit närvarande vid mordförsöket, hade intet att tillägga till svarandens berättelse, då hon nu upplysningsvis hördes. Styffadern och målsegaren Jöns Svensson, som nu sjelf var närvarande, påstod att före mordförsöket alltid, honom veterligen, ett godt förhållande varit rådande mellan honom och styfsonen, men tillade att efter hvad som passeradt han hoppades ”slippa att se August så länge han lefver”, hvilket ju också är mindre underligt. Vidare önskade gubben ersättning för sveda och värk samt för sin inställelse vid rätten, hvarjemte han sade sig under lifstiden få lida svårt med de af honom tillfogade skador.

Då svaranden fick se sitt offer, ännu lidande af våldet, ve knade han och tårarna stego honom i ögonen istället för att han annars alltjemt visat sig lugn och kall.

För inskaffande af läkareattest uppsköts målet till den 19 instundande september.

Ur Smålandsposten N:o 110 Torsdagen den 20 September 1883.

Rättegång och polissaker.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 19 September 1883.

(Ordf. v. häradshöfding M. Hasselrot.)

Attentätern från Härlunda. I dett mål, som till sist behandlades, förekom ingenting nytt, utan blef ransakningen för den misshandlades inkallande och hörande uppskjuten till den 9 nästkommande oktober.

Ur Smålandsposten N:o 110 Torsdagen den 20 September 1883.

Rättegång och polissaker.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 19 September 1883.

(Ordf. v. häradshöfding M. Hasselrot.)

Mordförsöket i Härlunda. Då detta mål påropades, framträdde den misshandlade Jöns Svensson, förmälände att han ännu ej vore på långt när återställd efter de många skottsår, han erhållit i hufvudet och andra delar af kroppen, hvarjemte af ett företedt läkarebetyg inhemtades, att det f. n. vore omöjligt att afgöra, i hvad de omnämnda skadorna kunna blifva menliga för Svenssons framtida helsotillstånd. Svensson yrkade emellertid, att den tilltalade August Grönqvist måtte dömas till starffarbete för sin återstående lifstid, äfvensom åläggas att till Svensson utbetala för sveda och värk, resor m.m. ett belopp af tillsammans 422 kr. och 50 öre. Mot dessa ersättningspåståenden hade Grönqvist ingenting att invända, men ansåg, att det vore väl drygt för honom, som var så ung och kanhända hade en lång lifstid framför sig, att tillbringa hela denna i ett fängelse. På fråga af domare förklarade den tilltalade, att han icke burit något särskildt hat till styffadern, och att denne aldrig visat honom hårdhet eller ovilja.

Då under sådana förhållanden Grönqvists mordiska anslag syntes rätten fullkomligt oförklarlig, och Grönqvist sjelf derjemte uppgifvit att han vid tiden för brottets föröfvande kändt sig ”konstig och förvirrad i hufvudet”, beslöt rätten att hänskjuta frågan om den tilltalades otillräknelighet till medicinalstyrelsen, skolande Grönqvist i afvaktan på vederbörandes svar fortfarande förblifva i häkte.

Ur Smålandsposten N:o 119 Torsdagen den 11 Oktober 1883.

Attentätern från Härlunda. August Grönqvist hvilken, såsom våra läsare minnas, rest öfver Atlanten för att döda någon i hemlandet, lika godt hvilken och sedan häktats för mordförsök å sin styffader, har af medicinalstyrelsen, som tagit del af de vid ransakningarna med Grönqvist förda protokoll, förklarats ha vid brottets begående saknat förståndets fulla bruk, hvilket utlåtande på det nogaste öfverensstämmer med fängelseläkaren Goldkuhls härstädes förut afgifna intyg i ämnet.

Ur Smålandsposten N:o 139 Tisdagen den 27 November 1883.

Attentätern från Härlunda, August Grönqvist dömdes till 6 års straffarbete och 5 års förlust af medborgerligt förtroende utöfver strafftiden. Åklagaren kronolänsman Robért anmälde missnöje med utslaget.

Ur Smålandsposten N:o 141 Lördagen den 1 December 1883.

Kommunalt. Till ordförande i Härlunda sockens såväl kommunalstämma som kommunalnämnd och fattigvårdstyrelse har hemmanssegaren Håkan Johansson i Knoxhult blifvit utsedd.

Ur Smålandsposten N:o 21 Tisdagen den 19 Februari 1884.

Falska enkronor, af dansk prägel äro i omlopp, skrifves till oss från Härlunda, men man kan lätt akta sig för dem, ty de skilja sig från de äkta derigenom att de äro något smärre samt äfven tunnare, hvarjemte de ser suddiga ut i prägel. Fabrikanten har troligen haft brist på materialer, emedan han tänkt inskränka på storleken.

Ur Smålandsposten N:o 54 Torsdagen den 8 Maj 1884.

Sinnesförvirring och död. Från Härlunda skrifves till oss i tisdags. Fattighjonet Ingrid Andersdotter under Långasjömåla, som på kommunens bekostnad vårdades af sin son, bortlöpte från honom i lördags, och har af uppbudadt manskap alltsedan eftersökts, samt hittades idag kl. 4 e.m. död i en vid hennes bostad närliggande sjö. Hon har tidtals lidit af sinnesförvirring, och är det antagligt att ett anfall häraf orsakat hennes sorgliga slut.

Ur Smålandsposten N:o 84 Tisdagen den 22 Juli 1884.

Barn öfvergifvet af sin moder. I Kristianstadbladet läses följande: I onsdags mötte en gumma från Näsby utanför Kristianstad vid norra chaussén en flicka, som gick och grät och sade att hennes mor öfvergifvit henne. Gumman förde då flickan till poliskontoret, der hon upplyste, att hon hette Anna Maria, var 8 år gammal samt hade sitt hem i Långhult af Härlunda socken, Kronobergs län. Hon visste, att modern hette Elin, och fadern som för fyra år sedan rest till Amerika, Sven Johan, samt att farfadern hette Granqvist, men längre gick ej hennes kunskap om hvad hennes närmaste voro för menniskor.

Stortorgdagen den 9 dennes hade hon varit med sin moder i Kristianstad. Då de på hemvägen kommit till Näsbyholm, hade de gått in på ett ställe, der modern bedt att flickan måtte få kvarstanna, medan hon sjelf gick ut i ett ärende. Mon modern kom icke tillbaka, och sedan den lilla flickan varit på omnämnda ställe i åtta dagar, blef hon körd på porten och stod nu utan moder och utan tak öfver hufvudet.

Flickan öfverlemnades till fattigvården, som väl kommer att sända henne till Långhult, ifall det är hennes hemort.

Ur Smålandsposten N:o 123 Tisdagen den 21 Oktober 1884.

Häststöld. Natten till den 17 dennes bortstals från Sven Persson i Washult af Härlunda församling ett 10 á 11 år gammalt hästskulptur med sele, och från hans granne Magnus Nilsson i Häradsbäck en kärra. En okänd mansperson har sedan setts med det stulna djuret och sakerna taga vägen mot norra Skåne.

Ur Smålandsposten N:o 130 Torsdagen den 6 November 1884.

Småländing afliden utomlands. 17-årige ynglingen Johan Jonsson, hvars moder lär vara boende i Husjönäs af Härlunda församling, har till följd af vådlig händelse aflidit den 9 sistlidne september å Sæbyholm på Lolland i Danmark.

Ur Smålandsposten N:o 151 Lördagen den 27 December 1884.

En hemsk tilldragelse, timade i fredags f. v. i Spjutaretorp af Härlunda församling. Dervarande hemmanssegaren Johannes Jönssons 41-åriga hustru Kristina Persdotter har nemligen en längre tid varit sinnesrubbad och bl. a. vurmat på att mördra sitt 11 månader gamla flickebarn Elin, ”för att det skulle slippa lida fattigdom och nöd”. Nämnde dag, då mannen skulle gå bort i ett ärende, bad hon honom istället bli hemma och ”se efter henne och barnen”, men Jönsson fäste sig ej dervid utan gick. Strax efter det han lemnat huset blefvo emellertid de onda instinkterna qvinnan öfvermåttiga, och med en skarp knif tillfogade hon den lilla hvilken låg i famnen på en 13-årig syster, så grymma sår, att barnet strax derefter afled. Båda flickorna sofvo då modern föröfvade sin hemska gerning, men den äldre flickan vaknade just som den lilla system låg i de sista dödsryckningarna. Enär brottet var faktiskt, men det tillkomma medicinalstyrelsen pröfva Kristina Persdotters sinnesförfattning, ansåg sig kronolänsmannen i distriktet pligtig att häkta henne, men kommer hon snart att föras från fängelset till någon vårdanstalt för sinnessjuka, ty hon är mycket oredig och förvirrad.

Ur Smålandsposten N:o 2 Torsdagen den 8 Januari 1885.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 7 januari.
(Ordf. v. härads höfding M. Hasselrot.)

Mord. Ransakning hölls med hustrun Kristina Persdotter från Spjutaretorp i Härlunda socken, af kronolänsmann Robért häktad för det hon med en knif dödat sitt eget barn. Den tilltalade erkände sitt brott, som hon uppgaf sig hafva begått för att komma ifrån hemmet, der icke just det bästa förhållande lærer varit rådande, och för att ”få sitt barn saligt”. Hon sade sig i flere år hafva haft en underlig, svår värk i hufvudet, för hvilken hon ifrigt önskat att kunna rådfråga läkare, utan att mannen, som är i mycket fattiga villkor, någonsin kunnat uppfylla hennes önskan. Synbarligen lider hon af sinnessjukdom.

Ransakningen uppskötts till den 28 i denna månad.

Ur Smålandsposten N:o 11 Torsdagen den 29 Januari 1885.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 28 januari.

(Ordf. v. häradshöfding M. Hasselrot.)

Mordet i Spjutaretorp, blef föremål för fortsatt undersökning. Tilltalade Kristina Persdotters man samt deras äldsta barn, 10-åriga dotter Karolina, hvilka nu voro närvarande och tillspordes om förhållandena i hemmet, förklarade att ingen osämja varit rådande makarne emellan, att modern städse varit öm och vänlig emot barnen, men att hon stundom visat sig besynnerlig till lynnet och klagat öfver svår hufvudvärk, hvarjemte hon sedan i höstas yttrat bekymmer öfver det dagliga brödet, enär skörden blifvit dålig och hemmet i öfrigt var ytterligt fattigt, samt städse varit missnöjd öfver att hon ”ej haft nog”.

Persdotter kunde sjelf icke redogöra för någonting. Vid sitt inträde i tingssalen föll hon på knä för domaren, och bröt ut i en högljudd beklagan blandad med böner om försoning och långa texter ur Bibeln, alltsammans utan ringaste reda eller sammanhang. Hon måste genast föras tillbaka till sin cell.

Fängelsteläkarens utlåtande, som af domstolen infordrats, upplästes derefter, gående ut på att han ansåg den tilltalade vid mordets föröfvande icke hafva egt sina sinnens fulla bruk. Härfpå uppsköts ransakningen till den 18 nästkommande februari, och skulle domhafvanden insända handlingarna till medicinalstyrelsen, med begäran om dess uttalande rörande Persdotters sinnesbeskaffenhet.

Ur Smålandsposten N:o 20 Torsdagen den 19 Februari 1885.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 18 februari.

(Ordf. v. häradshöfding M. Hasselrot.)

Barnamordet i Spjutaretorp. Sedan medicinalstyrelsens utlåtande rörande tilltalade hustrun Kristina Persdotters beskaffenhet nu ankommit, företogs idag detta mål ånyo till behandling och då medicinalstyrelsen ansett hustru Persdotter otillräknelig för sina handlingar, förklarade rätten att den tilltalade skulle till k. bhde öfverlemnas för att genom dess försorg å hospital intagas.

Ur Smålandsposten N:o 23 Torsdagen den 26 Februari 1885.

Från Härlunda skrives till oss: Vårt samhälle är en aflägsen vrå af Småland, med en stenig och karg jordmån, långt från både städer och jernvägar, hvadan innevånarne här få slita mycket hårdt för att kunna reda sig. Dock är folket i allmänhet välbergadt, men vi ha likväl en tryckande fattigvård, ty en stor del af vårt arbetsfolk, i synnerhet pigor, reser till Tyskland och Danmark, hvarifrån många återkomma ”in duplo”. Här finns både tyskar och danska afkomlingar. Nyligen har en agent från Danmark ströfvat omkring här och värfvadt pigor, men många ha redan ånkrat sin lättrogenhet, att lyssna till fagra löften och äro mycket missbelåtna med sina platser derute, några har skrivit hem till anhöriga efter respengar hem.

Ur Smålandsposten N:o 25 Tisdagen den 3 Mars 1885.

Fula fiskar att fjälla. En fattig fiskare från Torbjörnshult af Härlunda församling, hvilken med stor möda försörjt sig och de sina på sitt fiske, öfverraskades häromdagen, skrifver en af våra Allbokorrespondenter, att finna den myckna och för honom dyrbara fiskedonen förstörd och fångsten borta. Ett par förmögna män från en grannförsamling plägas vara de som föröfvat odygden, hvilken emellertid torde komma att stå dem dyrt, ty fiskaren lär ha beslutadt att spadet till fisken skall värmas upp vid tinget i Alfvestad.

Ånyo ett bevis på huru okynne och smutsig snålhet kunna skapa processer af bagateller.

Ur Smålandsposten N:o 150 Tisdagen den 22 December 1885.

Hårt pröfvad, hvardt en torparefamilj i Härlunda socken häromdagen i det att icke mindre än 4* af dess barn under ett dygns tid dogo af skarlakansfeber. Man kan tänka sig föräldrarnes sorg öfver att se så många af deras kära på en gång nedmyllas i jorden.

*Barnen, till torparen Håkan Bengtsson o.h.h. Sissa Svensdotter från Billarp,
Carl Henrik, Mathilda, Emma och Bengt Johan.

Ur Smålandsposten N:o 19 Lördagen den 13 Februari 1886.

Hästitjufvar. Såsom misstänkt att i kompani med förut häktade smeddrängen Johan Magnusson hafva begått den förut omtalade hästitjufven i Wirestad, införpassades i förrgård af kronolänsman Robért till cellfängelset i Wexjö drängen August Jonsson från Härlunda.

Ransakning å Wexjö cellfängelse.

Den 12 febr. 1886.

Inför **Allbo** häradsrätt.

Snålskjuts. Drängarna Johan Magnusson från W. Thorsås och August Jonsson från Härlunda, häktade för de å senaste kreatursmötet i Liatorp tillegnat sig en häst med åkdon och med detta knegat åstad ett stycke väg, förklarades nu icke kunna ställas till ansvar för stöld, men dömdes för att det de olofligen gifvit sig i befattning af och begagnat annans egendom böta hvardera 50 kr., hvarjemte de genast skulle försättas på fri fot.

Ur Smålandsposten N:o 35 Tisdagen den 23 Mars 1886.

Från Härlunda meddelas, att å därstädes hållen kommunalstämma beslöts att inom församlingen ej må idkas handel med vin i mindre partier än 10 liter.

Ur Smålandsposten N:o 64 Lördagen den 4 Juni 1887.

Vådaskott. Den 31 sistlidne maj voro Jon Svensson i Högavång och August Nilsson i Barkhult af Wirestads socken ute på jagt efter räf och besökte derunder gården Sännehult, der de gingo in i en ladugård. Svensson, som dervid fortfarande höll bössan på ryggen, råkade stöta hanen mot något föremål, dervid skottet brann af och träffade en tillstädsevarande åttaårig *gosse i magen, hvarjemte ofvannämnde Nilsson något skadades. Gossen var i förgår ännu vid lif, men någon utsigt till räddning torde icke finnas. Den skada Nilsson erhöll var äfven så pass betydande att han måste med skjuts föras hem.

*Gossen Carl Magnus f. 1880-04-10 död 1887-06-01, son till h.eg. Jon Esbjörnsson o.h.h. Ingerd Samuelsdotter, Sännehult Södregård.

Ur Smålandsposten N:o 68 Tisdagen den 14 Juni 1887.

Sjelfmord under sinnesförvirring. Liket efter 40-årige drängen Anders Johansson från Brändetorp af Härlunda församling upptogs den 5 dennes ur sjön Skäravattnet. Den aflidne tillhörde en själssjuk släkt, modern dränkte sig, och en syster är sinnessvag. Sjelf var han tidtals grubblande och föreföll sinnesrubbad. Den 3 dennes hade han tillika med en minderårig gosse rott ut till en ö uti den ifrågavarande sjön samt troligen senare kastat sig i vattnet.

Ur Smålandsposten N:o 75 Torsdagen den 30 Juni 1887.

Vid exekutiv auktion, å Wexjö landskansli sistliden tisdag inropades 1/16 mtl kronoskatte s.k. Verahult i Härlunda församling af Allbo härad, saluvärderadt till 1,000 och taxeringsvärderadt till 1,500 kr., för 1,000 kr. af kommunalnämndsordföranden Håkan Johansson i Knoxhult.

Ur Smålandsposten N:o 80 Tisdagen den 12 Juli 1887.

Hvad flit och sparsamhet kunna uträtta. En korrespondent från Allbo skrifer till oss: Backstugusittaren Petter Jonasson, vanligen benämnd "Stubbpetter", bor och brukar 8 skäppeland jord under Hemsjönäs af Härlunda socken, hvarå han planterat en mängd träd, deraf 27 stora fruktträd och 58 smärre dylika samt deromkring en häck af gran. Marken har varit ytterst stembunden så att mycket arbete tarfvats för att kunna få växterna att trifvas.

Jonasson är äfven lumpsamlare och vet att tillgodogöra sig en del tyglappar som ännu befinnas för fina för lumpkorgen. Sålunda har han stickat 6 st täcken, deraf ett med 1,200 och ett med 1,100 och ett med 1,000 samt 3 med emellan 4 och 700 tyglappar till hvarje alla funna bland lumpor. Af liknande material har han förfärdigat en hufvudkudde, med 386 lappar af diverse tygsorter.

Gubben äger äfven en get, hvilken födde 3 raska killingar ifjor och samma antal i år. Slutligen har han två ofärdiga barn, en om 13 år och en om 28 år, hvilka icke kunna lemna sängen utan hjälp. Deras moder dog för tre år sedan och de hafva nu fått en styfmoder, men barnen blifva därför icke "styfmoderligt" behandlade, utan omhuldas likaväl som af sin egen moder. Denna förträffliga qvinna, vårdar äfven sin svärfader, en f.d. soldat, nu 86 år gammal och nära nog både blind och döf.

Det tyckes som om någon uppmuntran från myndigheters eller bättre lottades sida vore på sin plats åt detta fattiga, men sträfsamma folk.

Ur Smålandsposten N:o 123 Torsdagen den 20 Oktober 1887.

Fattigvårdsmål. Från Härlunda i Småland till Kyrkhult i Blekinge flyttade pigan Hanna Johansdotter och mantalsskrefs i Kyrkhult 1872, men ”reste till sitt land igen” och fick fattigunderstöd den 8 april 1873 samt är fattighjon sedan dess. Den 30 oktober 1885 yrkade Härlunda fattigvårdsstyrelse att Kyrkhult måtte ersätta det från Härlunda lemnade understödet och mottaga fattighjonet. Länsstyrelsen ogillade ansökan, då Johansdotter ej kunnat vinna hemorts rätt i Kyrkhult. Kammarrätten förklarade att sådan hemorts rätt vunnits, men då krafvet ej framställt inom 10 år från det tillkom, hade krafrätten förlorats, hvadan ersättning beviljades från ansökningsdagen. K. m:t har då krafrätten förlorats, gillat det slut, hvartill länsstyrelsen kommit.

Ur Smålandsposten N:o 127 Lördagen den 29 Oktober 1887.

En sorglig händelse, hvarigenom en menniska förlorade lifvet inträffade förliden söndag å Husjönäs i Härlunda socken. Pastorsembetet i församlingen har till k. bhde ingifvit rapport om saken. Enligt densamma hade hemmansegaren Jonas Svensson gått från sitt hem, Husjönäs på eftermiddagen för att hemta bref, som väntades från en son i Amerika. Hemma vid gården voro hans hustru och 20-årige son August. Modern hade setat och läst, samt derunder hört sonen, gående på golfvet, yttra önskan att fadern snart måtte komma, så att han finge läsa brefvet från brodern. Derpå hade han stannat vid sängen, utan att modern fäst någon uppmärksamhet dervid. Då fadern återkom, ropade han på sonen, utan att denne svarade eller rörde sig. När orsaken härtill eftersågs, befanns det att han var död. Han hade instuckit hufvudet i ett vid sängen hängande band, hvilket var fäst i taket, en s.k. sänghjelpare. Pastorn antog, att sonen under väntan på fadern i något slags okynne lagdt hufvudet i bandet, och förlorat balansen, och dervid fått bandet under strupen och till följd deraf strypts. Några tecken till ledsnad eller oregelbundenhet i lynnet hade icke förmärkts hos den bortgångne, hvarför dödsfallet otvifvelaktigt skett genom en säregen olyckshändelse.

Att verkställa rättsmedicinsk undersökning af liket har k. bhde förordnat provinsialläkaren Palmlund.

Ur Smålandsposten N:o 70 Lördagen den 16 Juni 1888.

Genom våld, nedbrann den 10 dennes på morgonen ett boningshus, tillhörande hemmansegaren Ola Åkesson i Långasjömåla af Härlunda socken. De innevarande kommo med knapp nöd ut i blotta linnet. Ingenting blef räddadt. Huru elden uppkommit är obekant.

Ur Smålandsposten N:o 114 Torsdagen den 27 September 1888.

Misstänkt för mordbrand, har f. d. soldaten Johan Jonsson Kjellberg från Långasjömåla soldattorp, Härlunda socken, af kronolänsman F. Robért häktats och införpassats till läns cellfängelset i Wexiö. Kjellberg är misstänkt att hafva anlagdt eld två gånger, första gången under sistlidne juli månad, då boningshuset i Långasjömåla, tillhörigt Ola Åkesson, nedbrann, och andra gången natten mellan förliden fredag och lördag, då en ladugård å ett ställe vid namn Lindholmen, bebodt af enkan Maria Johansdotter,

nedbrann. Äfven den nedbrunna ladugården lär hafva tillhört ofvannämnde Åkesson. Kjellberg, som är född 1832 och i trettio år tjenat som soldat, påstår sig vara oskyldig till dessa brott och uppgifver att misstanken säkerligen leds på honom, därför att just Åkesson, som fordom enligt Kjellbergs åsigt tillfogadt honom skada och ledsamheter, båda gångerna drabbats af eldolyckorna. Det sista brandstället är beläget på endast 1/8 mils afstånd från den häkates hemvist, men han uppger att han det oaktadt icke varit på platsen för branden, om hvilken han intet vetat förrän fjerdingmännen kommo och togo honom.

Ur Smålandsposten N:o 122 Tisdagen den 16 Oktober 1888.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 13 oktober.

(Ordf. v. häradshöfding M. Hasselrot.)

Mordbrännaren, Johan Jonsson Kjellberg från Långasjömåla i Härlunda socken, häktad af kronolänsman F. Robért fördes nu till ransakning. Kjellberg är född den 20 juni 1832 å Spjutaretorpet af Härlunda socken, kom 1852 ut i tienst såsom dräng och blef 1856 soldat samt har som sådan tjenat i 30 år vid Östra Allbo kompani. Han är gift sedan 1863 med Inga Svensdotter från Hellaryd, Blekinge.

Vederbörande parter med anledning af Kjellbergs häktning utfärdade betyg hade följande afslutning: ”allmän belåtenhet med Kjellbergs häktande och en liflig önskan att han ej åter måtte komma lös förspörjes i församlingen”.

Målsegare voro hemmansegaren Olof Åkesson i Långasjömåla och enkan Maria Johansdotter å torpet Linneholmen under Långasjömåla. Båda voro närvarande.

Kjellberg anses, enligt polisprotokollet, ha anlagdt eld, som vållat att natten till den 10 sistlidne juni bonongshuset i Långasjömåla nedbrunnit, likasom att natten mellan den 21 och 22 sistlidne september ladugården å torpet Linneholmen nedbrann.

En mängd personer hade till polisprotokollet berättadt hotelser från Kjellbergs sida mot de två målsegarne.

Den tilltalade nekade för att ha haft fiendskap mot målsegarne och bad dem upplysa ifall han ”lagdt så mycket som en stubbe i vägen för dem”. Han medgaf att han som året 1886-1887 af Åkesson arrenderat torpet Getsjölund och derifrån uppsagts enär han ej fullgjorde sin betalning för torpet, blifvit ond på Åkesson. Hotelserna hade skett i hans stora bekymmer att blifva husvill. Vidare nekade Kjellberg att han hotat enkan Maria Johansdotter på den grund att han skulle velat arrendera det torp hon innehade och som äfven egnades af Åkesson. Hade han hotat henne i tal man och man emellan, så var dermed ingen mening, men hade väl berott på att han ”fått några supar”.

Kjellberg nekade att han varit utomhus just de nätter eldsvådorna varit. ”Ja’ har inte legat en tverhand frå’ min qvinna å de sista trettio åren, utan laga förfall”, bedyrade Kjellberg.

På domarens frågor, om han således ej ville erkänna sin skuld till eldsvådorna, svarade Kjellberg: ”Du bevare söte häradshöfdingen!, så länge mitt hjerta är i rörelse bekänna ja’ -et allri’!”

Vid eldsvådorna i Långasjömåla hade man på vägen till Kjellbergs soldattorp hittat en svafblad linnelapp, och då ladugården brann å Linneholmen hade man iakttagit spår i det daggstänkta gräset, som ledde till Linneholmen från soldattorpet och åter dit.

För inkallande af ombudsmannen i Länets brandstodsbolag, som lidit förlust genom eldsvådorna, samt för förebringande af bevisning, uppsköt rätten målet till den 2 nästa november.

Ur Smålandsposten N:o 130 Lördagen den 3 November 1888.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 1 november.

(Ordf. v. häradshöfding C. Sandström.)

Mordbrand. Häktade soldaten Johan Jonsson Kjellberg, tilltalad för att hafva anlagdt eld natten till den 10 sistlidne juni och natten till 22 sistlidne september, begge gångerna i Långasjömåla, Härlunda socken, nekade äfven idag under de häftigaste bedyranden och nedfallande af himlens ögonblickliga hämnd, om han ljöge, att hafva vållat elden. Tre vittnen, förut hörda vid polisförhöret, vidhöllo sina afgifvna berättelser om Kjellbergs uttalade hotelser mot målsegarne Olof Åkesson och enkan Maria Johansdotter, samt tiullade i vittnesattesten och muntligt, att Kjellberg ännu efter eldsvådorna yttrat hotelser mot målsegarne – derest de vågade misstänka honom! De förfärligaste svordomar hade han alltid låtit följa sina hotelser.

Ofta hade Kjellberg talat om att han hade underkölne tillredo, det uplystes, att dermed menades något att tända med, samt att Kjellberg hemma hos sig egde en del svaflade linnelappar, liknande den som man hittat vid eldsvådan i Långasjömåla. Kjellberg hade en gång sagt till en pojke, som hos Kjellberg sett det svaflade linnet, att det skulle vara till ”att röka ihjel folk med”.

Kjellberg försäkrade, att han begagnade ifrågavarande lappar att röka bi med.

Ett af vittnena – Nils Peter Svensson i Långasjömåla – bad rätten att erhålla några rader på hvem han hade att vända sig till, ifall han eller hans närmaste ”en vacker dag blefvo ihjelskjutna”, till följd af hans nu aflagda vittnesmål.

Målet uppskötts till den 23 dennes.

Ur Smålandsposten N:o 139 Lördagen den 24 November 1888.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 23 november.

(Ordf. v. häradshöfding C. Sandström.)

Mordbrand. Vid fortsatt ransakning med häktade förre soldaten Johan Jonsson Kjellberg, tilltalad för att under nästlidne juni och september månader hafva anlagdt mordbrand å två ställen uti Långasjömåla, Härlunda socken, begärde åkl. Kronolänsman F. Robért, vittnesförhör med J. Håkansson i Husjönäs samt Johannes Olsson och Ingrid Johansdotter i Långasjömåla. Rätten förklarade efter öfverläggning – sedan den tilltalade anført jäf mot sist nämnda vittnet, enär hon vore dotter till Maria Johansdotter, en af målseganden – att Ingrid Johansdotter fick höras, såvidt dermed afsåges den del af målet mot Kjellberg, der Olof Åkesson var målsegare.

Johannes Olsson hade hört Kjellberg före branden säga: ”Du skall få se och sanna mina ord, att den tid kommer, då Olof Åkesson inte har mer hus än jag att flytta uti”. Vittnet ansåg Åkesson genom branden hafva gjort en förlust af 2,000 kr. samt hade efter branden hos Åkesson på e.m. tillsammans med återopade vittne Håkansson hittat en svaflad linnelapp, som nu vid rätten uppvisades och af vittnet igenkändes. Lappen hade legat på en genstig till Kjellbergs bostad, och denna hans bostad, ett soldattorp, var närmaste boning till platsen för fyndet på det hållet från brandplatsen räknadt. – Kjellberg hade varit känd för att pläga göra skälmstycken, och detta i förening med hans så ofta uttalade ovänskap mot Åkesson, gjorde att man allmänt redan från första stund trott Kjellberg om att ha anlagdt elden. – Efter brandtillfället hos Åkesson och en vecka före polisförhöret

derom, hade vittnet träffat Kjellberg och på dennes fråga om hvem folk misstänkte för branden, svarat undvikande. Kjellberg hade då utbrutit, mycket arg och upprörd: ”Visste jag att Olof skyllade mig, så vore han värd att jag lade ett skott i honom”. Branden hos Åkesson hade egt rum den 10 juni, och vittnet hade ej närvarit vid den, men hade deremot den 22 september, då ladugården hos enkan Maria Johansdotter nedbrann, varit den förste, som kom för att lemna hjälp. – Vittnet ansåg att han varit orsak till att denna ladugård blifvit brandförderfvad, och hans berättelse härom visar att man på landsvägen ännu tror på det slags öfversinnliga förebud, hvilka kännetecknas med det allmänna uttrycket ”warsel” eller ”warning”.

En månad eller fem veckor före branden af ladugården hade vittnet en natt genom skogen sett ett rödt, stort, starkt sken som af ett bloss vid enkans ladugård. Den gången hade han intalat sig, att någon af husets folk varit ute och plockat mask till ålref, men när han sedan talade om saken med sina grannar försäkrade de, att ingen varit ute med ljus. De blefvo emellertid rädda för min berättelse, och läto brandförsäkra sitt lilla bo. Och – tillade vittnet – ”Alldeles likadant, och samma ljusstyrka och på samma ställe varnade jag sedan genom skogen, när det verkligen brann hos grannens”. Kjellbergs bror, Erik Jonsson, hade först misstänkts för denna brand, enär han friat till enkans dotter, inkallade vittnet Ingrid Johansdotter, men fått afslag, och sedan fällt misstänkta yttranden.

Vittnet hade efter denna sista brand spårat slag i det daggiga gräset, och på blöta ställen märkt fotspår af olika storlek.

Åklagaren upplyste härvid, att ett vittne, som idag ej hörsammat kallelse, kunde ge besked, att de observerade spåren fortsatte ända till Kjellbergs bostad.

Johan Håkansson hade endast att berätta att upphittandet af den svaflade linnelappen. Vid eldsvådorna hade han ej närvarit.

Ingrid Johansdotter berättade om åtskilliga hotfulla förut relaterade yttranden, som Kjellberg fällt vid olika tider. Ett var dock så drastiskt ochför Kjellberg karakteristiskt, att det här må återgifvas: ”Torparen i Jätsbygd”, hade Kjellberg sagt ”som slog ihjel sin husbonde, fick sig hus, och jag skall lika lätt skaffa mig näring och bergning, ja mörkens ande skall skaffa mig bröd – med Guds hjälp”!

För att höra nu uteblifna vittnen, uppskötts ransakningen till den 14 december.

Ur Smålandsposten N:o 142 Lördagen den 1 December 1888.

Å exekutiv auktion, som igår förrättades å Wexiö landskansli, försåldes $\frac{1}{4}$ mtl Torbjörnshult Vestregård och $\frac{1}{4}$ mtl Torbjörnshult Östregård, Härlunda socken, för 10,500 kr. till J. Svensson i Häradsbäck och P. O. Persson i Trolleboda. Taxerings- och saluvärde å de försålda hemmansdelarne var upptaget gemensamt för båda till 12,000 kr.

Ur Smålandsposten N:o 148 Lördagen den 15 December 1888.

Stöld. Den 30 november anmälde hemmansegaren Håkan Jonsson från Karsemåla i Härlunda socken å poliskontoret i Karlshamn, att han den 17 i nämnda månad blifvit bestulen på en mörkblå doffelrock och en blå vadmalsväst, tillsammans uppgående till 28 kr. i värde. Jonsson hade för stölden misstänkt en arbetskarl Karl Johan Andersson från Östergötland, hvilken tillfälligtvis uppehållit sig i Karsemåla och lemnat gården samma dag stölden upptäcktes. Nu hade emellertid Jonsson fått kunskap om att den stula rocken innehades af en i Karlshamn bosatt, för första resan stöld straffad arbetskarl, N. Henriksson.

Med anledning af denna anmälan infann sig polis hos Henrikssons. Hustrun var ensam hemma och hon befans inneha rocken, hvilken hon försökte gömma genom att dölja den under kjolarne. Andersson greps strax derefter i Hoby, Blekinge. Han har nu erkändt att han stulit rocken, men nekar för stölden af västen. Rocken hade i Karlshamn blifvit honom frånstulen medan han der vistats hos makarne Henriksson, såsom det nu upplysts, af dem.

Skrifvelse har från vederbörande myndighet i Karlshamn ingått till k. bhde i Kronobergs län, på det att ransakning med häktade Andersson må företagas inför Allbo häradsrätt.

Ransakning å Wexjö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 14 december.

(Ordf. v. häradshöfding C. Sandström.)

Mordbrand. Vid fortsatt ransakning med häktade, för mordbrand tilltalade f. soldaten Johan Jonsson Kjellberg från Långasjömåla, Härlunda socken, lät åklagaren, kronolänsman F. Robért, idag afhöra följande 2 vittnen från Långasjömåla:

Magnus Haraldsson berättade, att Olof Åkesson den ene af målsegarne, vid branden hos målsegarinnan Maria Johansdotter på natten kommit till vittnet och bedt det medfölja för att se om Kjellberg vore hemma eller icke. När de kommit nära soldattorpet, hade vittnet och vittnets dräng, Wilhelm Jonsson, gått fram till stugan och genom fönstret då sett Kjellberg då stått framför spiseln, iklädd skjorta och upphängslade byxor, hvilka nedtill voro något uppkafvlade. Han stod då i begrepp att lägga sig, men under någon förevändning knackade vittnena på och fingo tala med honom. Vid soluppgången följande morgon hade vittnet varit Olof Åkesson följaktig för att se om några fotspår förde från soldattorpet till brandstället. På en mindre föga begagnad gångstig hade de funnit tydliga slag förande från soldattorpet och slutligen öfver en mosse samt slutande först tätt intill den nedbrunna ladugården.

Den tilltalade uppgaf, som förklaring att han varit uppe då vittnet ifrågavarande natt kommit till honom, att han och hans hustru följande dag skolat tidigt gå till hemmans-egaren Per Nilsson i Husjönäs på dagsverke. Att han haft byxorna uppkafvlade beroende derpå – att han var rädd för att ”få sopor på sig vid spiseln”. Att detta var verkliga skälet bad han ”välsittande herr läns höfdingen vara öfvertygad om”.

Maria Andersdotters vittnesberättelse innefattade en del hotfulla yttranden från Kjellberg både före och efter branden fällt under samtal med henne.

Åklagaren anhöll om ytterligare uppskof för att dels anskaffa mera bevisning och dels komma i tillfälle att inkalla ombudsmannen i Kronobergs läns brandstodsbolag i hvilket de nedbrunna husen varit försäkrade.

Rätten uppsköt målet till den 4 nästa januari, hvarvid båda målsegarne, vid vite af 15 kr. förelades närvaro.

Ur Smålandsposten N:o 152 Onsdagen den 27 December 1888.

Ifrågestäld öfverflyttning, af åtskilliga hemmansdelar i Sännessult, Hyltan, Gemön, Lockhult, Godhult och Barkhult från Wirestad till Härlunda församling, blifver om intet, sedan Härlunda socknemän, konungens bhde i Kronobergs län, och domkapitlet i Wexjö förklarar att förslaget icke afsåge afhjelpande af någon egentlig oregelbundenhet i rikets indelning, utan endast en öfverflyttning af vissa hemman vid storskifte tilldelade utegor, som väl vore delvis särskildt bebyggda, men äfven i sådant fall hade, med få undantag, samme egare som stamhemmanet.

Ur Smålandsposten N:o 1 Torsdagen den 3 Januari 1889.

Omenskligt. En afskedad soldat från Härlunda utvandrade ifjol jemte hustru till Amerika. Han kunde trots hustruns böner, ej förmås att medtaga deras enda barn, som lemnades kvar på ett utfattigt ställe der det lär komma att förblifva, då ingenting vidare från föräldrarna har afhörts.

Ur Smålandsposten N:o 2 Lördagen den 5 Januari 1889.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 4 januari.

(Ordf. v. häradschefding M. Hasselrot.)

För mordbrand, tilltalade förre soldaten Johan Jonsson Kjellberg från Härlunda förekallades till slut.

Ombudsmannen hos Kronobergs läns brandstodsbolag, löjtnant Cervin, framställde nu det yrkande att därest Kjellberg blir öfverbevisad att ha anlagdt eld hos hemmansegaren Ola Åkesson i Långasjömåla och enkan Maria Johansdotter på Linneholm under Långasjömåla, han då måtte ersätta bolaget utbetalte brandskadebelopp, som kommit Åkesson till del med tillsammans 3,070 kr. och Maria Johansdotter med tillhopa 259 kr. 25 öre.

Kjellberg nekade fortfarande att vara skuld till ofvannämnda två eldsvådor. Som vittnen hördes:

Hustrun *Ingjerd Bengtsdotter*, som berättade att hon för några år sedan i 13 veckor vårdat en piga, Karin Jonsdotter, som innan hon afled hos vittnet, sagt att vittnet skulle ha hälften af hennes kvarlåtenskap som ersättning för lemnad vård. Detta hade, då skrifvelse ej upprättats, omintetgjorts af målsegaren i detta mål Ola Åkesson, hvilken var förmyndare för såväl den aflidna som en hennes dotter, så vittnet måste nöja sig med ett ersättningsbelopp af 250 kr. med förutstickande af dessa upplysningar, samt af att Kjellberg vetat om allt detta likasom varit missnöjd med Ola Åkessons ingripande i arfsfrågan efter Karin Jonsdotter, berättade vittnet nu vidare, att vittnet en söndag efter branden haft sällskap från kyrkan med Åkessons hustru. Denna hade gråtit och beklagat sig öfver eldsolyckan, och vittnet hade också fällt tårar af medlidande. Inte hade de två kvinnorna gått förbi Kjellberg. Denne hade upphunnit vittnet, sedan Åkessons hustru aflägsnat sig, och då yttrat: ”Du gråter och ynkar dej idag öfver Ola å´ hans Kitta. Han är inte mycket värd hus. ”Han tog ju frå´ dej allt hva´ du skulle ha efter ”Kron-Kajna” (Karin Jonsdotter). I sistnämnda del höll vittnet med Kjellberg, som då tillade ”Ja, så min själ värmdede jag inte godset åt honom, å´ nu ligger dä´ i aska”. Vittnet, som då visste hvad man i bygden trodde om upphofvet till eldsvådan, höll ytterligare med Kjellberg och yttrade: ”Jojo! Nu har Ola inte mer hus än du”. Då slog Kjellberg vittnet i handen och frågade: ”Hvar dä´ inte rätt, du, åt de dj – arne?”

Med anledning af detta vittnesmål anhöll Kjellberg, att rätten måtte inkalla kyrkoherde Lindblad i Femsjö, tilläggande om vittnet: ”Så får vi höra hur pass tjenliger hon e´ att vittna”.

Det hade vid förra ransakningen af Kjellberg uppgifvits, att han såsom vittnet Haraldsson berättat, varit ute på morgonen efter branden hos målsegarinna Maria Johansdotter, men af den orsak att han skolat gå till hemmansegaren Per Nilsson i Husjönäs på dagsverke, fast återbud sedan kommit från Nilsson.

Per Nilsson var nu inkallad som vittne, och upplyste att meningen aldrig varit att Kjellberg skolat dagsverka hos honom ifrågavarande dag, och att således Kjellberg aldrig varit ens derom anmodad och än mindre fått något återbud.

Rätten meddelade på åklagarens, kronolänsman Fr. Robért begäran, uppskof med ransakningen till den 25 dennes, enär ytterligare ett par vittnen, som till idag varit kallade, icke iakttagit inställelse.

Ur Smålandsposten N:o 8 Lördagen den 19 Januari 1889.

Vid exekutiv auktion, å Wexiö landskansli förliden gårdag inropades $\frac{1}{4}$ mtl. Häradsbäck i Härlunda församling af Allbo härad, taxeringsvärderadt till 6,000 kr., för 10,000 kr. af nämndemannen M. Persson i Degernäs.

Ur Smålandsposten N:o 11 Lördagen den 26 Januari 1889.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 25 januari.

(Ordf. v. häradshöfding M. Hasselrot.)

För mordbrand, tilltalade förre soldaten Johan Jonsson Kjellberg från Härlunda betygade under sina vanliga återropanden inför den lefvande Guden o.s.v. sin oskuld, och att han inte tändt på så mycket som ett torrt löf” hos målsegaren. Då domhafvanden förehöll Kjellberg omöjligheten att äfven om det lyckades med den mänskliga rättvisan, kunna föra det gudomliga bakom ljuset, sade Kjellberg ”att han, som numera använde sina lediga stunder och mången natt till läsning af Guds ord, redan hade den yttersta dagens domstolsutslag skrifvet på sitt samvetes tafla”. Det gjorde ett obehagligt intryck att höra den tilltalades öfverdrifna, dyra försäkningar om sin oskuld, när de jemfördes med hvad alla förut hörda vittnen sammanstående berättadt om Kjellbergs råa, hämndgiriga tal, späckade af förbannelser och hotelser mot målsegarna, särdeles mot Olof Åkesson i Långasjömåla.

Åklagaren kronolänsman Fr. Robért hade förskaffat sig och förevisade nu pastors frejdebevis för det vid förra ransakningstillfället hörda vittnet Ingjerd Bengtsdotter. Värdet af hennes grafverande vittnesmål hade Kjellberg då velat förringa medels antydan att hon icke vore vittnesgill. Frejdbeviset gaf emellertid uttryckligt besked att hon det var. Med anledning af nämnda intyg hade Kjellberg intet att anföra utom att han aldrig för henne eller för någon annan sagt eller antydt att han varit orsak till de två eldsvådorna i Långasjömåla.

Som vittnen hördes några personer.

Undantagsmannen *Johan Karlsson* i Långasjömåla, hade kommit först af alla till branden hos Åkessons. Han intygade att branden börjat under ryggningen af huset på nordöstra sidan några alnar från gafveln. Dagen efter hade de tilltalade kommit in till vittnet och bedt att få läsa Smålandspostens veckoblad. Därpå hade han frågat om vittnet eller Åkesson trodde att det var mordbrand. Vittnet hade svarat undvikande och frågat huru sådant skulle kunna vara möjligt, och Kjellberg hade då sagdt: ”Det är väl inte så svårt. Man har bara behöft öppna takspånen och lägga in något eldfängdt, så har det snart varit färdigt”. På Kjellbergs fråga om Ola Åkesson icke har haft några andra ovänner, nämnde vittnet en torpare ”Kron-Ola” och hemmansegaren Magnus Haraldsson men tillade deras ovänskap ringa eller ingen betydelse.

Drängen *Wilhelm Jonsson* tjenande hos Magnus Haraldsson, hade varit med husbonden och Åkesson på morgonen efter branden hos Maria Johansdotter på Linnehalm i det

omvittnade besöket hos Kjellberg, då han vid 4-tiden befunnits vara i färd med att lägga sig, ännu iklädd byxor.

Johannes Olsson, förut hörd som vittne, vidhöll sina förut hafda uppgifter, och berättade nu att det funnits två slags spår, hvilka han observerat å en gångstig öfver en mosse mot Linneholm från Husjönshället efter branden hos Maria. Det ena spåret var för litet och för smalt för att vara Kjellbergs, men det andra hade zinka och var likt Kjellbergs fotspår.

Det af förut hörda vittnet Magnus Haraldsson taget mått å sistnämnda spår förevisades rätten utaf åklagaren, och sedan Kjellbergs med zinker försedda stöflar upphemtats jämfördes de med måttet. Stöflarna voro 1 ctm. kortare än måttet, breddmåttet stämde med måttet, men zinkan å fotspåret hade varit mindre än å Kjellbergs stöflar. Åklagaren antydde att olikheten kunde bero på den dyga jordmånen.

Jöns Håkansson hade efter branden hos Åkesson hört Kjellbergs bror, Erik Jonsson, yttra att han, jonsson hört någon säga, det Olof Åkesson gjorde klokt i att sälja sin gård och icke bebygga den igen sjelf, ty lika så fort som Olof byggde skulle det brinna. Vid polisförhöret hade Erik Jonsson sagdt till vittnet, att brodern Kjellberg varit den som han hört yttrandet utaf.

Kjellberg menade att rätten skulle icke tillägga hans broder Eriks ord någon vigt, enär ”han inte varit i någon kyrka på 20 års tid”.

För att höra ett idag uteblifvit vittne samt för inkallande af nyssnämnde Erik Jonsson till rätten begärde åklagaren uppskof. Kjellberg yrkade nu – för första gången – att bli på fri fot försatt. Rätten uppsköt målet till den 13 nästlidna februari, då åklagaren skulle förebringas sin slutliga bevisning. På K:s yrkande fästes ej afseende.

Ur Smålandsposten N:o 19 Torsdagen den 14 Februari 1889.

Ransakning å Wexjö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 13 februari.

(Ordf. v. härads höfding M. Hasselrot.)

Mordbrand. Häktade Johan Jonsson Kjellberg nekade fortfarande att vara skyldig till de två eldsvådorna i Långasjömåla och sökte jäfva det förut afhörda vittnet Ingjerd Svensdotter, under påstående att hon för åtskilliga år sedan stått tilltalad för mened. Domhafvanden erinrade Kjellberg om det rörande Svensdotter företedda prestbetyget och om faran af att ej kunna styra sin elaka tunga.

Först hördes upplysningsvis den tilltalades broder Erik Jonsson i Allamåla, hvilken berättade att svaranden en gång, för honom yttrat sin afsigt att sätta eld på Olof Åkessons hus. Detta bestreds af Kjellberg.

Åtta vittnen, af hvilka de fleste instämde ingenting hade att säga, afhördes af rätten. Ett af dem hade hört den tilltalade yttra på tal om mordbranden: ”Detta är kanske inte allt, det kan nog hända Ola Åkesson något mer”, men hvad som härvid menades, visste ej vittnet.

Till ett af vittnena yttrade Kjellberg, att han tyckte det ”Kjellbergs nuvarande uniform (fångdräkten) kunde passa vittnet lika bra”. Åklagaren öfverlemnade nu målet till rättens pröfning under yrkande af lagens strängaste straff och den tilltalade, äfvensom ersättningsskyldighet för all genom branden uppkommen skada.

Kjellberg åter med hvilkens oerhörda fräckhet ej ett enda ögonblick förnekade sig, begärde uppskof!, och förläggande för åklagaren att bevisa, det Kjellberg under brandnatten ”haft så mycket som en nagel utom sitt dörrhål”.

Efter enskild öfverläggning resolverade rätten att ehuru omständigheter och liknelser förekommit derom att Kjellberg vore gerningsman, han likväl icke kunde mot sitt nekande till ansvar fällas, utan skulle saken lemnas åt framtiden, då den kan uppenbar varda, vid hvilken utgång den tilltalade skulle försättas på fri fot.

Kjellberg prisade Gud och tackade sina domare för en rättvis dom.

Ur Smålandsposten N:o 60 Tisdagen den 21 Maj 1889.

Till folkskollärare, organist och klockare i Härlunda har enhälligt valts hr. V. Hultstrand från Gällaryd.

Ur Smålandsposten N:o 137 Tisdagen den 19 Nov 1889.

”En ung mans väg till ena pigo”, är som bekant stundom ganska krånklig, och sanningen deraf fick en dräng i Wirestad socken helt nyligen erfara. Försedd med en stor punschbutelj begaf sig den kärleksranke ynglingen åstad till sin hjertans kär, dit han anlände i skymningen, men som fästmon ej ville låta sitt husbondefolk veta om det för henne kära besöket, så fanns ingen annan utväg, än att i hast instufva älsklingen i en i köket befintlig stor s.k. vedskrubb. Hennes mening, var att utsläppa honom derur så snart husbondefolket insomnat. Men som den sköna hela natten förut varit uppe och dansat, bar det sig inte bättre, än att hon somnade från fästmannen och hvilade i Morfei armar istället för drängens, ända till morgonen. – Förgäfves hade vår man i all tysthet, för att inte väcka någon obehörig, under flera af nattens långa timmar arbetat på sin befrielse, men rigeln för skrubben var obeveklig – och morgonen grydde.

Husmodern steg då upp och skulle tända på en brasa i köket, men då hon, för att hemta ved, drog rigeln från skrubben, – Oh fasa! – rusar derur en med förtviflad fart en mörk vålnad, som ögonblickligen ger den af förskräckelse mållösa mor i huset en den ”likaste örfil som någon människa ska vilja önska sig” med den verkan att hon föll afdånad i golfvet.

Väckta af bullret, rusar husfadern och den sömniga pigan ut i köket och får der se drängen stående helt skamfladt öfver sin bragd, samt beklagande att han tagit fel och gifvit husmodern en ”sinkadus”, som var egnad åt och enligt hans förmenande väl förtjent af elskarinnan. Sedan den medhafda punschen blifvit utspenderad på husbondefolket, slöts åter vänskapen dem emellan, men kärleken till husets unga tjenarinna var absolut och oåterkalleligen förbi.

Ur Smålandsposten N:o 33 Tisdagen den 18 Mars 1890.

På väg till upptäckt? Den 13 november 1888 afled en inom Härlunda socken kringvandrande förtennare, 40-årige Bengt Persson från Billarp, ”Tiggern’s -Bengt” kallad, under omständigheter, som påkallade rättslig undersökning. Det slag som spräckt hans hufvudskål, trodde man hade tilldelats honom i hans sällskap varande personer, men vid dessa vid polisförhör sammanstående berättade att han vid Åbogen i Almundsryd under rusets inflytande stupat omkull och slagit sig i en stengärdesgård samt inga vittnen kunde erhållas om hur saken förflutit, så kunde inga åtgärder af åklagaren vidtagas mot de möjliga misstänkte.

Nu har emellertid en anonym skrifvelse till k. bhde i Kronobergs län upplysts, att en gumba, som inkallats vid polisförhöret, och icke berättat hvad hon vetat, utan fördolt sanningen. Med anledning häraf har polis- och obduktionsprotokollen öfversändts till kronolänsman Robért i Elmhult för ny undersöknings företagande.

Ur Smålandsposten N:o 49 Onsdagen den 24 April 1890.

Mördaren Bengt Jönsson Karbin, från Härlunda, född 1815 i Westra Thorsås, har den 19 dennes aflidit å centralfängelset i Malmö. Som bekant dömdes Karbin 1883 af Allbo häradsrätt till lifstids straffarbete för det han ihjelskjutit undantagsmannen Peter Jönsson i Truedstorp, Härlunda, med hvilken han legat i tvist om brukandet af en åkerlapp.

Från Karbins häktning berättar man att han, efter det han begått mordet, hade begifvit sig ut i en båt å sjön Lången, med fullt uppsåt att begå sjelfmord medels att hoppa öfverbord. Deraf blef dock intet, utan häktades Karbin då han kom iland igen af kronolänsman Robért, som då frågade huru det kom sig att han inte dränkt sig, såsom han uppgifvit att han hade för afsigt, ”Go´e komsarjen”, svarade Karbin, ”Ja hade allt gjort de´t. Män när ja´ ute på sjön så´ att ekan läkte, så ble´ ja rädde och rodde te´ lands för te´ å ösa´na”.

Ur Smålandsposten N:o 50 Lördagen den 26 April 1890.

Eldsvådor. Ett obebodt tvåvåningshus, tillhörigt hemmansegaren Erik Svensson i Siggamåla, Almundsryd, nedbrann natten till den 15 dennes. En del möbler i huset, som egdes af S. Svensson i Björnhult, Härlunda, blef dervid lågornas rof. Hur elden uppkommit är alldeles obekant, huset var brandförsäkradt.

- En qvarn, i Björnhult, Härlunda socken, nedbrann äfven nattetid för någon tid sedan.

W. Bl.

Ur Smålandsposten N:o 63 Torsdagen den 29 Maj 1890.

Sjösänkningar, komma att innevarande sommar företagas med tre smärre sjöar i Härlunda, nemligen Knoxhults lillesjö, Härilen och Björkeryds lillesjö. För en dagspenning af kr. 1,35 å 1,50 kommer härigenom ortens fattigare befolkning att beredas en välkommen arbetsförtjenst.

Ur Smålandsposten N:o 136 Lördagen den 15 November 1890.

Vid exekutiv auktion, som i onsdags förrättades i Alfvestad, försåldes 3/32 mtl. Vashult i Härlunda socken för 2,000 kr. till P. J. Magnusson i Brännhult. Hemmanet, som fransåldes Håkan Persson, var taxeringsvärderadt till 3,000 kr. och saluvärderadt till 3,500 kr.

Ur Smålandsposten N:o 154 Tisdagen den 30 December 1890.

Ett hemskt besök, aflades i juldagarne i Härlunda. Det var en af de beryktade bröderna Lejon från Halland, som uppenbarade sig derstädes. Han julade hos en valackare och företog sig att inslä en hel mängd fönster i närmaste bondgård. – Så länge han dvaldes på orten, hade man intet hopp om någon slags julfrid, och det blef snart än mer allvar i leken. Lejon och en af medlemmarne i den valackarefamilj han gästade, kommo i strid,

knifvarne tillgrepos, och Lejon som sjelf fick en skåra på sidan om halsen, tilltygade mycket illa sin vederdeloman. Nu tillkom ordningens upprätthållare, Lejon uppsöktes och greps med lätthet – ty han låg öfverlastad insomnad ute i snön, der han säkert funnit sin död genom förfrysning om han inte häktats. Han införpassades af kronolänsman Robért den 27 dennes till Wexiö cellfångelse.

Den nu häktade Lejons förnamn är Alexander August. Han är född 1860 i Tvååker, Halland och förut ett par gånger straffad för rån och för misshandel.

Ur Smålandsposten N:o 5 Tisdagen den 13 Januari 1891.

Tattarelif. För våld och hemfridsbrott af kronolänsman Robért häktade valackaren Alex August Lejon från Tvååker i Halland erkände att han huggit målsegaren, torparen Gustaf Nilsson, också han af tattareslägt, från Verahult i Härlunda med knif och att han hos Nilsson bultadt i fönsterposten och att rutor gått ut. Men för öfrigt sökte han göra troliga åtskilliga förmildrande omständigheter. Han hade i dagarne före jul kommit till Nilsson och blifvit ombedd att ”jula” hos honom. Julafton hade de tillsammans förtärt mycket bränwin, hvarunder Nilsson inbjudit sin dotter till fästmö åt Lejon. Denne afböjde detta, och då blef Nilsson mycket ond, drog upp en knif, visade den och sade: ”Har Du inte kärlek till dottern min, så har Du väl för den här”. Något vidare blef dock ej af, men när Nilsson följande dag äfven bråkade och hotade, vågade Lejon ej vara der, utan gick till den närboende bonden Bengtsson och lade sig juldagsafton. Nilsson hade då med stallbröder kommit dit och ropat vid fönstret: ”Nu skall Du dö!”. Bengtsson hade öppnat dörren, beväpnad med en knif och en hammare, öfverfallit Lejon och tilldelat honom med nämnda vapen, slag flerstädes å kroppen. Lejon hade då till sjelfförsvar med knif huggit Nilsson i halsen. Sedermera hade Nilsson tagit från honom mellan 6 å 7 kr., hvarför Lejon yrkade ansvar å Nilsson för rån och misshandel.

Målsegaren Nilsson, hvars sår numera voro läkt, men som med hufvudet omviradt med en duk likväl företedde en ömklig syn, sade sig vara med att omtala sanningen, emedan han fruktade Lejons hämnd. Såsom Lejon berättat hade det emellertid icke tillgått. Hufvudsaken till missämjan med Lejon var att Nilsson velat skydda sin dotter för dennes närgångenhet och oblyga förslag. Nilsson hade blifvit rädd för Lejon och därför skickat efter hjälp. Han hade icke vetat att Lejon var hos Bengtsson, utan hade han kommit dit för att bedja denne icke gifva Lejon mera bränwin och icke låna honom sin bössa. Då Nilsson inkommit hade Lejon genast öfverfallit honom och skurit honom ett långt sår från örat och nedåt halsen. Nilsson hade lyckats få omkull Lejon och höll honom tills ljus tändts. Blodet, som Lejon vid anträffandet haft i ansigte och kläder, hade dervid runnit från Nilsson. – Lejon hade hos målsegaren sönderslagit åtta fönsterrutor och hade målsegaren af Lejons kvarlemnade penningar användt kr. 6,25 för reparation af fönsterskadorna.

Som åklagaren ännu ej erhållit Lejons prestbevis från Tvååker, begärde han uppskof, och utsattes ransakningen att åter företagas den 31 dennes, då målsegaren Nilsson skall infinna sig vid 25 kr:s. vite. Lejon förvaras fortfarande å cellfångelse.

Ur Smålandsposten N:o 84 Måndagen den 20 Juli 1891.

Biten i kinden, af sin egen gubbe blef häromdagen en hustru, boende i södra delen af Allbo. Mannen, som nyligen hemkommit från en s.k. affärsresa till Amerika, lider dessbättre ej af rabies canina, men säkerligen af delirium tremens.

Ur Smålandsposten N:o 102 Måndagen den 31 Augusti 1891.

Försäkra hästarne! En landbrukaren Magnus Svensson, Knoxhult, tillhörig häst måste, skrifves till oss från Häradsbäck, sedan han den 27 dennes fastnat i och med svårighet uttagits ur en klippremna, nedslagtas till följd af de härvid uppkomna skadorna å benen. Djuret var lågt under värdet försäkradt för 200 kr. i Kalmar och Kronobergs läns hästförsäkringsbolag, hvarför egaren, som nyligen förut förlorat ett alldeles oförsäkradt hästskap, gör en kännbar förlust.

Ur Smålandsposten N:o 29 Onsdagen den 9 Mars 1892.

Skarlakansfeber, har utbrutit inom Härlunda. Ej mindre än 14 personer lågo insjuknade vid provinsialläkarens besök häromdagen. I ett fall var sjukdomen förenad med elakartad halssjuka. Två barn har aflidit.

Ur Smålandsposten N:o 69 Fredagen den 10 Juni 1892.

Bråddöd. Hemmansegaren Bengt Persson Bill i Billarp af Härlunda församling körde häromdagen till Barkhult i Virestad för att hemta ett lass halm. Då Bill fått sitt lass i ordning, störtade han plötsligt till marken och dog utan att gifva ett ljud ifrån sig. Det antages att hjertförlamning träffat honom. Mannen var något öfver 60 år gammal.

En eldsvåda, som bör utgöra en kraftig maning att aldrig lemna smärre barn ensamma, förekom nyligen i Härlunda då medan hemmansegaren Bengt Andersson i Vashult med hustru voro i kyrkan, barnen der hemma skulle under ladugården leta efter ägg samt i sitt oförstånd dervid, lyste sig med tändstickor, då halm och boss naturligtvis genast antändes och ladugården om några minuter stod i ljus låga. Hvarje försök till släckning var hopplöst vid denna enstaka liggande gård, då flertalet äldre personer var vid kyrkan. Ladugården med hela Anderssons kreatursbesättning, bestående af 10 à 12 fäkreatur, en häst och smådjur lades i aska. Brandförsäkring fanns visserligen, men var särdeles låg.

Ur Smålandsposten N:o 75 Måndagen den 27 Juni 1892.

Sorgliga underrättelser från Amerika, ha, skrifves till oss, hunnit kyrkovärden Sven Persson i Vashult, Härlunda socken. Hans omkring 30-åriga son Johan Gustaf Svensson, som en tid vistats i Kalifornien, skall nemligen der medels hängning begått sjelfmord till följd af lifsleda. Svensson var i hemorten mycket omtyckt och välkänd.

Ur Smålandsposten N:o 140 Fredagen den 25 November 1892.

Dödad genom vådaskott. Häromdagen hade, skrifves till oss, en pojke i Karsemåla, Härlunda socken tagit ned en bössa, som hängde på väggen i rummet och dervid icke gifvit akt på att den var laddad. Skottet gick af och träffade flickan Jenny Magnusdotter i halsen, så att hon dog inom några minuter.

Förbättrad organistlön. Å kyrkostämman den 20 dennes, skrifves till oss, har Härlunda församling höjt organist- och klockarelönen med 100 kr.

Ur Smålandsposten N:o 56 Onsdagen den 10 Maj 1893.

Difteri har, skrifves till oss, en längre tid skördat åtskilliga offer bland det uppväxande släktet inom Härlunda socken. Senast förliden söndag fingo 2 barn, tillhöriga hemmansägaren Peter Larsson i Krampanäs, till följe af den hemska farsoten bäddas ned i en för tidig graf. Läkarehjelp har dock ej påkallats för farsotens bekämpande. Önskligt vore att vederbörande åtminstone ville iakttaga någon försigtighet, och icke tillstämja begrafning af lik, som aflidit till följd af smittosam sjukdom, på söndagarne i stor folksamling. Äfven brukas vanligen här utom hänsyn till arten af den sjukdom, hvori dess aflidne dött, inbjuda en mängd gäster till begrafningen. Att smittoämnet till dylikt tillvägagångssätt finner riklig näring bör icke förvåna någon.

Ur Nya Wexjö-Bladet N:o 89 Torsdagen den 27 Juli 1893.

Hemskt. Från Härlunda socken skrifves till Sm. P., att sedan ett barn i en familj där aflidit i difteri, ett annat äldre barn, som varit behäftadt med sårnader i hufvudet, skulle enligt ett gängse skrock, kureras deremot medelst tvättning med det vatten, i hvilket det aflidna barnets lik badats. Följden af denna ”kur” blef naturligtvis att patientens hufvud och senare hela kropp svällde upp af blodförgiftning, och några dagar senare afled det arma barnet efter förfärliga plågor.

Ur Smålandsposten N:o 99 Fredagen den 18 Augusti 1893.

En af de få som lyckats, att vinna verkligen förtjenstbringande arbete i Amerika synes, skrifves till oss, f.d. soldaten vid Östra Allbo kompani Johan Sjöberg från Härlunda. Jemte sin hustru har han i sex år vistats i Minneapolis, der han arbetat vid kloakgräfningar. Han har nyligen hemsändt 8,000 kr. och ämnar med familj i höst återvända till hembygden för att med hjelp af sparpennningarne inköpa ett hemman på svensk botten.

Ur Nya Wexiö-Bladet N:o 11 Torsdagen den 25 Januari 1894.

För grof misshandel, å valackaren Andreas Nilsson i Verahult, Härlunda socken, efterlyses jernvägsarbetaren August Johansson, född 1872 i Virestads socken. Johansson som antages hafva begifvit sig till Norrland för att där söka arbete är 5 alnar lång, af undersätsig kroppsbyggnad, med mörkt nedkammadt hår och ljusa mustascher.

Ur Smålandsposten N:o 95 Fredagen den 10 Augusti 1894.

Härlunda kyrkorgel, skall af orgelbyggaren J. Carlsson i Virestad repareras för 500 kr., som tagas ur kyrkkassan. En orgel till fasta folkskolan vid kyrkan skall inköpas för 150 kr., samt af skolläraren insamlas genom frivilliga bidrag af dem inom skolroten, som varit intresserade för saken, skrifves till oss.

Ur Smålandsposten N:o 134 Måndagen den 12 November 1894.

Godt om elgar. På Björkeryds egor i Härlunda socken observerades den 9 dennes tre större elgar, deraf en tjur och två kor. Det vill synas, som om dessa vackra högdjur en längre tid uppehållit sig i trakten på ett temligen inskränkt område.

Ur Nya Wexiö-Bladet N:o 138 Tisdagen den 20 November 1894.

Olyckshändelse under arbete. I lördags inträffade i Knihult af Härlunda socken den olyckshändelsen, att Nils Gustaf Petersson under arbete vid ett tröskverk fick tre fingrar krossade, så att han i söndags måste intagas å härvarande lasarett.

Ur Smålandsposten N:o 66 Måndagen den 3 Juni 1895.

Drunknad tillsammans med bytet, - ett ihjelbitet får - anträffades häromdagen en räf å Knoxhults egor i Härlunda socken. Räfven hade försökt släpa med sig sitt rof öfver en med kullerstenar murad afloppskanal, men derunder ramlat uti och fått fårkroppen öfver sig samt omkommit. Egaren till fåret upptäckte sjelf de liflösa resterna efter de agerande i detta dubbla drama.

Ur Smålandsposten N:o 99 Måndagen den 19 Augusti 1895.

Härlunda sockens agrarförening, bildades den 6 dennes på ett sammanträde af socknens landtbrukare i Härlunda småskola. Till ordförande utsågs komminister A. M. Ljunggren, till v. ordförande skolläraren C. Hjertén och till sekreterare fanjunkaren J. H. Ehlén.

Ur Nya Wexiö-Bladet N:o 111 Tisdagen den 17 September 1895.

Olyckshändelse med dödlig utgång. Arrendatorn Jöns Gunnarsson från Björkeryd, Härlunda socken hade i fredags varit i Elmhult, för att inköpa en del varor till sin aflidna dotters begrafning, som skulle egt rum i söndags. Då han på hemvägen kommit mellan Härlunda kyrka och Björkeryd stälpte lasset och föll öfver honom med den sorgliga påföljd att han ljöt döden.

Dottrens begrafning blef med anledning af den sorgliga tilldragelsen uppskjuten tills idag kl. 12, då jämväl faderns lik kommer att begrafvas.

Ur Smålandsposten N:o 14 Måndagen den 3 Februari 1896.

En knapp i luftstrupen, fick i torsdags sjuåriga flickan Eva Magnusson från Härlunda, hvilken i fredags infördes å Wexiö lasarett, der hon blef opererad af doktor Karström, hvilken öppnade strupen och tog ut knappen. Flickan befinner sig nu ganska väl.

Ur Smålandsposten N:o 17 Måndagen den 10 Februari 1896.

För en jernväg, som skulle utgå från lämplig station å Immeln-Glimåkra jernväg t.ex. Sibbhult och genom Örkeneds och Härlunda socknar sträcka sig till Ålshult och Karlshamn-Vislanda jernväg, pläderar en insändare i en Kristianstadstidning. Dessa sista socknar anses derigenom komma i en lättare förbindelse med Kristianstad. Insändaren anser det blott vara en tidsfråga att, därest denna jernväg komma till stånd, den utsträcks från Ålshult till Tingsryd.

Ur Smålandsposten N:o 20 Måndagen den 17 Februari 1896.

Afliden åldring. I fredags afled en af Härlunda församlings äldsta innevånare framlidne organisten och folkskolläraren Sven Ohlsson i Härlunda enka, Kerstin Ohlsson bördig från Skatelöf, boende hos sin son komminister P. G. Ohlsson i Amundshylte. Hon var vid sin död 90 år gammal.

Oxmöten i Häradsbäck. Sedan Härlunda kommun förbundet sig att uppföra finka och hålla extra erforderlig polisbevakning, kommer, skrifves till oss, två gånger om året oxmöten att hållas i närheten af socknens kyrka.

Ur Smålandsposten N:o 67 Fredagen den 5 Juni 1896.

Sjelfmord. Drängen Johan Persson född 1870 på Hårdaslätten i Härlunda sn., har enligt anmälan från pastorsämbetet der, den 28 maj beröfvat sig lifvet medelst hängning. Persson bodde hos sin moder Bengta Jönsdotter å Hårdaslätt, och hade nyssnämnda dag sagt, att han ville gå till sin syster boende i Husjönäs. Den 31 maj hade derefter modern begifvit sig till samma ställe, och fick der veta, att sonen aldrig ditkommit. Då genomsöktes nejden och Persson fanns hängande död i ett träd i skogen nära Hårdahult.

Den nu aflidne har under flera år vistats i Amerika och äfven der försökt begå sjelfmord, hvarför han af sina anhöriga hemsändts. Han har der varit vansinnig och var äfven nu icke vid normal sinnesbeskaffenhet.

Persson begrofs igår, men k. bfhde har nu förordnat kronolänsman F. Robért att i laga ordning företaga undersökning om sjelfmordet.

Ur Smålandsposten N:o 87 Fredagen den 24 Juli 1896.

Härlunda får torgdagar. K. bfhde i Kronobergs län har – villkor bl.a. att kommunen vid saluplatsen uppför och underhåller arrestlokal samt att tio lämpliga personer utses att biträda kronobetjeningen med ordningens upprätthållande – medgifvit att i närheten af Härlunda kyrka, å egorna till Sven Magnus Nilssons i Häradsbäck hemman årligen må tills vidare hållas två torgdagar i andra helgfria onsdagen i april och september månader.

Ur Smålandsposten N:o 108 Fredagen den 11 September 1896.

Kreatursmötet i Härlunda, den 9 dennes, som skrifves till oss, gynnades af vackert väder, var talrikt besökt. Många kreatur voro togförda och handeln med desamma gick rätt lifligt, dock icke till höga priser. Öfrig handel gick bra. Inga oordningar förekommo.

Ur Smålandsposten N:o 109 Måndagen den 14 September 1896.

Hemfridsbrott, föröfvades, meddelas oss, på aftonen den 9 dennes eller samma dag oxmötet i Härlunda hölls, hos hemmansegare Magnus Jonsson och Johan Id, samt Gunnar Petersson i Långhult. I närheten af den förstnämndes bostad aflossades ett skott, hvarvid ett fönster krossades, och hos de båda sednare inkastades stenar genom fönstret. De inneboende, som nyss gått till hvila, blefvo naturligtvis mycket uppskrämda. Som ej den ringaste anledning genom osämja med någon förefinnes till våldets begående, saknar man ännu spaning på gerningsmännen. Händelsen har i orten väckt allmän förtrytelse, så mycket mera som sådana händelser dessbättre ej under långa tider der försports.

Ur Smålandsposten N:o 118 Måndagen den 5 Oktober 1896.

Härlunda förra komministerboställe, 1/8 mtl. Amundshylte i Härlunda socken har, skrifves till oss, å offentlig auktion sålts till hr. J. Johansson från Mönsterås för 40,150 kr. Å hemmanet finnes mycket värdefull skog.

Ur Smålandsposten N:o 127 Måndagen den 26 Oktober 1896.

Nya jordstötter, hafva skrifves till oss, från Härlunda, den 21 förmärkts i trakten. Den första stöten märktes kl. 5 e.m. och efterföljdes en timme senare af en andra, kortvarig stark jordstöt. Många personer i Häradsbäck iakttago synnerligast den sista stöten, som gjorde ett egendomligt, hemskt intryck.

Den för någon tid sedan på en mängd ställen i Småland observerade jordskalften iakttagos jemväl på den plats, derifrån sistnämnda jordstötter nu inberättas.

Ur Smålandsposten N:o 135 Fredagen den 13 November 1896.

Öfvervåld. Hemmansegaren Karl Magni Andersson från Ilagölsmåla i Härlunda socken, har anmält å Wexjö poliskontor att han i onsdags skulle å stora torget blifvit öfverfallen och slagen två slag med knuten hand samt blifvit tilldelad tre ”danska skallar” af klockhandlaren Karl Otto Danielsson i Wexjö.

Ur Smålandsposten N:o 142 Måndagen den 30 November 1896.

Difteri, har utbrutit vid Amundshylte, Härlunda socken, hos utnämnde kyrkoherden P. G. Ohlsson, fyra barn och en dränggosse äro sjuka. Expeditionslokal har anordnats i särskild byggnad, och barnen isolerats. Extra provinsialläkaren H. Kindblom i Ryd har besökt platsen.

Ur Smålandsposten N:o 25 Måndagen den 15 Februari 1897.

Komministervalet i Härlunda. Vid valet idag af komminister i Härlunda erhöll vice pastor D. O. F. Oseen 82 röster, komminister K. A. Hjertröm 2,979, samt komministern N. M. Nilsson 2,273 röster.

Ur Smålandsposten N:o 50 Torsdagen den 1 April 1897.

Gåfva åt lärare. Härlunda församling har, skrifves till oss, beslutit inköp af en orgel, hvilken skall såsom gåfva öfverlemnas till församlingens folkskollärare.

Ur Smålandsposten N:o 59 Lördagen den 17 April 1897.

Kreatursmötet i Härlunda, i onsdags gynnades, skrifves till oss, af vackert väder och var synnerligen talrikt besökt. Tillförseln af kreatur var riklig med någorlunda liflig omsättning. Genom det hejdlösa förtärandet af spirituosa, s.k. ”tröjetyg”, förekommo på e.m. slagsmål och oreda. Så öfverfölls en fredlig landtman S. Magnusson från Krampånäs, hvilken var på väg till sitt hem, och blef så illa skuren i ansigtet, att han var alldeles oigenkännlig. Magnussons hustru, som äfven var närvarande, blef så misshandlad att hon för en stund förlorade sansen. Våldsverkarna, ett par skåningar, komma att befordras till laga näpst. Såsom betecknande för smålänningens ”inhalationsförmåga” vid högtidliga tillfällen på vissa orter, må meddelas att dagarne före detta möte omkring 500 liter bränvin utdelats.

Ur Smålandsposten N:o 60 Onsdagen den 21 April 1897.

Ett nytt dråp, har egt rum i våra trakter, denna gång stående i närmaste samband med det vilda marknadslifvet å Härlunda kreatursmöte, som först omtalats mängder af bränvin åstadkommits medelst ”salning”, samt utdelats bland de marknadsbesökande. Den 16 dennes anmäldes hos kronolänsman J. A. Dahl dels att drängen Gustaf Ård från Åbogen i Almundsryd och hemmansegaren Sven Magnusson från Krampanäs i Härlunda socken, på hemväg från kreatursmötet i Härlunda den 14 dennes blifvit å häradsvägen mellan Häradsbäck och Häradsmåla öfverfallna af sågarbetarne Nils Nyberg och Olof Persson från Lockhult, Virestad socken, samt svårt misshandlade med knif, och dels att på långfredagens förmiddag drängen Henrik Håkansson-Ård från Åbogen, Almundsryd, funnits död ute å marken $\frac{1}{2}$ km. från Härlunda kyrka.

Kronolänsman Dahl höll polisförhör den 17 dennes i Häradsbäck och de två ofvannämnda sågarbetarne voro dithemtade. Vittnen upplyste dervid att Henrik Ård, en kusin till Gustaf Ård, blifvit slagen af Persson med en ekepåk i hufvudet tills han segnat ned och först efter en stund kunnat aflägsna sig. Jemväl Nyberg hade deltagit i misshandeln.

Båda de angifne nekade att ha begått våld mot den döde eller mot någondera af de två knifskurna, med lifvet undslippne målsegarne, men de sjelfva på grund af hvad mot dem förekommit häktade och införpassade till Wexiö cellfängelse. Olof Persson är född 1870 i Åkarps socken och Nils Persson-Nyberg 1874 i Verums socken, båda i Kristianstads län. Sedan i fjor arbeta de i Lockhult. Nyberg tjenar jemväl som husar vid Skånska husarregementet.

Den med inkrossad hjessa anträffade Henrik Ård var född i Åbogen, Almundsryd 1874.

Ur Smålandsposten N:o 64 Onsdagen den 28 April 1897.

Dråpet i Härlunda. E.o. provinsialläkaren i Ryds distrikt H. V. Kindblom har, efter förrättad obduktion å den genom våld på Härlunda kreatursmöte omkomne drängen Henrik Håkansson-Ård från Åbogen i Almundsryd, afgifvit attest, att de skador i hufvudet och annorstädes som den nu döde erhållit, förorsakats af ett trubbigt föremål och att ett indirekt brott å venstra tinningsbenets fjelldel med åtföljande blödning vid bristning af en större åder varit närmaste dödsorsak genom deraf förorsakadt hjertryck.

Ur Smålandsposten N:o 70 Lördagen den 8 Maj 1897.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 8 maj.
(Ordf. häradshöfding C. M. Fleetwood.)

Dråpet i Härlunda. Som förut omtalats hade sågarbetarne Nils Persson-Nyberg och Olof Persson från Lockhult åtalats dels för dråp å drängen Henrik Håkansson-Ård från Åbogen i Almundsryd, dels för misshandel mot drängen Gustaf Ård från Åbogen och hemmansegare Sven Magnusson från Krampanäs i Härlunda. Målet företogs nu till behandling, och såsom åklagare fungerade kronolänsman J. A. Dahl.

Målsegaren Magnusson företedde ett läkareintyg om de skador, som han erhållit. Han förklarade sig ha blifvit antastad af de båda åtalade, dock trodde han att Nyberg ej förfövat någon egentlig misshandel emot honom. Persson hade deremot tilldelat honom flera knifhugg i hufvudet. Magnussons hustru Kristina Magnusson, hade varit närvarande jemte 12-årige Johan Henrik Gustafsson. Äfven hustrun hade blifvit förfördelad af de båda svarandena.

Äfven Gustaf Ård var närvarande. Han hade vid tillfället erhållit ett dock ej synnerligen svårt knifhugg i nacken af Persson äfvensom flere slag, hvilka träffade armarne.

Häktade Olof Persson, som först inkallades, påstod att Nyberg och han blifvit öfverfallna af Gustaf Ård, mot hvilken Persson försvarat sig genom slag med blotta handen. Derpå kom Magnusson-Ård till hjälp, hvarvid de tilldelade dem ett knifhugg. Beträffande dråpet å Ård förklarade han sig minnas mycket litet. Såväl denne som de andra misshandlade voro för Persson fullkomligt obekanta personer. Såväl Persson som Nyberg hade varit något onyktra vid tillfället. ”De som slogo mig, dem slogo jag också, och så gjorde Nyberg äfven”, sade han. Huruvida han sjelf eller Nyberg utdelat det dödande slaget mot Henrik Ård, kunde han ej med bestämdhet säga.

Häktade Nils Persson-Nyberg infördes derefter. Denne, en ung man med temligen gosselikt utseende och militärisk hållning, (Nyberg är husar), erkände han sig att ha deltagit i slagsmålet, men sade sig ej ha rört den nu aflidne Ård. Han hade strax vid tillfället för misshandel blifvit inmanad i häkte, men då han ej var onykter och de som varit närvarande vid tillfället, förklarar att han och Persson blott fått, men ej gifvit stryk, lössläpptes han snart, men blef åter fasttagen. Han begärde nu att bli försatt på fri fot. En af åklagaren företedde, sönderslagen käpp, hvilken sades ha vid tillfället användts af Nyberg, förklarade sig sedan denne aldrig ha egt. Det var, sade Nyberg, första gången som han deltagit i något slagsmål. Magnussons hustru hade han ej gjort något ondt.

Flere vittnen hördes.

Pigan Elin Johannesdotter hade sett Nyberg ruska Johan Emil Pettersson i kragen, hvarpå en annan person – om denne varit Persson, visste hon ej – slagit Pettersson. Vidare hade hon sett huru Persson slagit Henrik Ård med en grof käpp i hufvudet, hvarefter Ård sprungit derifrån och satt sig å väggkanten. Då hade Persson kommit efter och tilldelat Ård flera slag. Ård sprang sedan derifrån.

Drängen Edvard Jonsson från Björkeryd vittnade, att han sett Persson gifva Ård ett par slag i hufvudet, och att Nyberg fallit omkull, träffad af några slag. Af hvem kunde han ej uppgifva.

Axel Karlsson från Lockhult hade sett att Gustaf Ård varit i slagsmål med Nyberg och Henrik med Olof Persson, samt huru den sistnämnde gifvit sin vederpart slag i hufvudet, så han segnade ned.

Enkan Thilda Pettersson från Hårdahult i Härlunda, hade lemnat de bägge anklagade bistånd enär båda vid tillfället varit mycket blodiga och illa tilltygade. Olof Persson var äfven blodig på fingrarne.

Hennes son Emil Pettersson hade fått åtskilliga rapp af bägge de anklagade. Vidare förklarade han att den förevisade käppen vid tillfället medhafts af Nyberg.

Frans Pettersson som upplysningsvis hördes bekräftade, att en pojke sagt till honom att ”slå Nyberg”, hvilken han äfven gjort.

Allmänna åklagaren som förmenade att Pettersson vid tillfället användt blydagg, väckte åtal mot Pettersson för misshandel mot Nyberg och yrkade uppskof med målet mot Nyberg och Persson.

Rätten beslöt, att målet skulle uppskjutas, till den 20 dennes, då i sammanhang härmed äfven skulle behandlas det af åklagaren anhänggjorda målet mot Frans Pettersson. Den sednare skall vid vite af 25 kr. inställa sig.

Målsegaren Magnusson begärde 50 kr. såsom ersättning för sveda och värk, hvarjemte han och hans hustru, Kristina Magnusson, begärde ersättning för sin inställelse med 15 kr. hvardera.

Minnesgåfva. Vid sin afflyttning till Almundsryd erhöll kyrkoherde B. G. Ohlsson af församlingsbor i Härlunda, der han i flere år verkat som komminister, 150 kr. afsedda till inköp af ljuskronor såsom minnesgåfva från Härlunda.

Ur Smålandsposten N:o 81 Lördagen den 29 Maj 1897.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 29 maj.

(Ordf. häradshöfding C. M. Fleetwood.)

Dråpet i Härlunda, förekom nu ånyo till behandling och Frans Pettersson som anklagats för att ha gifvit Nils Nyberg ett par slag med en käpp, erkände att han visserligen utdelat slag men de hade ej, såsom påståtts, träffat i hufvudet.

Häktade Olof Persson vidhöll sin förut afgifvna förklaring, att då några andra hade slagit honom, slog han igen. Vidare mindes han intet om Henrik Årds dråp. Den misshandel, som utöfvats mot Gustaf Ård, hade blott föröfvats med knutna handen, ej med något tillhygge. Om sina lefnadsförhållanden uppgaf han att han var född 1868, icke såsom han förut sagt 1870. Han hade en gång fällt för 50 kr:s böter för motstånd mot polis.

Från Vestra Göinge hade begärts, att han skulle förpassas dit för att dömas för misshandel, begången der.

Nyberg hade intet nytt att tillägga med hvad han förut sagt.

Såsom vittnen i målet hördes drängen August Svensson i Bromåla, Blenda Magnusdotter i Knihult, Johan Nilsson i Godhult, Johan Andersson i Lockhult, Johan Håkansson och Johan Anders Magnusson.

August Svensson hade sett att bl. a. Frans Pettersson slagit Nyberg, och hade slaget träffat i hufvudet. Om Frans Pettersson denna gången haft någon blydagg, visste han ej.

Blenda Magnusson hade sett Frans Pettersson taga en gårdsgårdsstör, men ej sett hvilken han slog dermed, men efteråt hade hon hört honom säga att det ”tagit bra”.

Johan Nilsson hade sett Nyberg och Olof Persson bli illa slagna men ej att de sjelfva utdelat slag.

Johan Andersson hade observerat, att Olof Persson med en käppstump utdelat några slag och att Nyberg varit mycket blodig.

Johan Håkansson hade sett Frans Pettersson taga en gårdsgårdsstör, men ej märkt, hvem han dermed misshandlat.

Johan Magnus Andersson berättade, att någon – visste ej hvilken – hade sprungit efter Henrik Ård och tilldelat honom ett par slag, hvilka Ård besvarade med ett rapp af sin påk.

En skrift från Henrik Årds mor, Märta Johansson, upplästes. Hon voro 65 år och orkeslös samt hade under de sednare åren åtnjutit understöd af sin son. Hon yrkade derför nu, att hans dråpare skulle åläggas att årligen betala henne 500 kr.

Åklagaren yrkade ansvar å Olof Persson för uppsåtlig misshandel å Henrik Ård, hvaraf döden följt, samt för misshandel å Sven Magnusson, Johan Emil Svensson och Gustaf Ård. Å Nyberg yrkades ansvar för misshandel mot Magnusson, Gustaf Ård och Johan Emil Svensson, och å Frans Pettersson för misshandel å Nyberg. Härjemte yrkade åklagaren att Olof Persson och Nyberg måtte åläggas ersätta obduktionskostnaderna och utgifva vittnesersättningar.

Rätten afkunnade det utslag, att Olof Persson befunnits skyldig till misshandel af Henrik Ård, hvaraf döden kunnat ha följt, samt för misshandel af Gustaf Ård och Johan Emil Svensson, men på begäran kommer han att öfverantvaras till Vestra Göinge häradsrätt och skall der dömas. Persson skall derjemte ersätta Märta Johansson med 400 kr. i ett för allt äfvensom ersätta obduktions och vittneskostnader m.m. Nyberg dömdes att för misshandel böta 100 kr. och Frans Pettersson till samma straff. Nyberg försattes på fri fot.

Ur Smålandsposten N:o 95 Lördagen den 26 Juni 1897.

Härlunda nya komministerboställe. Hemmansegaren P. O. Persson, Thorbjörnshult i Härlunda socken, har vid entreprenadauktion åtagit sig att för 12,000 kr. uppföra nya husbyggnader vid Härlunda nya komministerboställe i Häradsbäck.

Ur Smålandsposten N:o 107 Lördagen den 17 juli 1897.

Olaga utskänkning. Handlaren C. Olsson i Billarp, Härlunda socken, dömdes för det han under de sist förflutna två åren upprepade gånger, äfven under sön- och helgdagar, sålt vin- och maltdrycker för afhemtning till mindre belopp än 10 liter, utan att dertill vara berättigad, att böta 50 kr.

Ur Smålandsposten N:o 138 Onsdagen den 9 September 1897.

Kreatursmötet i Härlunda, igår var, skrifves till oss, liflig omsättning med kreatur och höga priser, i synnerhet för kor i kalfställning. Ordningen var hela dagen utmärkt god. Endast en person hamnade i finkan. Resultatet af distriktets nye kraftige kronolänsmans verksamhet börjar således spåras äfven i denna oroliga bygd.

Ur Smålandsposten N:o 176 Måndagen den 15 November 1897.

När Härlundaborna hissade svenska flaggan hos sin forne komminister. Då kyrkoherden i Almundsryd P. A. Ohlsson den 10 dennes firade sin 56 födelsedag, infann sig å hans kyrkoherdeboställe ett 40-tal landtmän från Härlunda, der hr. Ohlsson förut varit komminister, och medförde en stor präktig flaggstång samt en svensk flagga. De besökande reste sjelfva flaggstången och hissade flaggan samt öfverlemnade gåfvan till kyrkoherden som ett minne från hans forna sockenbor.

Dessa blefvo sedan qvarbjudna i den gästfria prestgården, der en treflig afton tillbringades.

Då pastor Ohlsson lemnade Härlunda erhöll han ock ett bevis på den kärlek och tillgifvenhet, med hvilken han der är omfattad, i det församlingen skänkte honom 5 ljuskronor.

Ur Smålandsposten N:o 194 Torsdagen den 16 December 1897.

Kyrkorna uppvärmas. Värmeapparat af Klafreströms bruks tillverkning har, skrifves till oss, i dagarne insatts i Härlunda kyrka. Den har visat sig utmärkt fylla sitt ändamål och är dertill synnerligt prydlig.

Ur Smålandsposten N:o 1 Måndagen den 3 Januari 1898.

Rackarelif. För hemfridsbrott har kronolänsman J. A. Dahl i Elmhult den 31 december häktat och till fängelset i Wexiö införpassat förtennaren och valackaren Ernst Wilhelm Andreasson från Verahult i Härlunda socken, och dennes kusin, kringstrykande smedarbetaren Martin Johansson från Lökaröd i Degeberga socken.

Om de närmare omständigheterna skrifves till oss: Andreasson och Johansson hade i torsdags vid sextiden på morgonen begifvit sig hemifrån Verahult der Härlunda valackare äro boende, för att gå till Elmhult och köpa bränvin. På vägen dit hemsöktes hvarje ställe invid och ett stycke från vägen, der de trodde att bränvin kunde fås. För att slippa de pockande och obehagliga gästerna, gafs dem äfven bränvin nästan öfverallt, så att de komna till Kåraböke i Virestads socken voro ganska berusade. Här ingingo de först till öfver 70-årige snickaren Samuel Svensson å lägenheten Liljedal och fordrade i pockande ton om bränvin. Ensam som han var i stugan, gaf han dem af rädsla hvar sin sup. De fordrade då mera jemte dricka och mat. Sedan han gifvit dem hvad de pockade på, togo de flaskan med bränvinet och gingo sin väg mot dörren. Då Svensson lofvade dem bränvinet, om han fingo flaskan åter – det var en gammal egendomlig sådan – hälldes då bränvinet på en annan butelj och då denna ej blef full, fordrade de att Svensson skulle hemta mer. Då han ej hade mera och upplyste härom, framtog Johansson en dolk, som han höll intill Svenssons ansigte och under gräsliga eder hotade de båda att slå ihjel honom, om han ej gaf dem mera bränvin. Svensson lyckades emellertid komma mot köksdörren, och ut på baksidan af huset, springande mot grannen Magnus Svensson å Nydala, för att der söka skydd. Andreasson sprang emellertid efter och inkom i Magnus Svenssons stuga, der han svärjande och skrikande samt slående i bordet fordrade att han skulle släppa ut Samuel Svensson, ty han skulle ha stryk. Samuel Svensson hade emellertid sprungit förbi Nydala och bort till en annan granne, då han ej visste om Magnus Svensson var hemma. Efter mycket bråk och hot från Andreasson lyckades Magnus Svenssons folk få ut Andreasson i köket och då han derifrån under våldsamt motstånd skulle föras ut på gårdsplanen, måttade Martin Johansson som tillkommit med dolken flera hugg mot Magnus Svenssons hufvud. Johansson grep derpå en jerngrep och slog med densamma in köks- och stugufönstren. Svenssons hustru som stod vid fönstret blef derunder sårad rätt illa i handen af glasbitarna som flögo omkring i hela stugan.

Andreasson och Johansson bruka vid högtiderna lefva rackare, och brandskatta härunder alla som komma i deras väg. Då man frukta att de skola begå svårare illdåd, om man nekar dem något, får de vanligen allt hvad de begära. Allmänheten borde ej vara så flat mot dem, i synnerligast karlarne. Får de näpst en gång ordentligt, akta de sig att komma åter. De äro i verkligheten ej så farliga, som de bära namn för, skrifver vår meddelare.

Ur Smålandsposten N:o 10 Torsdagen den 20 Januari 1898.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 20 Januari 1898.

(Ordf. v. häradshöfding I. Cederschiöld.)

För hemfridsbrott blefvo, som bekant 1897 års sista dag häktade förtennaren och valackaren Ernst Wilhelm Andreasson från Verahult i Härlunda socken, född 1876, och kringstrykande smedarbetaren Martin Johannesson, som uppgifvit sig vara från Lökaröd i Degeberga socken och född 1871.

De hade den 30 december kl. 6 f.m. från Verahult begifvit sig till Elmhult, för att skaffa sig bränvin och under vägen gjort påhelsningar i nästan hvarje stuga samt tilltvingat sig spirituosa. Sålunda hade de hunnit till Kåraböke i Virestads socken, då de redan voro ganska berusade. De ingingo der först till 70-åriga snickaren Samuel Svensson å lägenheten Liljedahl och fordrade i pockande ton bränvin.

Samuel Svensson vare ensam hemma och gaf dem hvar sin sup, hvarpå de fordrade mera samt mat och dricka. Sedan de fått detta togo de äfven flaskan, hvari ännu bränvin fanns kvar, och ville aflägsna sig. Svensson, som var rädd om flaskan, hvilken var antik, erbjöd sig hålla bränvinet å en annan flaska, och detta tilläto de.

Som emellertid buteljen ej blef full, pockade de på mera bränvin, och då Svensson icke hade mera, framtog Johannesson en dolk, som han höll intill Svenssons ansigte, och under gräsliga eder hotade båda att slå ihjel honom, om han ej gaf dem hvad de bådo om.

Svensson tog emellertid till flykten, och sprang mot grannen Magnus Svensson i Nydala bostad, förföljd af Andreasson, som inträngde samt svärjande, skrikande och slående i bordet fordrade att man skulle släppa ut Samuel Svensson, hvilken ”skulle ha stryk”. Denne fanns emellertid icke här utan hade fortsatt till en annan granne. Efter mycket bråk och hot från Andreassons sida lyckades man få ut honom i köket och vidare på gårdsplanen. Härunder måttade Martin Johannesson, som under tiden tillkommit flera hugg mot Svenssons hufvud, samt utslog senare med en jerngrep köksfönstren. Svenssons hustru, som stod vid fönstret, blef dervid skadad i handen af de kringflygande glasbitarne, samt voro både hon och barnen mycket förskrämda af det vilda uppträdet.

Som målsegare anmälde sig äfven Karl Johan Persson i Kåraböke, hos hvilken de båda våldsmännen, efter de förut beskrifna dåden, inkommit och dervid Andreasson med knifven i hand skrämde sig till bränvin.

Såsom vittnen hördes hemmansegaren Janne Lagerblad i Möllekulla och hemmasonen Tufvesson derstädes, hvilka tillkallats af Magnus Svensson till skydd mot de båda fridsstörarne, och hade de åsett senare delen af uppträdet hos Magnus Svensson.

Båda de häktade erkände hvad som lades dem till last, och dömdes Andreasson till sammanlagdt fem månaders fängelse, deraf tre månader för att han hos Persson tilltvingat sig bränvin samt 1 månad för hvardera för hemfridsbrott hos Svenssonerna.

Målet mot Johannesson kunde deremot icke afgöras nu, då det varit omöjligt för åklagaren kronolänsman A. Dahl, att anskaffa hans prestbevis. Han fann ock nu erkänna, att han icke uppgifvit rätt mantalsskrifningsort, att han vore permitterad artillerist, skrifven i Kristianstads garnisonsförsamling samt att han för uraktlåtenhet att inställa sig vid repetitionsöfningar vid Vendes artilleriregemente dömts till åtta dygns sträng arrest, som han ännu ej aftjenat.

Hans soldatnamn var Frid.

Målet mot honom förekom ånyo den 4 februari.

Ur Smålandsposten N:o 19 Lördagen den 5 Februari 1898.

Ransakning å Wexiö cellfängelse.

Inför Allbo häradsrätt den 4 Februari 1898.

(Ordf. v. häradshöfding I. Cederschiöld.)

Hemfridsbrottet i Kåraböke. Som bekant blef vid Allbo häradsrätts sammanträde å cellfängelset endast en af dem för detta flere gånger omtalade brott häktade nemligen förtennaren Ernst Wilhelm Andreasson från Verahult i Härlunda dömd, medan hans kamrat, artilleristen Martin Johannesson-Frid från Kristianstads garnisonsförsamling, född 1871, förut uppgifvit fel mantalsskrifningsort och på grund deraf icke kunde dömas.

Då målet mot honom upptogs till behandling vidhöll han sin förut gjorda bekännelse om hemfridsbrott och resandet af lifsfarligt vapen hos Samuel Svensson i Kåraböke och dennes granne Magnus Svensson i Nydala samt att han hos den förre sökt tilltvinga sig matvaror. Rätten förklarade honom ock saker till dessa brott, men hänvisade honom till Vendes artilleriregementes krigsrätt, för undergående af ransakning för rymningar, hvarpå han derstädes kommer att sluddömas.

Den häktade uppgaf att oenighet med hustrun – han är nemligen gift – hvilken lemnat honom, varit orsaken till hans rymning.

Ur Smålandsposten N:o 28 Måndagen den 21 Februari 1898.

Tillvaratagen, är nu den i onsdags omnämnde, på bekostnad af Drottning Josephinas räddningsanstalt för vanvårdade barn inom Kronobergs län, hos torparen A. Johansson i Skälsnäs inackorderade 15-årige gossen Anders Olofsson från Tullanäs i V. Thorsås socken, hvilken för mer än en månad sedan afvikit från sin vårdare.

Han hade först uppehållit sig hos sin förre fosterfader Olof Karlsson i Tullanäs, V. Thorsås socken, samt derifrån begifvit sig till P. O. Persson i Thorbjörnshult, Härlunda socken, hvilken öfverlemnade honom till socknens fjerdingsman, som i sin ordning idag inforlat honom till Wexiö poliskontor.

Hos en handlande i Härlunda hade pojken, under sitt uppehåll inom socknen, på bedrägligt sätt tillnarrat sig tyg till en dräkt och en halsduk.

Ur Smålandsposten N:o 68 Onsdagen den 4 Maj 1898.

Stenindustrien. Hemmansegaren August Svensson å Husjönäs, Härlunda, har, meddelas oss, till blekingska stenhuggare sålt en del på hans egor befintliga block af svart granit för 9 kr. pr kubikmeter. Arbetet derstädes har börjat. Äfven å närgränsande egor finnas på flera ställen kringspridda dylika granitblock s.k. ”suggor”, hvilka af olika arbetslag komma att bearbetas under sommaren.

Ur Smålandsposten N:o 107 Torsdagen den 14 Juli 1898.

Välvilja mot forna församlingsbor. Kyrkoherden G. Lindblad i Femsjö, som för ett tiotal år sedan var komminister i Härlunda har, meddelas oss, allt sedan han afflyttade från församlingen, årligen tillsändt socknens mest fattiga en penninggåfva.

En svår olyckshändelse timade, meddelas oss, den 11 dennes vid en under byggnad varande ladugård i Härlunda prestgård. Hela det öfvre byggnadslagret bjelkar och sparrar, som nyligen voro resta, rasade till marken och träffade dervid entreprenören P. O. Persson från Thorbjörnahult samt en arbetare, hvilka båda lifsfarligt skadades och i sanslöst tillstånd buros från olycksplatsen. Läkare eftersändes genast.

Ur Smålandsposten N:o 111 Torsdagen den 21 Juli 1898.

Byggnadsraset i Härlunda. Som förut omtalats rasade under byggnadsarbete å en ladugård i Härlunda prestgård häromdagen de nyss uppsatta, men icke fullt fästa takstolarne på grund af en hvilvelvind och skadades dervid, meddelas oss nu, entreprenören för arbetet hr P. O. Persson i Thorbjörnahult jemte tre andra arbetare ganska svårt, dock ej värre än att den svårast skadade, Persson, hvilken störtade till marken träffad af en bjelke i hufvudet, redan efter tre dagar kunde åter taga ledning af arbetet.

Ur Smålandsposten N:o 116 Lördagen den 30 Juli 1898.

Olyckan i Härlunda. Den vid byggnadsraset i Härlunda prestgård skadade byggnadsentreprenören P. O. Persson har nu för vård införts till Wexiö lasarett.

Ur Smålandsposten N:o 145 Måndagen den 19 September 1898.

Vid oxmötet i Härlunda den 14:de dennes var tillförseln af djur rätt stor, men handeln gick trögt, och kreaturspriserna voro lägre än vid föregående marknader. Ordningen var hela dagen god.

Gåfva till lärarinna. Till lärarinnan Mathilda Andersson i Spjutaretorp i Härlunda sockenhar församlingsborna skänkt en spegel samt en kaffeservis af nysilfver.

Ur Smålandsposten N:o 151 Torsdagen den 29 September 1898.

Helgdagslif. På en till Virestads socken hörande utskift, som gränsar nära intill Härlunda kyrka, har en person slagit ner sina bopålar, och håller kaffe och läskedrycker m.m. till salu. Dit samlas å hvarje sön och helgdag en del af församlingens ungdom. Och ofta får man under gudstjensten i kamp med orgelns toner höra bullrande musik och dans ljuda från nämnda ställe. Så fortgår det hela dagen och ofta långt på natten, beroende på om gästerna äro villiga att offra en skärf till de barn, som under tiden måste spela för dem. I söndags efter gudstjenstens slut infann sig församlingens komminister C. Hjertström på ställe och höll ett förmaningstal för värden och de församlade, hvilka för tillfället skingrades.

Ur Smålandsposten N:o 155 Torsdagen den 6 Oktober 1898.

”En föreställning om danslokalen”. En vår korrespondent har med vaket intresse för hvad som god ordning hörer, och icke hörer, meddelat oss om en del glada, men mycket störande helgdagstillställningar i närheten af Härlunda kyrka. ”Den kulan visste hur hon tog”, ty vi har nu emottagit följande bref från en person, som tecknar sig Carl Jonsson och är hemmahörande i Grönadal, Häradsbäck. Vi återge gärna – enligt hans önskan – hvad han har att säga om nämnda notis, hvilken han läst i Smålandsposten Veckoblad, och vi begagna med diplomatisk noggrannhet, hans sätt att uttrycka sig, ty på det viset får man verkligen bäst en god ”föreställning om danslokalen”:

Som jag i nomer 75 af eder tedning af den 30 September deta år ser at en artikkel blifvet införd som troligen åsyftar mig, vil jag härmed fråga hvem som är insändaren, jag kommer att göra åtal i annat fall vänder jag mig til Redactjonen. Svar förväntas. Der læses att (Helgdagslif) på en til Virestad socken hörande utskift som gränsar nära en til Härlunda kyrka hwelket jag ock bor, och att jag löst rättighet att tillhandahålla almänheten med kokat kaffe och läskedrycker är värklegen sant men der står att, dit samlas varje söndag församlingens ungdom, och ofta får man under Gudstjensten i kamp med orgelns toner höra en bullrande musik. Detta är rakt lögn, för afståndet är så långt att om vi spellar inomhus det är omöjelegen kan höras til Härlunda kyrka, dels står der att dans förekomer under Gudstjensten, detta är äfven klar lögn, någon gång händer nog att vi fattat instrumäntet på söndagseftermiddagen och spellat ett stycke men aldrig har förekomet att några ens bjudet til att dansa förän efter klockan 3 efm, ock ecke då utan serskeltdt någon gång något par taget til samman ock dansat några slag. Hela mett boningsrum är endast 6 ½ alen i fyrkant ock då der af räknas plats för vanlig möbelering kan Redactjonen sjelf gör sig en förestälning om danslokalen. Att komminister K. Hjertström var der uppe är vist sant; men ecke var han der för att förmana mig, utan istället de kyrkobesökande att de skulle ressa hem hvelka uppehöllö sig ved sina medhafvda lomme-flaskor.

Ur Smålandsposten N:o 73 Lördagen den 13 Maj 1899.

Eldsvådor. Två gårdar nedbrunno, skrifves till oss, vid femtiden i måndags eftermiddag i Knihult af Härlunda socken. Elden som utbröt i mangårdsbyggnaden hos hemmansegaren Johan Petersson, kastades genast till Johannes Jakobssons nära en halv kilometer derifrån belägna gård, och som folket på båda ställena var sysselsatta med vårarbete då elden utbröt kunde ingenting nämndvärt af det innevarande räddas. Både mangårdsbyggnader och uthusbyggnader på båda ställena nedbrunno. Till all lycka voro alla kreaturen utsläppta för tillfället. Elden kastades sedan vidare till närliggande gårdesgårdar och derifrån till skogen, der den fortfor att rasa till i tisdags e. m. Församlingsborna uppådades medelst klockringning från kyrkan.

Jakobsson förlorar mest, enär hans så nära nybyggda hus voro allt för lågt brandförsäkrade samt intet af lösboet var försäkradt.

Ur Smålandsposten N:o 50 Lördagen den 31 Mars 1900.

Öfverklagat fjerdingsmanaval. Valet af Erik Lindberg i Knihult till fjerdingsman för Härlunda socken har öfverklagats af P. O. Persson i Thorbjörnahult.

Förhållandet är detta. Sedan hemmansägaren A. Svensson i Husjönäs blifvit vald till fjerdingsman för tre år å Härlunda kommunalstämma den 30 December, förklarade kronofogden, efter inhemtande af stämmoprotokollet, Svensson för denna tjänst olämplig.

Nytt val förrättades den 28 Januari, då Erik Lindberg i Knihult, den förre fjerdingsmannen omvaldes.

Detta val har nu i två skrivelser till K. bhde i Kronobergs län öfverklagats af P. O. Persson i Thorbjörnahult, hvilken som stöd för sina klagomål anför, dels att kronofogden förklarat den valde Svensson olämplig utan att ha lagligt pröfvat hans kompetens, och att komministern C. Hjertström å valet öfvat otillbörligt tryck, dels att valet, trots derom gjord framställning, ej företogs med slutna sedlar, utan genom öppen votering.

Ännu en kommunalstämma har hållits, der de icke klagande fått tillfälle att gifva sitt utlåtande. Till protokollet häröfver begärde pastor Hjertström att få foga en förklaring, der han motiverade sitt uppträdande vid valet ifråga.

Emellertid reserverade sig flera församlingsbor mot den eventuella uppfattningen att pastor Hjertströms förklaring också skulle vara ett uttryck för stämmans åsigt i saken.

Länsstyrelsen öfversänder nu handlingarna till kommunalstämmans ordförande för erhållande af upplysning, huruvida slutna röstning vid valstämman begärdes, och om valet i så fall ej egde rum i den begärda formen.

Ur Smålandsposten N:o 55 Måndagen den 9 April 1900.

Mjeltbrand, misstänkes ha utbrutit i Hårdahult i Härlunda socken, hvarom rapport från kommunalordföranden inkommit till K. bhde i Kronobergs län, som förordnat distriktsveterinären M. Hammarstrand att vidtaga undersökning.

Torgdagen i Härlunda, den 11:te dennes gynnades, skrifves till oss, af vackert väder. Tillförseln af kreatur var ringa och omsättningen någorlunda god, efter i orten gängse priser. Med saluförda lantmannaprodukter tycktes handeln gå mera lifligt. Ordningen var mönstergill.

Ur Smålandsposten N:o 67 Onsdagen den 2 Maj 1900.

Mystiskt sjelfmord. I fredags anlände, skrifves till oss, med skjuts från Elmhult till Häradsbäck, en välklädd omkr. 50-årig mansperson sågande sig vara ute i afsigt att städsla arbetsfolk till Säbyholms gård i Skåne. Personen låg öfver natten på gästgifvaregården i Häradsbäck. På lördagsmorgonen aflägsnade han sig en stund efter det han beställt skjuts, men lät sig icke afhöras sedan utan fortsatte gående vägen söderut, tills han kom till Tosthult i Örkened socken, Kristianstad län, omkring 1 ¼ mil från Häradsbäck, där han anhöll om logi hos en torpare Ola Olsson. Under natten visade han sig mycket orolig och var ute flera gånger, hvarvid han för värdfolket tillkännagaf att han var sjuk. Kl. 4 i söndags morgon steg han upp för att aflägsna sig men ville först betala för sitt logi och räckte åt värden en 10-kronersedel, hvilken denne icke kunde vaxla, utan begaf sig ut till en närboende granne för att få vaxladt. Under tiden sade sig gästen vilja promenera ute tills husvärden återkom. Då nu värden återkom var gästen försvunnen och lät ej vidare höra af sig under dagens lopp. Torparen började tänka, att här icke stod rätt till, synnerligast som gästen kvarlemnade en returbiljett gällande från Hessleholm till Elmhult. Spaningar började nu företagas men utan vidare resultat. Först i söndags e.m. hittades den försvunne hängande död i en björk inne uti en afsides skog ett stycke från det ställe varest han haft sitt nattlogi. Han hade aftagit rocken och lagt den bredvid sig samt derpå lagt sin plånbok samt sin ring jemte en papperslapp, hvarå stod skrifvet med blyerts två gånger orden:

” Per Jönsson Rosenhill är orsak till detta”. Ofvanpå dessa saker hade han lagt sin hatt samt promenadkäppen öfver hatten. Inuti plånboken fanns en 10-kronersedel samt en infriad vaxel å 5,000 kr. Af öfriga papper som funnos vill man antaga att personens namn skulle vara Sven Persson från Örja och att han på något sätt varit intresserad i Brand och Kreatursförsäkringsbolaget i Landskrona.

Ur Smålandsposten N:o 113 Onsdagen den 25 Juli 1900.

Härlunda skytteförening hade, skrifves till oss, i lördags sin första skjutöfning å skjutbanan, hvilken hr. P. Jonasson i Häradsmåla kostnadsfritt upplåtit åt föreningen. Banan är i alla hänséenden lämplig. Skottvallarna äro uppkastade å en i sjön Härlen belägen holme. På sjöns södra strand och tätt invid häradsvägen ligger skjutstationen, beskuggad af ek och bokträd. Efter skjutningen sammanträdde styrelsen, då bland annat beslut fattades att skjutöfningarna skola pågå lördagar och söndagar från kl. 4 e.m.

Ur Smålandsposten N:o 125 A Onsdagen den 15 Augusti 1900.

Skogsafverkan. För olaga skogsafverkan å förra trumpetarebostället Siggaboda i Härlunda socken ransakades derefter korgmakaren August Jönsson född 1878 i Örkened socken, häktad på begäran af kronolänsman J. A. Dahl.

Denna stöld skulle Jönsson, som då hade sin hemvist i Farabol af Kyrkhults socken, begått på hösten 1898. Orsaken hvarför han ej förut blifvit häktad för denna stöld var den att efter densamma rest ut till Tyskland, der han uppehållit sig till i våras.

Det stulna hade utgjorts af två furu- och ett granträd, tillsammans värda omkring 30 kr., och af Jönsson användts som material till hans korgarbete.

Den häktade erkände genast sitt brott och dömdes enl. 20 kap. 1 och 2 §§ strafflagen till 3 månaders fängelse samt att ersätta Kronan med 30 kr.

På den grund att Jönsson f. n. saknar hemvist skall han, tills utslaget vunnit laga kraft, hållas häktad.

Ur Smålandsposten N:o 145 Onsdagen den 19 September 1900.

Kreatursmötet i Härlunda, den 13:de dennes inramades af det herrligaste solskensväder, hvarför det var mer än vanligt talrikt besökt. Handeln med kreatur gick lifligt med medelmåttliga priser, liksom ock kommersen i bodar och stånd. Ordningen stördes något på eftermiddagen af ett sällskap kringresande vagabonder, som ock aflägsnades af vakten, sedan två fått hamna i finkan. Ett annat ofog som ofta upprepas å Härlunda torg gör platsen ganska osäker i det en del körande låta hästarna för lösa tyglar skena iväg på den af folk uppfyllda vägen. Särskildt vid senaste torgdag ådrog sig en hemmansegareson från Örkened allas ovilja genom att på detta sätt låta hästen rusa fram; många komma endast i sista stunden undan för hästens hofvar. Den vårdslöse köraren blef dock troligen uppskrifven af kronofjerdingsman Lindberg, skrifves till oss.

Ur Smålandsposten N:o 146 Torsdagen den 20 September 1900.

Benbrott. Hemmansegaren Sven Petersson från Truedstorp Härlunda socken skulle i går afton springa undan för ett sprängskott, men blef innan han hunnit i säkerhet, träffad af en nedfallande sten på högra benet med den påföljd, att detta bröts och att den skadade måste föras till Wexjö lasarett för att få vård.

Ur Smålandsposten N:o 171 A Måndagen den 8 November 1900.

Eldsvåda. I torsdags afton vid 6-tiden uppkom eld i August Håkanssons, Hallaboda, Härlunda socken boningshus, hvilket till grunden nedbrann. Håkans-son var vid tillfället ej hemma, utan endast hustrun och tvenne barn. Då såväl Håkansson som flera andra vid hustruns nödrop anlände, var det för sent att vare sig rädda något bohag eller företaga släckning. Tack vare det någorlunda lugna vädret och vindens riktning kunde man dock med största energi, rädda uthuset hvilket lågo på endast 19 fots afstånd från boningshuset. Eld fattade flere gånger dels i taket och dels i knutar och väggar å ladugårdarne, men genom raskhet och rådighet afvärjdes den hotande faran. Egaren gör en kännbar förlust, synnerligast som såväl boningshuset som lösöret var lågt försäkradt.

Ur Smålandsposten N:o 14 Lördagen den 26 Januari 1901.

Många hundar blir räfvens död. I Härlunda har förslag blifvit väckt att införa hundskatt och att hundskattemedlen skulle användas till premier för dödande af räfvar.

Ur Smålandsposten N:o 21 Torsdagen den 7 Februari 1901.

Fattiginspektion. För att inspektera fattigvårdsförhållandena inom Härlunda socken hade kronolänsman J. A. Dahl den 28 januari efter kronouppbördsrådets slut derstädes sammankallat kommunalnämnden samt inkallat samtliga fattighjon för att höras om de hade några klagomål att anföra, men inga af de sistnämnda infunno sig, hvilket väl må tagas som bevis på deras fulla belåtenhet.

Bortgången åldring. Härlunda sockens äldsta invånare, Britta från Ellagölshult, vigdes till den sista hvilan den 3:e dennes. Hon var vid sin död 92 år gammal.

Ur Smålandsposten N:o 25 Torsdagen den 14 Februari 1901.

Mordbrand? I lördags nedbrann en lada tillhörande landtbrukaren Jöns Jönsson i Allemåla, Härlunda socken, skrifves till oss. Vid elfvatiden på qvällen, då en landtbrukare från orten, hvilken varit på besök hos omnämnde Jöns Jönsson, skulle gå hem observerades att ladan hvilken var belägen 2 à 300 meter från gården, stod i ljusan låga. I ladan förvarades 8 lass hö men inga kreatur. All den stund man enligt uppgift ej under innevarande år varit försedd med lykta eller ljus i ladan, föreligger med säkerhet mordbrand. Då man i snön kunnat se spår af en person, som kommit och aflägsnat sig, tror man sig med säkerhet veta, hvem gerningsmannen är, men som bevis svårligen torde kunna föreläggas, kommer han troligtvis att gå fri.

Skarlakansfeber, har utbrutit i Häradsbäck, Härlunda socken. Hos smeden August Vickström derstädes äro barnen angripna och hos arrendatorn Johan Svensson har redan två aflidit. Äfven i Karsemåla äro – barnen sjuka af nämnda sjukdom. Doktor K. Kindblom i Ryd har besökt platsen.

Ur Smålandsposten N:o 45 Torsdagen den 21 Mars 1901.

Lärkträd istället för enebuskar. Å f.d. regementsbostället Häradsmåla, Härlunda socken röjdes för några år sedan 20 tunnland, som voro beväxta med en ofantlig mängd enebuskar, och planterades istället lärkträd. Dessa triffvdes utmärkt och har redan nått ganska ansenliga dimensioner. Exemplet manar till efterföljd, skrifver med all rätt en korrespondent till Smålandsposten.

Nytt häradsvägförslag i Härlunda. En kompetent person har nu , skrifves till oss, på kallelse af vederbörande kommuner verkställt undersökning å en ny väglinie från Häradsbäck till Ålshults jernvägsstation å Karlshamn – Vislanda jernväg. För närvarande är kanske ingen kommun mera vanlottad på kommunikationer än just Härlunda. Nämnda jernvägsstation är den närmaste för Härlundaborna, som där hafva sin mesta afsättning. Den nystakade linien, som å några ställen bär den gamla vägen, gör längre afvikelser från denna, som är mycket backig och har så branta brinkar på många ställen, att man har all möda att gående komma upp för desamma, för att nu ej tala om alla de krökningarne.

Kommunens åsigt är, att den nya vägen, der krökningen å den gamla vägen ej är alltför stor, bort följa densamma, samt att någon ändring bort ifrågakomma angående linien vid Härlunda kyrka, äfvensom vid bostället Häradsmåla. Det nya vägförslaget skulle med 3 km minska den förutvarande vägens längd som är 19 km, när hela kostnaden komma att belöpa sig till 60,000 kr. Förslaget omfattas i orten med lifligaste intresse.

Slutadt 27-årigt straffarbete. Fattighjonet Johan Hult, vanligen kallad ”Vargen”, som på sin tid dömdes till lifstids straffarbete för mord å undantagsmannen Johannes Swensson-Bränd från Brändetorp, Härlunda socken, samt fattighjonet Elisabet Dahlbom derstädes, har nyligen, efter att under 27 år hafva varit straffarbetsfånge, aflidit. Till hans i Härlunda kvarlevande enka har i dagarne utfallit 200 kr., som den aflidne efterlemnade i å fängelset förtjenade penningar.

Ur Smålandsposten N:o 50 Lördagen den 30 Mars 1901.

Landsplågan "Härlunda tattare", fick för en tid sedan en mycket fredlig landtbrukare i Uthöfdan, Virestads socken, en hårdhänt känning af. Besökaren, en för brott flere gånger tilltalad person, har alltså nu åtal att vänta för hemfridsbrott.

Ur Smålandsposten N:o 61 Torsdagen den 18 April 1901.

Oxmötet i Härlunda, den 10 dennes var fåtaligt besökt, beroende på det dåliga väglaget, men handeln med kreatur gick raskt och till höga priser. Vädret var vackert hela dagen och ordningen mönstergill.

Ur Smålandsposten N:o 62 Lördagen den 20 April 1901.

Olyckshändelse. En handelsresande hade i onsdags med skjuts från Liatorp rest till Billarp i Härlunda socken, samt skulle efter att hafva besökt handlaren på platsen vända åter. Efter att hafva stigit upp på vagnen skulle körkarlen vända, hvarvid emellertid vagnen på grund af bristfällighet i densamma välte midt på jemna vägen. Hästarna skrämdes häraf och började slå bakut samt satte af i sken, hvarvid skjutspojken fick ett svårt slag öfver munnen så att undre läppen klöfs ända ned till hakan och fyra tänder utslagos. Handelsresanden som lyckats slita sig loss ur fotsacken erhöll endast en stöt å ena knäet. Af tillskyndande personer hejdades hästarna. Körkarlen sökte fortast möjligt läkarehjelp i Häradsbäck.

Ur Smålandsposten N:o 65 Torsdagen den 25 April 1901.

Tattarebragd. Från Härlunda skrives till Smålandsposten: Inom en by här i orten höra en skara s.k. tattare, hvilka utgöra ett verkligt plågoris för nejderna. Bettlande och pockande draga de omkring i bygden, men kunna ej straffas för lösdrifveri, enär de ega hus och hemvist. För en af dessa vilda sällar råkade torpare Samuel Johnsson från Godhult ut i måndags. Utan någon föregående ordvexling tilldelades han ett svårt slag öfver pannan så att en större "bula" uppstod. Bofven drog derefter en slidknif samt hotade att "hacka" sönder honom. Detta afstyrdes dock af andra i sällskapet varande.

Föröfvaren af dådet, en allmänt fruktad sälle, har under flera år undandragit sig fullgöra värnplikt. Vid tiden för mönstring har han alltid varit "försvunnen från orten".

Ur Smålandsposten N:o 100 Torsdagen den 27 Juni 1901.

På skyttefest, i Härlunda har en af Sm. P:ns korrespondenter varit. Derom skrifver han:

Genom vackra löfskogar omfattande af barrkogsdungar och gröna åkrar, ilar man på tvåhjulning åstad till resans mål, Härlunda. Härstädes underrättad om hvar skyttebanan befinnes är man om några minuter framme vid densamma.

Efter att pastor Hjertström och organist W. S. Hultstrand i äkta småländsk anda talat för folkmassan som samlats sjöngs ett sångnummer af barn från Härlunda skola. Härefter vidtog prisskjutning om af skytteföreningens kassa inköpta priser. Under det att skotten

knallade där nere i dalen hvarest skjutbanan har ett i allo präktigt läge, kunde den till ungefär 400 personer uppgående folkmängden med läskdrycker, kaffe m.m. tillfredställa sin törst, hvaraf man på grund af värmen anfäktades. Å den vackra björkbacken, tätbevuxen med täta lummiga löfträd, svajade å krönet svenska flaggan, en skänk till föreningen af handlaren Johan Ohlsson i Häradsbäck.

Fördelningen af priserna blef följande; Alfred Svensson i Thorbjörnshult 1:sta pris bestående af en bordlampa, organist W. S. Hultstrand får 2:a pris bestående af ett par fina ljusstakar.

Efter skjutningens slut vidtog dans i den närbelägna gården i Häradsmåla hvarest egaren välvilligt upplåtit plats för ungdomen att i den vackra midsommaraftonen taga sig en svängom.

Festen var i sin helhet mycket lyckad. Man måste säga att anordnarne gjort allt hvad göras kunde för att få den så angenäm och tilltalande som möjligt.

Ur Smålandsposten N:o 129 Lördagen den 17 Augusti 1901.

Stenindustri i Härlunda. I Stensjönäs af Härlunda socken har svart granit anträffats å landtbrukarne Nils Johnsson och Aug. Svenssons egor. Brytningsrätten har här arrenderats af stenhuggeriegaren S. Bengtsson, Gislaboda Örkened, som för kort tid sedan begynt brytningen. Stenen finhugges på platsen och forslas till Ålshults station för vidare befordran till Karlshamn, hvarifrån den sändes till Tyskland.

Äfven på andra ställen inom Härlunda socken finnes svart granit. Det långa afståndet från jernväg eller hamn förhindrar dock en riktig uppblomstring af denna industri och de slumrande miljonerna i bergen får nog till största delen hvila i ro ännu några år eller decennier.

Ur Smålandsposten N:o 148 Tisdagen den 10 September 1901.

Skola elgarna försvinna? Från sydöstra Kronobergs län skrifves till oss: Elgjagten har inom vissa delar länet tagit formen af ett vanvettigt utrotningskrig mot de stackars djuren. Utan att beakta den behjertansvärda maningen från Jaktvårdsföreningen, skjutas såväl kor som årskalfar. Skott lossa emot dem oberoende om afståndet är 100 eller 1,000 meter, med alla slags skjutvapen. Öfverallt har bildats jagtsällskap, som genomströfvar skogarna från morgon till kväll och ofta med ”lyckliga” resultat för jägarna. Sålunda fälldes af ett jagtsällskap i Härlunda i torsdags en ko och två kalfvar, ett fjerde djur, en oxe fick äfven banesår men kunde ej anträffas.

Den som skrifver detta fick ofvannämnda dag bevittna en sårad elgs flykt. Nästan dignande af matthet passerade elgen på bara 10 meters afstånd förbi mig. Högra bogen syntes blodig. Näsborrarnes voro vidt uppspärade och ögonen glansartade. Utan att taga notis om mig släckte han sin febertörst i sjön, hvarefter han emnade sig öfver till andra stranden, men troligen kände han sina krafter aftaga, ty efter att ha bedrifvit en liten båge simmande i sjön, landsteg han åter och försvann i riktning mot Göingegränsen. Det är med sorg man tänker på, hur här de ståtliga djuren, som på länge funnit en fristad inom Kronobergs län, nu jagas som rofdjur, och sättes ej en gräns för detta, Skola snart elgarnes förekomst tillhöra sagan.

Ur Smålandsposten N:o 150 Söndagen den 15 September 1901.

En mystisk lönnkrögare, uppenbarade sig invid vägen, för en del personer som i onsdags morse, skulle besöka marknaden i Härlunda, skrifves till Smålandsposten. I utbyte mot 1 kr. erhöill man i smyg en påfylld väl tillkorkad literbutelj, hvar eljest man fick tillsägelse att hastigt försvinna. Lydiga sin välgörare och glada i själen linkade gubbarne iväg till marknadsplatsens kaffeservering, der man nu skulle ”smörja sig med gök”. Men då kommo de underfund med, att istället för något starkt, hade de fått oförfalskad och friskt källvatten. Nog skulle mången varit hågad att prygla upp ”lönnkrögaren”, om han bara kunnat anträffas. Denne hade efter en stunds konverserande afdunstadt, lika okänd som han kommit.

Kreatursmötet i Härlunda, hade ringa tillförsel med kreatur men många köpare, hvarför priserna voro ganska höga. Kommersen från 80 – 115 kr. stycket, för 1 alnar stora dragoxar betalades 320 kr. per par, stuthandeln gick ganska lifligt till höga priser.

Ordningen var god om man undantager en på qvällen, ett slagsmål uppstod, mellan ett par ynglingar från Virestads socken, hvilket troligen kommer att få ett efterspel vid häradsrätten, skrifves till oss.

Ur Smålandsposten N:o 157 Lördagen den 5 Oktober 1901.

Stackars elg. I den intill smålandsgränsen belägna byn Tjufön, Örkened socken, varseblefs häromdagen en elgtjur som blifvit illa skadeskjuten. Personen som såg elgen befann sig för tillfället inne i en gammal ängslada, hvarifrån han genom en öppning kunde se djuret på några få alnars afstånd. Längs åt ena sidan från bogen till ljumskan syntes ett större sår, som säkerligen förorsakade elgen svåra plågor, ty då han böjde sig ned för att äta af en buske kunde han ej få ned hufvudet tillräckligt, utan upphäfvde ett klagande vrål, samt aflägsnade sig sakta gående inåt skogen.

Ur Smålandsposten N:o 183 Tisdagen den 19 November 1901.

Förfalskningar i Almundsryds sparbank. F. hemmansegaren Carl Jönsson i Karsemåla, Härlunda socken, blef i lördags häktad af kronolänsman J. F. Bredberg i Urshult och införpassad till länscellfängelset i Wexjö för förfalskningsbrott. Han har vid upptagande af lån i Almundsryds sparbank å flere reverser förfalskad summans storlek. Förfalskningarne lära uppgå till ett belopp af 2,600 kr.

Ur Smålandsposten N:o 184 Torsdagen den 21 November 1901.

Förfalskningarne i Almundsryds sparbank. Såsom vi förut i korthet meddeladt häktade kronolänsman J. F. Bredberg i Urshult i lördags qväll förre hemmansegaren Carl

Jönsson i Karsemåla af Härlunda församling, på grund af förfalskning af lån i Almundsryds sparbank. Bankens fordran belöper sig till omkring 2,600 kr. fördelade å fem stycken lån, skrifver Smålandspostens korrespondent. Af dessa äro ett helt och hållet förfalskadt, men å tvenne lydande å 840 och 570 kr. äro namnen äkta, fastän låntagaren ditskrifvit den första siffran först sedan borgensmännen påtecknat lånen för ett belopp af å respektive 40 och 70 kronor. På så sätt har han höjt lånesumman vid hvarje omsättning, under ett par års tid. Förfalskningen upptäcktes nu derigenom att han uraktlåtit omsätta lånen och på grund deraf blef lagsökt för desamma.

Häktningen utfördes i Carl Jönssons hem, dit länsman Bredberg åtföljd af en fjerdingsman samt en yngre hemmansegare som är ledamot af sparbanken, ankommo fram på qvällen. Då de framkommo hade Carl Jönsson gått ned i vedboden medförande en tänd lykta, för att hemta in ved. Bankledamoten begaf sig genast efter honom och så fort Carl Jönsson blef honom varse, frågade han huru det var med hans papper. Då han fick till svar ”De äro nog bra”, ty länsmannen är med, sökte han fly ut genom motsatta ändan af vedboden, men fasthölls hvarefter länsmannen häktade honom. Den anhållne medfördes å skjuts på lördagsnatten till Ryd, hvarifrån fjerdingsmannen med tåg på söndagsmorgonen införpassade honom till Wexiö i hvars cellfångelse han nu afbidar ransakning.

Den häktade gemenligen kallad ”Tofta-Kalle’n”, är 61 år gammal, och gifte sig för tredje gången för ett par år sedan med en 19-årig flicka. Han har innehaft ett mindre hemman, som han dock nu lär hafva sålt. På grund af någon förséelse skall han någon gång förut hafva suttit häktad.

Ur Smålandsposten N:o 4 Tisdagen den 7 Januari 1902.

Olycka vid trädfällning. 61-årige inhysesmannen Konrad Petersson från Gädde-gölshult i Härlunda, fick i lördags, då han skulle fälla ett träd, sitt högra lårben afslaget. Han vårdas å Wexiö lasarett.

Ur Smålandsposten N:o 30 Lördagen den 22 Februari 1902.

Eldsvådetillbud. Ett svårare tillbud till eldsvåda yppade sig i onsdags e.m. den 19 dennes hos hemmansegaren S. A. Svensson i Spjutaretorp i Härlunda socken. Elden hade antagligen utkommit från en jernkamin i Svenssons verkstad och derefter spridt sig vidare till ladugården hvarest verkstaden är inrymd. Efter ett energiskt arbete lyckades man emellertid hejda elden innan den hunnit taga öfverhand.

Ur Smålandsposten N:o 56 Lördagen den 12 April 1902.

Torgdagen i Härlunda, i onsdags var i likhet med öfriga marknaderna till följd af dåliga vägar fåtaligt besökt. Tillförseln af kreatur var ringa och omsättningen någorlunda god efter medelmåttliga priser. Mulna som den värsta aprildagen sjelf var karamellgummorna och ståndspersoner som der fattadt postö. Ordningen var mönstergill.

Ur Smålandsposten N:o 69 Måndagen den 5 Maj 1902.

Skarlakansfeber, grasserar i Härlunda socken, skrifves till oss. En person har af sjukdomen aflidit. För hindrande af smittans spridning har ortens skolor måst inställas.

Ur Smålandsposten N:o 117 Torsdagen den 31 Juli 1902.

Stor dödlighet i Härlunda. I Härlunda, med en folkmängd af 1,700 personer, hafva hittills detta året aflidit 41 personer, den största siffra man i mannaminne kan erinra sig på lika tid.

Ur Smålandsposten N:o 137 Torsdagen den 4 September 1902.

Oxmötet i Härlunda, egde rum den 10 dennes under det herligaste högsommarväder, hvilket hade lockat många besökare till platsen. Kreatursomsättningen var jemförelsevis stor, handeln med densamma liflig men med obestämda priser varierande under och öfver medelmåttan. Annan handel var deremot klen. Ordningen var god skrifves till oss.

Ur Smålandsposten N:o 143 Måndagen den 15 September 1902.

Ko som vållade olyckshändelse. En ko skenade i fredags för en sexårig gosse i Härlunda, Arvid Georg Persson från Hårdahult. Pojken hade bundit repet, i hvilket han ledde kreaturet, om sin högra hand, hvarför han släpades med ett ganska långt stycke och erhöll flera sår i bakhufvudet och andra ställen på kroppen. Han vårdas nu å Wexiö lasarett.

Ur Smålandsposten N:o 164 Onsdagen den 22 Oktober 1902.

Ännu en olyckshändelse vid stenarbete. Under forsling af sten vid Trulsatorps granitbrott råkade, skrifves till oss, arbetaren August Johansson från Härlunda svårt skada sig i högra handen, hvadan han en längre tid blifvit urståndsatt att arbeta. Vore det icke, frågar vår korrespondent, skäl uti att arbetsgifvaren styrde, att samtliga arbetare vore olycksfallsförsäkrade?

Ur Smålandsposten N:o 190 Lördagen den 6 December 1902.

Olyckshändelse. Då hustrun Bengta Åkesdotter från Långasjömåla, häromdagen gick uppför en backe, råkade hon halka omkull, hvarvid hon erhöll så svåra skador att hon genast måste forslas till läkare. Den skadade vårdas nu i hemmet.

Ur Smålandsposten N:o 6 Måndagen den 12 Januari 1903.

I halkan. Hemmansegaren S. J. Magnusson Verahult, Härlunda socken, råkade häromdagen halka omkull med den påföljd att han starkt vrickade sig i ena foten.

Han vårdas i hemmet.

Ur Smålandsposten N:o 45 Lördagen den 21 Mars 1903.

Olyckshändelse. Då hemmansegaren J. Knutsson i Knoxhult, Härlunda, häromdagen skulle hemforsla ved råkade han halka med den påföljd, att han afbröt ena benet. Han förbands af läkare och vårdas i hemmet, skrifves till oss.

Ur Smålandsposten N:o 46 Måndagen den 23 Mars 1903.

Stenindustrin, inom Härlunda socken tyckes vara på väg att få ett godt uppsving. Å en utgård under Knoxhult har verkmästare S. Bengtsson från Gisslaboda, Örkened socken, för 15 kr. pr kubikmeter arrenderadt brytningsrätten af svart granit. Arbetet har under ett års tid pågått och gifvit goda resultat, hvadan arrendatorn mer och mer forceradt arbetet derstädes, bl.a. genom anläggande af nya utfartsvägar till bygdevägen, som leder mot Ålshults station, dit stenen transporteras för vidare befordran till Österrike via Karlshamn. Stenen exporteras dels i råblock och dels finhuggen efter från köparen i utlandet insända ritningar. Den jordegare, hvilken gynnats af bergatrollen och fått sig beskärd en massiv kulle, af det nu gällande svarta guldets, har i dessa stenindustriens tider skäl att prisa sig lycklig, skrifver en meddelare till Sm. P:n.

Ur Smålandsposten N:o 49 Måndagen den 30 Mars 1903.

En som stal "lyckans stjärna". Inbrottsstöld begicks nyligen hos torparen Andreas Nilsson, Verahult, Härlunda socken, skrifves till Sm. P:n. Vid tillfället vistades Nilsson borta. Föröfvaren af stölden har genom uttagning af ett fönster skaffat sig tillträde till stugan, och der tillgripit ett musikinstrument, ett positiv, tillhörigt Nilssons son, ett parti klädespersedlar och ett paket innehållande "lyckans stjärna", hvilka han haft tid till att uppsnoka fastän de fått sin plats under en säng. För inbrottsstölden misstänkes en kringstrykande person från Kristianstadorten, hvilken samma dag låtit höra positivets gälla toner i närheten af den plats der stölden begåtts. Stölden har för ortens kronobetjening blifvit anmäld. Nu beror det på om han kan spela denna roll så, att han ostörd får behålla sin lyckas stjärna.

Ur Smålandsposten N:o 74 Torsdagen den 14 Maj 1903.

Kyrkbröllop. I Härlunda kyrka vigdes i söndags komministern derstädes C. Hjertström och fröken Jenny Schultz, dotter till framlidne kaptenen vid Vestmanlands regemente, Aug. Schultz och hans likaledes framlidna maka, född Bolander. Vigseln förrättades af kontraktsprosten L. Fries i Vestra Thorsås. Kyrkan var prydd med lefvande växter. Närboende hade täfvlat att för detta ändamål få släppa till sina krukväxter. Talrika åskådare öfvervoro den högtidliga akten. Det är nu 13 år sedan något kyrkbröllop egde rum inom församlingen.

Ur Smålandsposten N:o 80 Onsdagen den 27 Maj 1903.

Hotande tillbud till eldsolycka, yppade sig häromdagen hos hemmansegaren Peter Bengtsson i Billarp, Härlunda socken. Genom gnistor från skorstenen antändes taket å byggnaden, och elden fick ganska stor utbredning, innan släckningsarbetet kunde påbörjas. Tack vare tillskyndande personers energi och rådighet lyckades man dock till slut blifva herre öfver elden.

Ur Smålandsposten N:o 91 Onsdagen den 17 Juni 1903.

Biskopsvisitation, har som förut omtalats i dagarne hållits i V. Thorsås pastorat. Specialvisitation förrättades i Härlunda fredagen den 12 dennes med början kl. 2 e.m. Jemte biskopen N.J.O.H. Lindström som assisterades af konsistorienotarien Gust. Sundberg och kontraktsprosten L. Fries i V. Thorsås hade kommit tillstädes. Folkskoleinspektören C. O. Arcadius och komministern A. Herrlin i Aringsås.

Förrättningen började med avsjungandet af ps. 324 v.1 och bön af komministern på stället C. Hjertström. Sedan vidtog genast förhör i bibelläsning och katekes med barnen i första folkskolan i Häradsbäck och mindre folkskolan i Spjutaretorp, först af deras resp. lärare och lärarinna och sedan af visitator. Efter förhörets slut uttryckte biskopen sin glädje öfver hvad sätt barnen hade blifvit undervisade, och talade uppmuntrande, kärleksfulla ord till de små, samt vände sig slutligen till de äldre, som oaktadt det var sockendag, mangrannt infunnit sig, med en till hjertat gående förmaning att i ord och gerning alltid förevisa det unga släktet med ett gott exempel hvarpå han nedkallade Guds välsignelse öfver församlingen, som svarade med det trefaldiga amen. Slutligen sjöngs ps. 124 v. 4. Den högtidliga lärarika akten gjorde på ett närvarande och varaktigt intryck på de närvarande.

Derefter visiterades kyrkan och dess tillhörigheter, och vitsordade biskopen, det var i godt skick. Kyrkan, nymålad och för öfrigt uppsnyggad, med nytt antependium af rödt kläde med broderade bårder och kors i guld och silke, samt altarrunden stoppad och klädd i röd plysch, tedde sig nu så vackert. Kyrkogården med sina sandade gångar och trappa af svart granit sina likformiga och alla med vintergröna beväxta grafvar gjorde ett intryck af snygghet och ordentlighet.

Äfvenledes besågs sockenhuset som jemte bostad för lärarinnan och kommunalrum inrymmer lokaler för flickskola och småskola, och der sockenstugorna inredts, den ena till småskolesal och den andra till aflämningsrum för folkskolebarnen. Visitator påpekade liksom folkskoleinspektören förut anmärkdt att folkskolesalarna äro för mörka, hvilket bör afhjelpas genom öppnandet af flera fönster.

Efter förrättningens samlades till middag i den närbelägna, nyuppförda och rymliga prestgården. Icke blott biskopen och de närvarande prestmännen och folkskoleinspektören, utan äfven ett stort antal inbjudna församlingsboar.

Ur Smålandsposten N:o 101 Måndagen den 6 Juli 1903.

En nästan tam elgtjur, uppehåller sig, skrives till Sm. P:n., med förkärlek å hemmanet Björnhult i Härlunda socken. Han betar gerna i lugn och ro med gårdens fäkreatur, men hästar tycks han ännu ha respekt för. I våras, då bonden var ute på en odling och harfvade, kom den store grymme hornpellen och stod alldeles stilla och betraktade såväl häst som körsven. Denne sistnämnde å sin sida stannade för en stund med sitt arbete för att bese detta skogens högdjur, men nyfikenheten hade till följd att elgen begynte gå fram mot landtmannen och hästen. Ett ögonblicks betänketid – och karl och häst satte af i traf mot hemmet, förföljda af hack i häl af elgen, som endast marscherade och vände om nära gården.

Ur Smålandsposten N:o 134 Onsdagen den 2 September 1903.

Misshandlade, blefvo sistlidne fredag hemmansegaren Bengt Håkansson i Bromåla, Härlunda, och hans hustru af ett par i orten bosatta ”rackare”. Håkansson blef å sin egen gårdsplan utan någon anledning öfverfallen af de nämnda våldsverkarne och hans hustru fick en och annan ”släng af slefven”, då hon skyndat sin man till hjälp.

De epidemiska sjukdomarna, difteri har utbrutit inom Härlunda socken der många barn äro angripna af sjukdomen. Skolorna i Häradsbäck har med anledning deraf blifvit inställda. Platsen har besökts af e. provinsialläkaren H. V. Kindblom.

Ur Smålandsposten N:o 140 Lördagen den 12 September 1903.

Kreatursmötet i Härlunda, i onsdags var, skrifves till oss, i följe af det ihållande regnvädret fåtaligt besökt. Tillförseln af kreatur var ringa, handeln var dock ganska liflig och kreaturen betingade medelmåttiga priser. Af landmannavaror och slöjdalster var mycket litet torgfördt och rönte i öfrigt föga afsättning.

Ordningen var god.

Ur Smålandsposten N:o 158 Onsdagen den 14 Oktober 1903.

Ransakning å Wexjö cellfängelse, inför Allbo häradsrätt. Våldsdådet i Bromåla, Härlunda. Tattaren K. G. Vieslander i Bromåla och Anders Nilsson i Verahult, hvilka öfverfallit och misshandlat hemmansegaren Bengt Håkansson och hans hustru Kristina Persdotter i Bromåla, fingo idag sin dom efter det att vittnet, ynglingen Otto Svensson idag afgifvit ett vittnesmål, som öfverensstämde med hvad hans fader, hemmansegaren Sven Olsson vid föregående rättegångstillfälle anfördt. Båda vittnena vitsordade protokollet från det polisförhör, kronolänsman J. A. Dahl hållit omedelbart efter det våldsdådet blifvit begånget.

Anders Nilsson dömdes till straffarbete i 10 månader och K. G. Vieslander till straffarbete i 10 månader och fängelse i 2 månader, förvandlat till straffarbete i 11 månader, och skulle svarandena ersätta målsegaren för sveda och värk med resp. 100 och 50 kronor.

Ur Smålandsposten N:o 168 Lördagen den 31 Oktober 1903.

Glömda på ålderdomen. En af Härlunda församlings äldste innevånare, en 90-årig backstugusittare, bor – skrifves till Smålandsposten – jemte sin sjuka gumma i en liten stuga belägen i en af socknens otillgängligaste utkanter. Trots vådor och umbäranden af alla slag, som de båda gamla och orkeslösa äro, vill mannen icke flytta från sin stuga der han, isolerad från den öfriga världen, lefver i gångna tider.

Till kojans mörka tafla hör, att i grannsocknen bor tre af deras gifta döttrar, hvilka oakadt de äro i ganska goda omständigheter, ej taga notis om sina åldriga föräldrar. På 10–30 år har de ej hugnat dem med ett enda besök.

Ur Smålandsposten N:o 170 Onsdagen den 4 November 1903.

Entreprenad å vägbyggnad. Vid auktion å vägen till Ryd i Almundsryd till Siggaboda, Härlunda socken hvilken auktion försiggick å hotellet i Ryd den 16 oktober, stannade det lägsta budet 16,350 kr., på hemmansegaren Ola Gummesson i Knapatorpet och hemmansegaren M. Hall i Ryd.

Ur Smålandsposten N:o 172 Lördagen den 7 November 1903.

Spår af forntida industri. Till Smålandsposten skrives: Å hemmanet Björnhult i Härlunda sn. liksom i ett närliggande hemman i Skåne har ute i utmarken hittats gamla högar af jernslag som i förening med andra tecken utvisa med hvarandra, att något jernbruk i mindre skala varit anlagdt derstädes. Råvaran har förmodligen funnits i en närliggande bäck. Traditionen vill veta att snapphanarne på sin tid haft en ”mekanisk verkstad” der i orten. Göingarna äro af gammalt bekanta för sin färdighet i smidesväg, de så kallade snapphanebössorna vitsorda densamma. Dessa på sin tid fruktansvärda vapen, af hvilka några exemplar ännu äro till varandes, ådraga sig ännu beundran för sin smäckra modell och goda egenskaper som skjutvapen.

I sammanhang härmed kan nämnas att bössfabrikationen i orten äfven följdt med sin tid. Så t.ex. tillverkas hagelbössor inom Örkened, som alltid ansetts som de bästa i marknaden. Särskildt äro stockarna verkliga mästerverk i skulpturkonst.

Ur Smålandsposten N:o 176 Lördagen den 14 November 1903.

En gammal becktillverkare. Kockt beck af minst 5,000 ton tjära påstår sig en 80-årig man Kasper från Härlunda hafva gjort under de 50 år han sysslat dermed. Detta är ock högst sannolikt, enär Kasper drifvit affären i stor skala och tjärbränning varit en af ortens hufvudsakliga inkomstkällor. Kasper har för det mesta haft afsättning för sin vara åt Norrland och Öland. Han har med sitt arbete beredt sig en tryggad ställning på ålderdomen, är ännu kry och arbetsam och kokar ännu en gryta.

Ur Smålandsposten N:o 15 Torsdagen den 28 Januari 1904.

Det becket drog! En temligen åldersdigen och tillika långhårig skomakare i södra delen af ett Smålands härad känd för sin stora snålhet, besökte häromsistens, skrives till oss, ortens handelsman för att göra inköp och lofvade omkring i butiken samt fick dervid bl.a. syn på några riktigt rara beckskrufvar, sådana der tingestar Ni vet som kostar 25 öre stycket, och som lära vara nödvändiga i skomakarens yrke. Kliptomanen ansatte gubben och i ett, som han trodde, obehöfvat ögonblick högg han en beckskruf och gömde den raskt i sin stora hattkulle. Men sonen till handlaren och ett par andra personer hade emellertid observerat tilltaget och de utfunderade en infernalisk hämnd. Till den ändan frågade han alla de närvarande om det inte skulle smaka bra med en kaffegök i kylan. Jo, det voro alla med om, och med skomakaren i täten tågade så sällskapet in i privatbostaden, der gubben placerades så nära den glödheta kakelugnen som möjligt, alltjemt

med hatten på, enär som han ursäktade sig, ”han var van vid det hemma”. Efter lång väntan kom äntligen kaffet och den första göken dracks. Gubben satt som på nålar, men både handlaren och de öfrige visade en sådan uppsluppen vänlighet och oafslätlig uppmärksamhet mot honom att ingen rimlig anledning fanns för honom att bryta laget. Innan andra göken tömts, började – Oh! fasa – emellertid becket att rinna på båda sidor om öronen på gubben, och nu kunde de närvarande icke längre återhålla det hejdlösa skrattet. Gubben lommade slok och beckörad hem till sin gumma, som nog fick ett styft dagsverke, när hon skulle göra gubben till människa igen i ”kalufsen”.

Ur Smålandsposten N:o 26 Onsdagen den 17 Februari 1904.

De ”kloka gummorna” försvinna. Enkan Ingegerd Bengtsdotter från Spjutaretorp i Härlunda, en vidt öfver sin ort ”klok gumma”, gick häromdagen ur tiden i en ålder af öfver 80 år, skrifves till Sm. P:n.

Hon var ofta anlitaad i såväl Skåne som Blekinge och Småland. Det var på en resa söderut som hon insjuknade och dog, innan hon hunnit nå sitt hem. En i flera årtionden utöfvad verksamhet hade gifvit henne en icke ringa praktisk kunskap om olika sjukdomars symptom och behandling. Och så finnes det många både yngre och äldre personer som hos sig har henne att tacka för återställd helse.

Ur Smålandsposten N:o 30 Onsdagen den 24 Februari 1904.

Vägärende. Vid pröfning af fyra särskilda besvär, som anförds öfver k. bfhdcs i Kronobergs län utslag af den 31 juli 1902, angående ny vägdelning i Allbo härads väghållningsdistrikt, har kammarkollegium icke funnit skäl göra annan ändring än att den i k. bfhdcs utslag omförmälda bygdevägen norr om Härlunda öfver Björkeryd och torpet Hålevik samt vidare öfver Horgemo till bygdevägen mot Ulfö stationsväg förklarats icke skola ingå i den förestående nya vägdelningen inom distriktet.

Ur Smålandsposten N:o 41 Måndagen den 14 mars 1904.

Fy, pojkar! Ofta förekommer att en del glada ynglingar i en af länets södra socknar under rusets inflytande hojta och skrika och föra ett fasligt oväsen, som stör de närboendes nattro samt gör att fredliga människor knappast våga färdas fram på allmän landsväg. Så hände t.ex. en qväll i den gångna veckan att några ynglingar i åldern 18 – 20 år hade inmundigat lite för mycket af den svenska nektar´n, och för att ge utlopp af sin glädje togo de sig för att kullkasta utmed vägen befintliga ved- och timmerhögar, dessutom bortburo de ur en s.k. ”basta” några stycken linbråtar samt placerade dem i en brunn, tillhörig bastans egare.

Allt detta försiggick under det värsta oljud. När skall männe bildningen i våra bygder ha stigit så pass högt, att dylikt anses som en skam och ej såsom heder, frågar vår bygdemeddelare.

Ur Smålandsposten N:o 108 Lördagen den 16 Juli 1904.

”**Gamle fädokorn**”, i Härlunda död. En under ofvanstående namn vidt i orten bekant man, alias Magnus Bengtsson i Häradsmåla, Härlunda socken, har i dagarna aflidit 74-årig. Med sjelfstudium och en lång praktik hade gifvit honom rätt säker blick för djursjukdomarne.

Ur Smålandsposten N:o 145 Måndagen den 19 September 1904.

Oxmötet i Härlunda, i onsdags var talrikt besökt. Handeln med kreatur gick trögt till ytterst låga priser. Handeln med torgförda varor gick något bättre. Vädret var vackert och ordningen god, skrives till oss.

Ur Smålandsposten N:o 157 Måndagen den 10 Oktober 1904.

Ett jernvägsförslag, inom Härlunda, har nu åter väckts till lif, omtalar en korrespondent till Smålandsposten. Platsen har besökts af bl.a. trafikchefen i Sölvesborg. Ett allmänt sammanträde skall i dagarna hållas i Härlunda i och för frågans vidare utredning. Den projekterade jernvägen tänkes dragen från Lönsboda tangerande Härlunda och med sträckning troligen till någon station å Karlshamn-Wislanda jernväg. Att ortsinnebyggarna ännu hålla sig pessimistiska gentemot det nya förslaget är ej att förtänka dem, då flera jernvägsplaner i deras ort lidit skeppsbrott, fast man visst icke är blind, för den ekonomiska vinst som skulle komma dem till del, ifall en jernväg droges fram genom deras skogrika, ja hvarför icke moss- och stenrika bygd.

Ur Smålandsposten N:o 162 Onsdagen den 19 Oktober 1904.

Härlunda kommuns jernvägsplaner. I Malmötidningen läses, Härlunda kommun har till styrelsen för Sölvesborg–Olofström–Elmhult jernväg inlemnat ett förslag om byggande af en jernväg från Lönsboda eller Dufhults station till Häradsbäck, hvilken jernväg sedan sannolikt skulle fortsätta till Norraryd. Projektet ifråga lär vara nära sin lösning, enär för enskild aktieinteckning skulle erfordras endast 75,000 kr., hvilken summa uppgifves vara i det närmaste fulltecknad.

Beträffande linien för banans framkomst lära meningarna dock vara något delade, alldenstund det största flertalet önskar banan dragen från Lönsboda–Tosthult–Billarp–Häradsbäck. Den skulle då komma i nära förbindelse med de stora granitbergen. Andra åter önskar den dragen från Dufhult, enär den då skulle bli kortare och billigare än den andra linien. Komme banan att utgå från Lönsboda, skulle den ha utsigt att genom A. K. Fernströms banas förläggning till Sibbhult, komma i direkt förbindelse med Kristianstad.

Ur Smålandsposten N:o 173 Måndagen den 7 November 1904.

En något obefogad rädsla, har den senaste jordbävningen åstadkommit inom vissa orter bland enskilda personer, skrifves till oss från Härlunda. De tro nemligen att vår gamla planet håller på att falla samman i sina fogningar och att de sista starka jordstötarna endast vore förebud till den snart inträffande katastrofen och mensklighetens undergång.

Undantagare i 43 år, har Härlunda församlings äldste medlem, 92-årig Jöns Karlsson från Häradsbäck varit. Karlsson som nu måst intaga sängen, har årligen från sitt forna hemman uppburit 1,000 daler in natura eller kontanta penningar. Till samma lilla hemman hör ännu ett undantag men undantagsgifvaren tager saken från den gemytliga sidan, berättar en meddelare till Sm. P:n.

110 afkomlingar, har en 90-årig gumma inom Härlunda nöjet att varit stammoder till, meddelas Sm. P:n., och gumman hoppas att ättlingsskaran i de olika leden ökas med ännu ett och annat, innan hon samlas till sina fäder.

Ur Smålandsposten N:o 189 Måndagen den 5 December 1904.

En rask åldring, är 82-årig torparen Samuel Nilsson från Björnhult i Härlunda. Han sköter ännu sitt stora torp samt går i dagsverken på gården, och tycker att denna raskhet och lefnadsform är till gagn för kroppen. Det kan tilläggas att Nilsson aldrig har varit vän af rusdrycker o.d.

Ur Smålandsposten N:o 7 Torsdagen den 12 Januari 1905.

Hedrad kommunalman. Härlunda sockenmän uppvaktade häromdagen genom en deputation sin kommunalordförande, Håkan Johansson i Knoxhult och öfverlemnade till honom ett guldur, hvartill medel insamlats genom subskription. Samtidigt uttryckte organist W. S. Hultstrand de närvarandes och de öfriga sockenbornas tacksamhet till hr. Johansson för den 21-åriga tid han handhaft och på ett nitiskt och förtjenstfullt sätt ombesörjt kommunens angelägenheter. Djupt rörd öfver den vänliga uppmärksamhet, som egnades honom tackade hr. Johansson de närvarande som samtliga inbjödos till supé.

Ur Smålandsposten N:o 9 Måndagen den 16 Januari 1905.

En sorglig händelse, timade härförleden i Härlunda, då två minderåriga barn, tillhörande förtennaren Ernst Andreasson från Verahult, lemnats ensamma en stund hvarvid den äldre tagit sig orådet före att ösa saltsyra i munnen på det yngsta barnet, som dog efter sex timmars ohyggliga plågor, skrifves till oss.

Ur Smålandsposten N:o 42 Onsdagen den 15 Mars 1905.

Ett ledsamt samvetsäktenskap. En ung man från Härlunda socken hvilken i flera år vistats i Danmark, hade derstädes stiftat bekantskap med en blekingsjänta, med hvilken han ingick s. k. samvetsäktenskap. Efter någon tids sammanvaro behagade samvetsbruden att rymma sin väg och som ett litet minne medtog hon den gemensamma kassan, 5 à 600 kr., meddelas Sm. P:n.

Granitindustrien. Landtbrukarne O. Håkansson och M. Bengtsson från Krampamåla, Härlunda, har till en tysk firma sålt ett parti svart granit till ett pris af 10 kr. pr. kbm., skrives till Sm. P:n.

Ur Smålandsposten N:o 69 Onsdagen den 3 Maj 1905.

Frågan om anstalt för tuberkulösa i Härlunda. Sedan svenska nationalföreningen mot tuberkulos genom skrifvelse till Härlunda kommun gjort förfrågningar, huruvida kommunen vore villig att lämna fri byggnadstomt ifall en anstalt komme att anläggas å platsen, beslutades å extra kommunalstämma derstädes den 16 sistlidne april att en af sockenborna, som vore villiga att upplåta dylik plats, skulle inlemna skriftlig förbindelse till kommunalordföranden. Till i söndags då förnyad stämma i ärendet förekom hade flera sådana förbindelser från olika platser inom församlingen inkommit. Bl.a. erbjöd sig organist S. W. Hultstrand att å sin tomt invid kyrkan belägna lägenhet upplåta nödiga tomter fritt. Sakens vidare utvecklingär föremål för lifligt intresse i Härlunda, skrives till Sm. P:n.

Ur Smålandsposten N:o 147 Torsdagen den 21 September 1905.

Marknaden i Härlunda, gynnades, skrives till oss, med ett af det herrligaste sommarväder. Handeln med torgförda varor tycktes gå raskt undan, tillförseln af kreatur var dock ej synnerligt stor och omsättningen i förhållande dertill. Priserna voro medelmåttiga. Ordningen var jembförelsevis god.

Ur Smålandsposten N:o 171 Torsdagen den 2 November 1905.

En modig skogens veteran. Till Sm. P:n., skrives: En större elgtjur har under de senaste 15 åren uppehållit sig i södra delen af Härlunda socken, och har han under denna tid alltid gjort regelbundna utflykter, en gång i månaden ned mot Örkened socken i Skåne. Ingen hjelte från manchuriska slagfälten har kunnat vara mera utsatt för gevärselden än denne gamle skogsveteran. Det har skjutits med gevär och bössa, med kulor och – hagel flerfaldiga gånger på och efter honom. Han har ibland visat sig blesserad af ohyggliga skottsår. Det oaktadt har han ej blifvit folkskygg utan passeradt lugnt förbi boningshusen, obekymrad om några nyfikna åskådare följt efter honom. I fjor fick han vid ett dylikt tillfälle på en skånetur ett svårt hagelskott! på 15 meters afstånd, han endast stannade då och såg förvånadt och föraktfullt på jägaren en stund, hvarpå han lugnt fortsatte sin färd. Vid senaste jaktsäsong trodde alla, att gamle hjelten fått bita i gräset. Det var därför ett litet särskildt nöje att nu efter att snö fallit än en gång få se spåren efter hans väldiga klöfvar på hans vanliga marschrouten.

Ur Smålandsposten N:o 190 Onsdagen den 6 December 1905.

Ett tack för god vård. För något öfver 40 år sedan ankom till en backstugusittare inom Härlunda en liten gäst från allmänna barnhuset i Stockholm. I tarfliga och små omständigheter växte pysen på torpet tills han blef konfirmerad, då han på egen hand fick börja sin bana. Han tycktes dock under tiden ha tillegnat sig en god del af den småländska energien, ty i Stockholm dit han förlade sitt arbetsfält, blef han snart en burgen man och har allt mer och mer förkofrat sig under årens lopp. Under tiden har dock aldrig de fattiga fosterföräldrarna från det låga torpet i den aflägsna smålandsbygden lemnats ur sigte, utan besökte han dem personligen och sände dem penningunderstöd. På senare tiden har han tidtals om somrarna med sin fru vistats i fosterhemmet.

Nu härförleden dog den gamle fosterfadern, och i söndags egde hans jordfästning rum och det var på ett sätt som hedrade såväl den gamle som ock i mindre grad hans fosterson. Fostersonen, nu fabrikör S. Lindberg, som bekostat det hela, var sjelf närvarande och skänkte vid samma tillfälle, förutom 10 kr. till kyrkan, 300 kr. till julklapp åt de fattiga inom socknen, skrifves till Sm. P:n.

Ur Smålandsposten N:o 30 Lördagen den 24 Februari 1906.

Afliden 94-åring. Härlunda församlings äldste medlem Jöns Carlsson i Häradsbäck, afled den 21 dennes i sitt 94:de år. Då han 1861 till sin son afträdde 1/8 mtl i Husjönäs, betingades visst årligt undantag, hvilket de senare 25 åren utgått kontant, och har derefter beräknadt, detta hemmansegare, (nuvarande egarne lemna dessutom till sina anhöriga hvarsitt underhåll) till den aflidne under 45 år betalt för detta undantaget 7,500 kr. Till deras heder bör nämnas, att de aldrig knotat deröfver, skrifves till Smål. P:n.

Ur Smålandsposten N:o 51 Måndagen den 2 April 1906.

Afliden åldring. F. becksjudaren Håkan Jonsson från Spjutaretorp i Härlunda afled häromdagen helt hastigt i en ålder af 87 år. Jonsson som i sin krafts dagar var hvad man kan kalla en kärnkarl af gamla stammen, har i sin hembygd tillverkat en myckenhet beck, hvilken vara han sedan afytttrat i städerna särskildt i Blekinge. Att dessa stadsresor som måste ske efter häst eller oxar, kunde vara mera vådliga än en Amerikaresa nuförtiden, kan man finna af den gamles berättelser, blefvo resenärerna icke öfverfallna i skogarna så blefvo de det oftast å de många dåtidens krognästen. Det skulle fylla volymer, om man ville berätta om de äfventyr Jonasson, å sina många resor upplefvat. Ve den som vågade störa "Kaspar" der han tronade å sina becktunnor, skrifves till Smål. P:n.

Ur Smålandsposten N:o 55 Måndagen den 9 April 1906.

Skolorna i Härlunda, som på grund af smittosamma sjukdomar inom församlingen, som länge har varit stängda har nu åter öppnats.

Ur Smålandsposten N:o 56 Onsdagen den 11 April 1906.

Råhet som bör näpasas. Vid komministerbostället i Härlunda företog sig en berusad slyngel att sparka och slå på dörrar och fönster. Han var emellertid alltför berusad för att kunna åstadkomma allvarlig skada. Attentatet anses vara en akt för hämnd mot komministern, som försökt att afstyra ofoget att anordna danstillställningar med riklig tillgång af öl och annan spirituosa.

Ur Smålandsposten N:o 59 Onsdagen den 18 April 1906.

Torgdagen i Härlunda, den 11 dennes gynnades af prägtigt sommarväder och var talrikt besökt. Handeln med torgförda kreatur gick lifligt. Priserna voro något öfver medelmåttan. Ordningen var den bästa, skrifves till oss.

Ur Smålandsposten N:o 62 Måndagen den 23 April 1906.

Pojkstreck som borde straffas. En 15-årig pojkslyngel af ligatyp från Tjufön i Örkened, företog sig häromdagen, att i den skarpaste vårtorkan antända en ljunghage norr om Smålandsgränsen, tätt vid en liten stuga, som beboddes af en gammal orkeslös gubbe. Lyckligtvis anlände folk som efter energiskt arbete, lyckades dämpa den lössläppta elden. Märkvärdigt nog ser det ut som om den unge nidingen skulle undslippa alla efterräkningar.

Ur Smålandsposten N:o 85 Onsdagen den 6 Juni 1906.

En gammal riktig orlofssedel, åt systemet att bränna skogsmark hittar vi i ett protokoll vid en laga skiftesförrättning i Häradsbäck, Härlunda, hvilken hölls 1839 af dåvarande förste landtmätaren i Kronobergs län P. J. Forssman. Han skrifver i protokollet:

”Efter verkställd utstakning och rörläggning af de senast tillkomne skifteslinierne, företogs besigtning af ståndskogen i och för jemkning af densamma, der behofvet så påkallar, hvarvid utröntes, att hvad barrskogen angår, så erfordras icke någon jemkning derå, emedan delegarne sjelfva derom långt för detta dragit sorg mest medelst svedjande och det förödande s.k. dragbrännandet, som så i grund förstör och misshandlar marken, att sällan någon skogsplanta der i flera mansåldrar är att påräkna, hvarföre också den eller de, som sådant verkställer eller låtit verkställa icke kunna undgå efterkommandes förbannelser”.

Ur Smålandsposten N:o 145 Onsdagen den 19 September 1906.

En större elgtjur, sköts af ett jaktsällskap i Härlunda den 12 dennes.

Ur Smålandsposten N:o 150 Torsdagen den 27 September 1906.

Härlunda kyrkogård och skolplan. Härlunda församling hade hos k. m. anhållit om tillstånd att genom expropriation förvärfva vissa egofigurer från 1 mtl. Häradsbäck till kyrkogård, kyrkbacke, sockenstuga och skolplan, skolträdgård, tomt för kyrkstallar och plan för skolhuskällare och har k. m. funnit för godt, att bifalla den gjorda ansökningen.

Ur Smålandsposten N:o 195 Lördagen den 15 December 1906.

Järnvägslinie Dufhult-Härlunda? Från Dufhult station å Sölvesborg-Elmhults järnväg har i dagarne afslutats stakning och undersökning för järnväg till Häradsbäck vid Härlunda kyrka, 15 kilometer, och har terrängen befunnits mycket god och billig för anläggning af järnvägen, som kommer att tangera stora torfmossar, många granitfyndigheter samt skogshemman, hvadan säkra insigter för en lönande trafik förefinnes. Man tror meningen är att fortsätta på nyåret med undersökningen åt norr i exempelvis Vestra Thorsås i närheten af Lönashult o.s.v. der terrängen och förhållanden bäst passar, skrifves till Sm. P:n.

Ur Smålandsposten N:o 4 Måndagen den 7 Januari 1907.

Ett tack för godt arbete. Från intressenter i den nyanlagda bygdevägen Häradsmåla – Blekingegränsen inom Härlunda socken öfverlemnades häromdagen till byggnadskomiténs ordförande hemmansegaren A. Svensson i Husjönäs en präktig synnerligen dyrbar kaffeservis. Samtidigt framfördes ett tack för den energiska verksamhet hr. Svensson egnat å den för orten så gagnarika nu fullbordade vägen.

Ur Smålandsposten N:o 17 Onsdagen den 30 Januari 1907.

Entreprenad å skolhusbyggnad. Vid nyligen hållen entreprenadauktion i Häradsbäck för uppförande af ny skolsal, samt inredning af den gamla till lärarebostad, stannade för arbetet byggmästare S. M. Jonasson Spjutaretorp med 3,000 kr., meddelas oss.

Ur Smålandsposten N:o 32 Måndagen den 25 Februari 1907.

Härlunda skytteförening och kommunbibliotek. Kungl. arméförvaltningen har tilldelat Härlunda skytteförening ett anslag af 500 kr. till ordnande af skjutbana i Häradsmåla, hvarjemte äfven 75 kr. tilldelats Härlunda kommunbibliotek, skrifves till oss.

Ur Smålandsposten N:o 112 Måndagen den 22 Juli 1907.

Eldsvåda och spillda människolif. Eld utbröt vid 5-tiden i lördags morse i Barkhult såg och qvarn i Virestad. Elden grep omkring sig med sådan våldsamhet, att bugnader och lager inom kort voro ett enda glödande eldhaf, hvadan inga räddningsförsök kunde vidtagas. Af de i qvarnkammaren sofvande 6 arbetarne befarar man att en, 65-årig Karl Johan Persson, blifvit innebränd. Drängen Christian Johansson blef så svårt bränd att man intet hopp hyser om hans vederfående. Sedan han i lördags f.m. nödtorftigt förbundits af d:r Söderberg i Elmhult, transporterades han med blandade tåget 752 på middagen till Wexiö lasarett. Äfven de öfriga arbetarne blefvo, då de skulle rädda sig mer eller mindre skadade. Det stora lagret, blef fullständigt förstördt, deraf björk- och bokplankor för omkring 5,000 kr. Byggnader med maskiner lära hafva varit försäkrade för endast 15,000 kr., men voro säkert värde 20,000 kr. Lagret var oförsäkradt, hvadan egaren hr. C. A. Hultqvist, Fanaholm, gör en afsevärd förlust, skrives till oss.

Enligt hvad vi idag erfarit, har den 18-åriga drängen Christian Johansson under natten till söndagen aflidit å Wexiö lasarett till följd af de vid branden uppkomna skadorna, hvarjämte farhågan att K. J. Persson skulle ha omkommit i lågorna besannats, i det man ibland ruinerna i den härjade bostaden funnit hans förkolnade lik.

Ur Smålandsposten N:o 118 Onsdagen den 31 Juli 1907.

En vacker hyllning, bereddes af församlingsbor inom Härlunda församling då organisten och folkskolläraren V. S. Hultstrand för några dagar sedan då hr. Hultstrand hemkom efter att ha tillbragt sina ferier vid Ryds badort. Ett kaffebord var dukadt och smyckadt med blommor och grönt.

Under lärare Hultstrands bortovaro har församlingen låtit inreda en ny rymlig bostad åt honom och hans familj.

På grund af denna uppföring och särskildt för den uppvaktning, som församlingsborna visat sin lärare, höll hr. Hultstrand ett anslående tal, hvori han uttryckte sin tacksamhet till församlingsborna för det förtroende, som visats honom under hans verksamhetstid inom Härlunda församling, skrives till oss.

Ur Smålandsposten N:o 199 Torsdagen den 19 December 1907.

Petitionslistan, till förmån för kristendomsundervisningen i våra skolor har inom Härlunda församling erhållit 670 namnunderskrifter från kyrkligt myndiga män och kvinnor. Församlingens hela folkmängd uppgår till ej fullt 1,600 personer.

Ur Smålandsposten N:o 5 Lördagen den 11 Januari 1908.

Slädparti, med 20 st. slädar var anordnat i Härlunda den 4 dennes. Färden styrdes från Häradsbäck till Fanaholm och åter. Efter återkomsten intogs supé, hvarefter dansen trädde till fram på småtimmarna. Ingen spirituosa serverades.

Ur Smålandsposten N:o 30 Måndagen den 24 Februari 1908.

Olyckshändelse. En minderårig son till hemmansegaren J. Petersson i Knihult, Härlunda socken, var häromdagen tillsammans med sin äldre broder ute och körde stockar, då vagnen med lasset stälpte och föll med hela sin tyngd på den yngre brodern. Efterskickad läkare konstaterade, att några refben voro brutna.

Ur Smålandsposten N:o 58 Måndagen den 13 April 1908.

Torgdagen i Häradsbäck, Härlunda i torsdags var på grund af det vackra vädret rätt talrikt besökt och förhållandevis stor kreatursstock var sammanförd der. Men i likhet med förra veckans marknader i Holje och Lönsboda var omsättningen af djuren ej nämnvärd, medan af hemindustrien utförda varor gick kommersen något bättre.

Ordningen var god meddelas oss.

Ur Smålandsposten N:o 78 Onsdagen den 20 Maj 1908.

Öfverfallna och slagna, blefvo häromdagen tvenne bröder Oscar och Otto Karlsson från Karsemåla, Härlunda socken. Våldsverkarne, en hemmansegare med son, hvilka beväpnade med stenar och en gödselgrep öfverföllu de båda bröderna medan dessa voro sysselsatta med vårarbete på maden. Resultatet af kalabaliken blef stora krossår i brödernas hufvuden. Emedan en af bröderna svimmade, den andre sprang in i stugan efter en bössa, hvarmed han schasade af våldsverkarne.

Kan undra om polismyndigheterna å platsen blandat sig i saken!

En stöld, begicks sistlidne söndag å Härlunda skjutbana innan skyttarna anländt. En utom skytteföreningen stadd person hade passat på tillfälle och plundrat skyttarnes ammunitionsförråd, som för tillfället var tillgängligt. Man har godt hopp om att den långfingrade får sin välförtjenta näpst.

Ur Smålandsposten N:o 119 Onsdagen den 5 Augusti 1908.

Fynd från ofredens dagar. Vid gräfning i en mosse i Husjönäs, Härlunda, har hittats en del kanonkulor i jorden, skrives till oss. De af rost anfrätta projektilerna torde ha vexlats mellan svenskar och danskar under snapphanefejden, då en drabbning lär ha utkämpats på de isbelagda sjöarne.

Ännu en järnvägslinie inom Härlunda? För närvarande pågår stakning af en järnvägslinie, som utgår från Vilshults station å Sölvesborg-Olofström-Älmhults järnväg, tangerar Kyrkhult i Blekinge, fortsätter till Härlunda, eventuellt Vislanda eller någon annan station vid stambanan som slutpunkt, skrives en vår meddelare.

Ur Smålandsposten N:o 142 Måndagen den 14 September 1908.

Amerika återbördar. Ett ovanligt stort antal svensk-amerikanare har under sommarens lopp återvändt till Härlundaorten. Några hafva kommit till Sverige endast som gäster, men de flesta ämnar allt framgent att stanna qvar i gamla Sverige, som enligt hvad de säga betydligt ”ryckt upp sig”, skrifves till Sm. P:n.

Torgdagen i Häradsbäck, i onsdags var fåtaligt besökt. Det vackra vädret hade lockat landtmännen att stanna hemma vid sina sädesskjudlar. Priserna på nötboskap voro normala. Handeln med torgförda varor gick bra. Ordningen var god.

Ur Smålandsposten N:o 188 Onsdagen den 3 December 1908.

Ett afgjort ärekränkingsmål. I ett ärekränkingsmål mellan hemmansegaren P. O. Persson, Torbjörnshult i Härlunda, käreande, och nämndemannen Håkan Johansson i Knoxhult, svarande, har å lagtima hösttinget i Allbo härad å tingsstället i Alfvesta den 30 november afkunnats utslag. Svarande hade såsom stämmans ordförande å kommunalstämma med Härlunda kommun den 23 februari i år uppläst en anonym skrifvelse innehållande för käreanden ärekränkande uppgifter. Svaranden hade vidare i kommunalstämmoprotokollet antecknadt att käreanden skulle ha vid stämman vitsordat skrifvelsens innehåll uti hvad käreanden anginge. Då det är uppenbart, att svaranden i ärekränkande syfte uppläst berörda skrifvelse pröfvar häradsrätten skäligt jämlikt 16 kap. 9§ strafflagen döma svaranden för ifrågavarande ärekränkning böta 75 kr., äfvensom förpligtigas svaranden att till käreanden utgifva det skadestånd för lidande som genom ärekränkningen tillskyndats honom, 100 kr. och dels ersättning för kostnaderna å målet efter fördelning med annan del deraf, som förklaras hvilande, med å försvara belöpande kr. 64, 25 jämte hvad som åtgår till tryckning i en tidning inom orten af häradsrättens utslag, skrifves till Smålandsposten.

Ur Smålandsposten N:o 191 Onsdagen den 9 December 1908.

Till fattiga i Härlunda, har Gustaf Strid, f.d. församlingsmedlem, som en längre tid vistats i Amerika, nu till julen öfversänt 90 riksdaler att utdelas. Det är tredje gången han ihågkommit sin födelsebygd och dess behöfvande, skrifves till oss.

Ur Smålandsposten N:o 5 Måndagen den 11 Januari 1909.

Skördad i unga år. Järnvägstjänstemannen vid Kvarnamåla järnvägsstation A. Lindegård, son till kyrkovärden O. Åkesson, Långasjömåla, Härlunda, afled i sitt föräldrahem trettondedag jul i en ålder af 28 år. Lindegård som tjänstgjorde såsom tillförordnad stationsföreståndare vid Evedals station, måste af helsoskäl afbryta sin arbetslevande bana. På senaste tiden har han sakta aftynat, tills döden kom som en befriare. Utom af föräldrarne sörjes den aflidne af en stor vänkrets, skrifves till oss.

Ur Smålandsposten N:o 13 Måndagen den 25 Januari 1909.

Kasseradt fjerdingsmansval. På framställning af kronofogden i Allbo har k. bhde i Kronobergs län undanröjdt soldaten A. J. Nilsson i Knihult val till fjerdingsman i Härlunda socken, enär han på grund af sin militärtjenstgöring ansetts olämplig och förordnat om nytt val.

Ur Smålandsposten N:o 40 Lördagen den 13 Mars 1909.

En mystisk olyckshändelse. 78-årige åbon J. Petersson i Karsemåla, Härlunda, skulle för en tid sedan sent en afton från sitt hem följa en dit ankommen person ett stycke väg. På vägen hade Petersson fallit omkull och dervid ådragit sig så svåra skador, att han efter en tid afled. Det konstaterades, att gamlingen hade flera hål i hufvudet och tre refben afslagna, skrifves till oss.